

Mittuniversitetet
MID SWEDEN UNIVERSITY

Årsredovisning 2018

Mittuniversitetets årsredovisning 2018

Dnr: MIUN 2019/77

Beskrivning av omslagsbild: Under 2018 har Mittuniversitetet beslutat om en ny lärosätesövergripande strategi, och tagit de första stegen på väg mot målen i denna.

Foto: Casper Hedberg

Kontaktperson för årsredovisningen 2018 är Stefan Lundborg, universitetsledningens stab.

Innehållsförteckning

RESULTATREDOVISNING

1	Förord	3
1.1	Rektor har ordet.....	3
1.2	Studenterna har ordet.....	4
2	Introduktion	6
2.1	Definitioner och datakällor.....	7
2.2	Struktur för rapportering i resultatredovisningen.....	8
2.3	Om Mittuniversitetet.....	10
3	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	11
3.1	Efterfrågan och behov av utbildning.....	12
3.2	Uppföljning av utbildningsuppdraget.....	17
3.3	Examina.....	32
3.4	Kvalitetsarbete i utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	34
4	Forskning och utbildning på forskarnivå	37
4.1	Ekonomisk utveckling.....	37
4.2	Utbildning på forskarnivå.....	40
4.3	Forskning.....	43
4.4	Kvalitetsarbete i forskning och utbildning på forskarnivå.....	47
5	Samverkan, innovation och nyttiggörande	49
5.1	Samverkan i utbildningen.....	49
5.2	Samverkan i forskningen.....	51
5.3	Innovationsverksamhet.....	52
6	Verksamhetsövergripande frågor	54
6.1	Mittuniversitetets strategi.....	54
6.2	Universitetsövergripande kvalitetsarbete.....	55
6.3	Personal och kompetensförsörjning.....	58
6.4	Ekonomisk utveckling.....	62
ÖVRIG REDOVISNING		
7	Finansiella och väsentliga uppgifter	64
7.1	Resultaträkning.....	64
7.2	Balansräkning.....	65
7.3	Anslagsredovisning.....	66
7.4	Redovisning av takbelopp.....	67
7.5	Noter.....	69
7.6	Sammanställning av väsentliga uppgifter.....	79
8	Intern styrning och kontroll samt universitetsstyrelsens underskrifter	81
8.1	Intern styrning och kontroll.....	81
8.2	Universitetsstyrelsens underskrifter.....	83

Figur- och tabellförteckning

Figurer

Figur 1.1 Mittuniversitetets organisation	10
Figur 3.1 Förstahandssökande till Mittuniversitetet	12
Figur 3.2 Antal anmälningsalternativ till sommarterminen 2018	12
Figur 3.3 Nybörjare per län och kön läsåret 2017/18	13
Figur 3.4 Andel kvinnor bland förstahandssökande	13
Figur 3.5 Etablering på arbetsmarknaden ett år efter examen, per examensår	14
Figur 3.6 Yrken ett år efter examen för alumner 2015	15
Figur 3.7 Arbetsställe ett år efter examen för alumner 2011 - 2015	16
Figur 3.8 Anslagsvärde inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå	17
Figur 3.9 Kostnad per helårsstudent och helårsprestation, tkr	20
Figur 3.10 Prestationsgrad per kön	22
Figur 3.11 Utbildningsvolym per studieform och utbildningstyp	23
Figur 3.12 Yrkesutbildningsvolym per programgrupp	24
Figur 3.13 Fördelning av helårsstudenter per nivå 2018	24
Figur 3.14 Helårsstudenter i uppdragsutbildning per nivå	25
Figur 3.15 Mittuniversitetets utbytesavtal i Europa	27
Figur 3.16 Utfärdade examina och examinerade individer på grundnivå och avancerad nivå	32
Figur 3.17 Utfärdade examina per nivå	33
Figur 3.18 Strukturbild för Mittuniversitetets koalitionssystem	34
Figur 4.1 Registrerade forskarstudenter per ämnesområde 2018	41
Figur 4.2 Registrerade forskarstudenter per försörjningstyp 2018	41
Figur 4.3 Examina på forskarnivå per typ	42
Figur 4.4 Examina på forskarnivå per ämnesområde 2018	42
Figur 4.5 Examina och examinerade på forskarnivå	42
Figur 4.6 Forskningscentra vid Mittuniversitetet	43
Figur 4.7 Norska poäng per ämnesområde 2009 - 2018 enligt utdrag 2019-02-11 ¹	45
Figur 4.8 Fördelning per ort av samförfattare till Mittuniversitetets publikationer 2016 - 2018	46
Figur 5.1 Kommuner med samverkansavtal inom det regionala utvecklingsnätverket	50
Figur 5.2 Medförfattare till Mittuniversitetets publikationer 2016 - 2018 med hemvist utanför akademien	52
Figur 6.1 Mittuniversitetets strategi 2019 - 2023	54
Figur 6.2 Svårighetsgrad i kursvärderingar 2018	57
Figur 6.3 Studentkårernas medlemsutveckling sedan kårobligatoriets avskaffande	57
Figur 6.4 Ålderspyramid för anställda individer per kön 2017	59
Figur 6.5 Intäkter och kostnader vid Mittuniversitetet 2018	63

Tabeller

Tabell 3.1 Omslutning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, tkr	18
Tabell 3.2 Intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2018, tkr	19
Tabell 3.3 Helårsstudenter och registrerade individer under kalenderåren 2014 - 2018	21
Tabell 3.4 Helårsprestationer och prestationsgrad under kalenderåren 2014 - 2018	22
Tabell 3.5 Helårsstudenter, individer och intäkter i uppdragsutbildning, inkl. lärarlyftet	25
Tabell 3.6 In- och utresande studenter	26
Tabell 3.7 Nybörjare, helårsstudenter och examina vid vissa utbildningar enligt återrapporteringskrav 2016 - 2018	31
Tabell 3.8 Utfärdade examina per examensgrupp	33
Tabell 4.1 Omslutning inom forskning och utbildning på forskarnivå, tkr	38
Tabell 4.2 Intäkter och kostnader inom forskning och utbildning på forskarnivå 2018, tkr	39
Tabell 4.3 Nyantagna forskarstudenter	40
Tabell 4.4 Publikationer	44
Tabell 5.1 Flödestal för innovationskontoret	53
Tabell 6.1 Årsarbetskrafter och individer för månadsavlönade per personalkategori	58
Tabell 6.2 Sjukfrånvaro bland Mittuniversitetets personal	61
Tabell 6.3 Total omslutning vid Mittuniversitetet, tkr	62
Tabell 6.4 Avgiftsbelagd verksamhet, tkr	63

1 Förord

1.1 Rektor har ordet

Mycket har hänt under det gångna året. 2018 har präglats av stora framgångar och kraftfulla steg längs den väg vi slog in på under 2017, med många viktiga processer som har gått i mål eller in i en ny utvecklingsfas. Vi har en ny strategi på plats som vi har börjat omsätta till praktik, vi har hittat goda former för arbete i den nya ledningsstrukturen och vi har utformat en ny förvaltningsorganisation som ska stärka både överblick och verksamhetsanpassning i stödet.

Med nya goda interna förutsättningar på plats har vi också haft kraft att ägna oss åt många angelägna framtidsfrågor. Förra året presenterade vi ett koncept för en ny form av högskoleutbildning anpassad efter individens och arbetsmarknadens förutsättningar – *Behovsstyrt Lärande genom Anpassat Deltagande*, eller BLAD. Arbetet med detta har nu gått in i en ny fas, och vi har tillsatt ett utvecklingsprojekt som ska föreslå ramar för det praktiska upplägget.

Parallellt med BLAD har vi också i nära samarbete med banker och försäkringsbolag kunnat inleda det Vinnova-finansierade projektet BUFL – *Branschutveckling hos banker och Försäkringsbolag genom Flexibelt Livslångt lärande*. Vi tror att BLAD och BUFL tillsammans kommer att ge oss fantastiska möjligheter att möta det växande behov av flexibilitet och behovsanpassning som samhällsutvecklingen för med sig.

Mittuniversitetet är ett globalt universitet med regionalt engagemang. Det innebär att universitetet och regionen hänger ihop, och om vi ska göra verklig skillnad för samhället är det då viktigt med goda samarbeten med våra vänner i närområdet. Under året har vi haft många givande dialoger med kommuner och regioner runt våra båda campusorter, som har resulterat i både nya spännande samarbeten

och fördjupningar av befintliga relationer. Här kan exempelvis nämnas vårt nya samarbetsavtal med Region Västernorrland, och att vi har förnyat vårt avtal med Östersunds kommun för ytterligare fem år av produktiv samverkan.

Även om de regionala samarbetena ofta är basen för vår verksamhet behöver det dock inte alltid stanna där. Många av dem resulterar också i viktiga framsteg på nationell eller internationell nivå. Från och med 2018 har Mittuniversitetet utsetts till Riksidrottsuniversitet av Riksidrottsförbundet, vilket har varit en viktig förutsättning för vår idrottsrelaterade verksamhet under året – som vi kommer att fortsätta utveckla framöver tillsammans med många andra viktiga parter både i närområdet och i resten av landet.

Alla dessa samarbeten bygger vi på en mycket stark och stabil bas. Våra utbildningar är fortsatt eftertraktade av både studenter och arbetsgivare, och våra forskare är mycket aktiva i både ansökningar om medel för nya forskningsprojekt och publicering av resultat från befintliga sådana.

Med det sagt har vi också flera stora utmaningar i verksamheten – under året har vi upplevt kompetensförsörjningssvårigheter inom hälso- och sjukvårdsområdet, och vissa utbildningar har varit svårare att locka studenter till än andra. Vi ser även fortsatta behov av att växla upp forskningsverksamheten inte minst kopplat till professionsutbildningarna. Många av dessa utmaningar har vi dock redan kommit en god bit på väg med att hantera, och i slutändan kommer vi också starkare ur dem med nya samarbeten och förbättrade processer.

Vi ser därför med god tillförsikt fram emot ett nytt år med många nya spännande lärdomar och viktiga bidrag till samhällsutvecklingen!

Anders Fällström,
Rektor vid Mittuniversitetet

1.2 Studenterna har ordet

Vid Mittuniversitetet verkar två studentkårer, Studentkåren i Sundsvall och Studentkåren i Östersund, som är knutna till Mittuniversitetets campusorter.

Året 2018 har varit spännande och intensivt i och med Mittuniversitetets omorganisering, byte av prorektor och fastställande av Mittuniversitetets nya strategi. Dessa förändringar har också bidragit till ett händelserikt år för studentkårerna som har varit en del av dessa processer. Nya GDPR har också inneburit en del omställningar och arbete även för studentkårerna, men med stöd från lärosätet har vi landat i en bra struktur för detta, även om visst arbete återstår.

För studentkårerna har 2018 i viss mån varit lugnare än föregående år, då båda kårerna har haft kompletta presidier och styrelser, vilket har underlättat arbetet med att stärka studenternas närvaro och inflytande i de olika processerna. Utmaningen att hitta studentrepresentanter till alla programråd och ämneskollegium kvarstår dock, och där har studentkårerna, tillsammans med Mittuniversitetet, en del arbete att göra. Studentkåren i Sundsvall har, framför allt under hösten 2018, haft stigande medlemsantal och Studentkåren i Östersund har också stärkt sitt medlemsantal.

Den omorganisering som Studentkåren i Sundsvall påbörjade under 2017 är snart färdig. Det sista är att fastställa nya styrdokument och befästa de nya strukturerna och arbetsgrupperna. Samarbeten har under hösten också inletts med Sundsvalls kommun i syfte att kunna göra större insatser för studenternas studiesociala miljö under 2019 och framåt. Det ekonomiska resultatet för 2018 har varit lägre än föregående år, detta på grund av stora

satsningar i Sundsvalls Studenters Kårhus AB och projekt som har varit både dyrare än beräknat och som inte har funnits i den antagna budgeten. Prognosen för 2019 ser dock väldigt god ut, mycket tack vare ett nytt samarbete med Sundsvalls kommun som ger ökade ekonomiska möjligheter för att fortsätta utveckla Sundsvalls studentkår som organisation.

Studentkåren i Östersund fortsätter att hantera det finansiella underskott som finns inom organisationen men har under 2018 inte lyckats landa i en lösning. I samband med höstens medlemsmöte beslutade medlemsmötet att Kårstyrelsen ska se över budgeten och genomdriva de förändringar som krävs för att skapa en ekonomi i balans vilken kommer vara en av de stora utmaningarna under 2019. Under 2018 invigdes Studenternas hus på nytt och har sedan start blivit en given plats för studenterna att studera och umgås på. Kårstyrelsen beslutade också att starta upp en studentpub och målsättningen är att starta en studentpub i Studenternas hus under vårterminen 2019.

Under 2018 utsågs Östersund till Årets studentstad 2018/2019 av Sveriges förenade studentkårer (SFS), något som gläder oss mycket och som vi hoppas kommer att stärka Östersund som studieort, men också Mittuniversitetet som lärosäte i stort. En stor del av Studentkåren i Östersunds arbete har under 2018 kretsat kring utmärkelsen Årets studentstad och arbetet kommer att intensifieras under 2019 då Östersund kommer att stå värd för SFS fullmäktigemöte med runt 250 deltagare från olika studentkårer från hela Sverige.

Mittuniversitetets förenade studentkårer (MFS) har under 2018 tagit fram ett antal underlag och skrivelser till Mittuniversitetet i syfte att förbättra och utöka studenternas

förutsättningar att studera och utvecklas på lärosätet. Detta är ett arbete som kommer att fortsätta under 2019.

Ytterligare ett viktigt arbete för båda studentkårerna är att ytterligare stärka studentperspektivet i allt arbete som bedrivs på Mittuniversitetet och i framtagandet av nya styrdokument och strukturer. Här känner vi att stora framsteg har gjorts under 2018 där goda samtal har förts med ledningen, även om vi fortfarande har en bit kvar innan vi är i mål. Främst kvarstår behovet av att befästa studenternas betydelse och roll även på institutionsnivå. Det är således fortsatt viktigt för studentkårerna att lyfta att studenternas medverkan är en central del i all verksamhet och därmed också i samtliga processer. I och med arbetet med reviderade arbetsordningar hoppas vi på att detta kan tydliggöras i dessa styrdokument.

Studentkårerna ser positivt på att den tidigare negativa trenden i Svenskt kvalitetsindex studentmätningar nu har visat på en ökad nöjdhet hos studenterna vid lärosätet, framför allt för våra distansstudenter. Studentkårernas förhoppning är att denna trend fortsätter under 2019, men också att Mittuniversitetet tillsammans med studentkårerna kan arbeta fram fler verktyg för att mäta studenternas trivsel vid, och nöjdhet med, sin tid vid Mittuniversitetet. Att Treklövern's utvärderingar av journalistik och medie- och kommunikationsvetenskap är så positiva är också något som gläder studentkårerna.

En stor utmaning under 2019 kommer att bli arbetet med kompetensförsörjning kopplat till sjuksköterskeprogrammet i Sundsvall, som har nollantagning vårterminen 2019, och de, i dagsläget, vilande specialistutbildningarna

barnmorska, ambulans-, intensivvårds- och barnsjuksköterska. Här hoppas studentkårerna på att ett nära samarbete med studentkårerna och studenterna, samt ett intensivt arbete med arbetsmiljön och en aktiv rekryteringsprocess som kan leda till att utbildningarna snart är igång och att såväl studenter som personal kommer att trivas.

Målsättningen att bli nationellt ledande inom digital undervisning är spännande och något som vi på studentkårerna tror kan leda till att lärosätet utvecklas ytterligare och lockar fler studenter, men framför allt bidrar till att undervisningskvaliteten med stöd av tekniska hjälpmedel ökar.

Vidare ser vi positivt på det återinrättade språkstödet som ska ge stöd i akademiskt skrivande, svenska, svenska som andraspråk, engelska, informationssökning, referenshantering, studie- och presentationsteknik, samt IT-stöd. Vår förhoppning är att detta ska leda till att studenternas lärande och nöjdhet med lärosätet ska öka, samt att utbildningarnas kvalitet och antalet studenter som fullföljer sina studier ökar under 2019.

Vi kliver nu in i 2019 och hoppas på ett gott samarbete med Mittuniversitetet där vi tillsammans arbetar för att göra Mittuniversitetet till ett attraktivt lärosäte för både studenter, personal och omgivande samhälle.

Linus Theorell
Ordförande
Studentkåren i Östersund

Tobias Schelin
Ordförande
Studentkåren i Sundsvall

2 Introduktion

Myndigheter som lyder omedelbart under regeringen, däribland Mittuniversitetet, ska enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag årligen upprätta och till regeringen lämna årsredovisning och budgetunderlag. Handlingarna ska kortfattat ge underlag för regeringens uppföljning, prövning eller budgetering av verksamheten.

Tillsammans tillhandahåller dessa två dokument överblick över verksamheten ur två perspektiv – framåt respektive bakåt i tiden. Årsredovisningen tar sikte på det sistnämnda perspektivet. Utöver återrapportering om särskilt efterfrågade uppgifter, däribland finansiell redovisning, ska årsredovisningen omfatta förhållanden av väsentlig betydelse för det ovan nämnda syftet. I resultatredovisningen, som utgör kapitlen 1 – 6 i dokumentet, ska fokus ligga på hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader. Redovisningen ska ta sikte på resultatet i förhållande till myndighetens uppdrag, som i Mittuniversitetets fall framgår av högskolelagen (1992:1434).

Årsredovisningens disposition är organiserad enligt följande:

1. **Förord:** Rektor respektive studentkårerna presenterar övergripande tankar om året som förflutit, och varåt Mittuniversitetet är på väg.
2. **Introduktion:** Detta kapitel presenterar utgångspunkter för hur uppgifter i årsredovisningen har insamlats, definierats och presenterats. Det beskriver även lärosätets organisation.
3. **Utbildning på grundnivå och avancerad nivå:** Här redovisas uppgifter som har entydig koppling till utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Detta omfattar volym- och kostnadsuppgifter samt process- och resultatbeskrivningar.
4. **Forskning och utbildning på forskarnivå:** Detta kapitel redovisar uppgifter som har entydig koppling till forskningsverksamheten, inklusive forskarutbildningen. Innehållet speglar annars föregående kapitel.
5. **Samverkan, innovation och nyttiggörande:** I detta kapitel beskrivs Mittuniversitetets samlade samverkansarbete, med betoning på de särskilda samverkansinsatser som genomförs på central nivå, men med utblickar mot den mängd samverkansaktiviteter som ingår som integrerade delar av forsknings- och utbildningsverksamheten.
6. **Verksamhetsövergripande frågor:** Här lyfts sådana aspekter av verksamheten som inte entydigt kan sorteras under något enskilt av Mittuniversitetets huvuduppdrag. Det omfattar dels övergripande perspektiv på tidigare lyfta frågor, dels hela områden som tar sikte på verksamheten i sin helhet.
7. **Särskild redovisning:** Här inkluderas sådan särskilt reglerad återrapportering som inte ingår i resultatredovisningen.
8. **Intern styrning och kontroll samt universitetsstyrelsens underskrifter:** I detta kapitel intygar universitetsstyrelsen att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning – samt lämnar en bedömning av huruvida den interna styrningen och kontrollen är betryggande.

2.1 Definitioner och datakällor

På flera håll i resultatredovisningen används begrepp som kräver viss förståelse från läsarens sida. När begreppen endast används i ett enskilt sammanhang förklaras de ofta direkt i anslutning till användningen. I några fall förekommer dock samma viktiga begrepp eller koncept på flera håll i resultatredovisningen, och dessa presenteras här. Detsamma gäller även när förklaringen är så pass komplex att det skulle bryta textens flöde att presentera den direkt i anslutning till användningen.

- *Helårsstudenter* och *helårsprestationer* utgör heltidsmått för registrerade respektive avklarade högskolepoäng. Heltidsstudier under ett år motsvarar 60 högskolepoäng.
- *Etableringsgrad* är en klassificering som beskriver en persons ställning på arbetsmarknaden baserat på förhållandet till ett gränsvärde för förvärvsinkomst. Gränsvärdet för svag etablering beräknas som 0,6 multiplicerat med medianvärdet för årsinkomsten hos en förgymnasialt utbildad person i den åldersgrupp som personen tillhör och med det kön som personen har.
- *Takbeloppet* anger det högsta anslagsvärdet för helårsstudenter och helårsprestationer som ett lärosäte kan få ersättning för inom anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.
- *Årsarbetskrafter* utgör ett heltidsmått för anställd personal. Måttet beräknas på ordinarie arbetstid, justerat för vissa typer av frånvaro och ledigheter under året enligt definition från Ekonomistyrningsverket.
- *Mnkr / tkr* utgör förkortningar för miljontals respektive tusentals kronor.

2.1.1 Datakällor

De statistiska uppgifter som redovisas i resultatredovisningen har ursprung i följande källor:

Datotyp	Källa
Sökandestatistik	Universitets- och högskolerådets statistikdatabas
Regional rekrytering	SCB:s statistikserie UF0205
Etablering på arbetsmarknaden	SCB:s och Ladokkonsortiets statistikdatabas " <i>Bak- och framgrund</i> "
Utbildningsvolym	Studiedokumentationssystemet <i>Ladok 3</i>
Ekonomi	Ekonomisystemet <i>Agresso</i>
Utbytesavtal	Eget register
Bibliometri	Publikationsarkivet <i>DiVA</i> , via ledningsinformationssystemet <i>Lisa</i> (Diver)
Innovationsverksamhet	Eget register
Kursvärderingar	Utvärderingssystemet <i>EvaSys</i>
Studentkårernas medlemsutveckling	Studentkårernas medlemsregister
Personalvolym	Personalsystemet <i>Primula</i> , via ledningsinformationssystemet <i>Lisa</i> (Diver)
Sjukfrånvaro	Arbetsgivarverkets tidsanvändningsstatistik

Mer kvalitativa uppgifter, såsom process- och aktivitetsbeskrivningar, baseras i de flesta fall på olika typer av dokumentation från Mittuniversitetet. I några fall baseras de istället på rapporter, omdömen eller uttalanden från externa aktörer. Källorna till dessa är då angivna i direkt anslutning till att de omnämns.

I högsta möjliga utsträckning har redovisningen utgått från nationellt fastställda definitioner och klassificeringssystem, för att åstadkomma jämförbarhet med andra lärosäten och myndigheter. När avvikelser från etablerade standarder förekommer noteras detta särskilt.

Tidsserier har i normalfallet standardiserats till tre, fem eller tio år beroende på statistikens tillgänglighet och tidsperspektivets betydelse för analysen.

2.2 Struktur för rapportering i resultatredovisningen

Av uppställningen nedan framgår var återrapportering mot olika instruktioner för resultatredovisningen och universitetets verksamhet står att finna i resultatredovisningen, och därigenom även vilken information som respektive kapitel är avsett att tillhandahålla. Många mer generella återrapporteringskrav är allmänt relevanta för de flesta områden – det främsta exemplet utgörs av 2 kap. 4 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budget-

underlag: *Myndigheten ska i årsredovisningen även lämna information om andra förhållanden av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning av verksamheten.*

Kapitel utanför resultatredovisningen är helt ägnade åt att uppfylla ett visst återrapporteringskrav eller en grupp av sådana, och rubriken i sig visar därmed vilken instruktion som ett visst kapitel är avsett att uppfylla.

Kapitel	Instruktionskälla	Instruktionsområde
1 Förord		
1.1 Rektör har ordet	2 kap 4 § FÅB	Andra förhållanden av väsentlig betydelse
1.2 Studenterna har ordet	1 kap. 4 § HL	Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenterna
	1 kap. 4 a § HL	Studentinflytande i utbildningen
2 Introduktion		
2.1 Definitioner och datakällor	ESV 2012:42	Transparens i resultatredovisningen
2.2 Struktur för rapportering i resultatredovisningen	ESV 2012:42	Transparens i resultatredovisningen
2.3 Om Mittuniversitetet	2 kap. 4 § FÅB	Andra förhållanden av väsentlig betydelse
3 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		
3.1 Efterfrågan och behov av utbildning	RB UoH 2018	Utbildningsutbudet ska svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov, samt möta det omgivande samhällets behov av utbildning
	1 kap. 5 § HL	Främjande och breddning av rekryteringen till högskolan
	3 kap. 1 § FÅB	Kostnad per redovisad prestation
	RB UoH 2018	Utbildningsutbudets avvägningar mellan utbildningsformer, volymmuppgifter för vissa utbildningar
	RB UoH 2018	Studieavgifter för tredjelandsstudenter
	1 kap. 5 § HL	Främjande av förståelsen för andra länder och internationella förhållanden
	RB UoH 2018	Utbyggnad av vissa utbildningar i enlighet med riksdagens beslut
	RB UoH 2018	Kvalitetsförstärkning
	RB UoH 2018	Bedömning av reell kompetens
	RB Anslag 2:64 2017	Integrationsåtgärder - kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk ekonomutbildning
	RB UoH 2018, FÅB m.m.	Ekonomisk redovisning
	1 kap. 4 § HL	Effektivt utnyttjande av resurser
3.2 Uppföljning av utbildningsuppdraget	1 kap. 10 a § HL, 6 kap. 9 § HF	Lärosätena ska på begäran utfärda examina på grundnivå och avancerad nivå till den som uppfyller fordringarna
3.3 Examina	1 kap. 4 § HL	Verksamheten ska avpassas så att en hög kvalitet nås i utbildningen
	1 kap. 5 § HL	Främjande av en hållbar utveckling
3.4 Kvalitetsarbete i utbildning på grundnivå och avancerad nivå	RB UoH 2018	Bedömningar, prioriteringar och behovsanalyser bakom utbildningsutbudet - särskilt för vård- och lärarutbildning, inklusive vägledning
4 Forskning och utbildning på forskarnivå		
4.1 Ekonomisk utveckling	3 kap. 1 § FÅB RB UoH 2018, FÅB m.m.	Kostnad per redovisad prestation Ekonomisk redovisning
	1 kap. 4 § HL	Effektivt utnyttjande av resurser
4.2 Utbildning på forskarnivå	1 kap. 7 § HL	Bedriva utbildning på forskarnivå
4.3 Forskning	1 kap. 2 § HL	Bedriva forskning och konstnärlig forskning samt utvecklingsarbete
4.4 Kvalitetsarbete i forskning och utbildning på forskarnivå	1 kap. 4 § HL	Verksamheten ska avpassas så att en hög kvalitet nås i forskningen

Kapitel	Instruktionskälla	Instruktionsområde
5 Samverkan, innovation och nyttiggörande		
<i>5.1 Samverkan i utbildningen</i>	1 kap. 2 § HL RB UoH 2018	Samverkan med omgivande samhälle Utbildningsutbudet ska svara mot arbetsmarknadens behov, samt möta det omgivande samhällets behov av utbildning
<i>5.2 Samverkan i forskningen</i>	1 kap. 2 § HL 1 kap. 2 § HL	Samverkan med omgivande samhälle Verka för att forskningsresultat kommer till nytta
<i>5.3 Innovationsverksamhet</i>	RB Anslag 2:64, 7§ SFS 2015:139	Innovationskontor och innovationsverksamhet
6 Verksamhetsövergripande frågor		
<i>6.1 Mittuniversitetets strategi</i>	1 kap. 2 § HL 1 kap. 3 § HL 1 kap. 4 § HL 1 kap. 5 § HL	Samverkan med omgivande samhälle Nära samband mellan utbildning och forskning Verksamheten ska avpassas så att en hög kvalitet nås i utbildning och forskning Främjande av en hållbar utveckling, förståelse för internationella förhållanden, breddad rekrytering till högskolan
<i>6.2 Universitetsövergripande kvalitetsarbete</i>	RB UoH 2018 1 kap. 5 § HL 1 kap. 5 § HL 1 kap. 4 § HL 1 kap. 4 a § HL	Jämställdhetsintegrering i myndigheter, arbete mot sexuella trakasserier Främjande av jämställdhet mellan kvinnor och män Främjande av en hållbar utveckling Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenterna. Studentinflytande i utbildningen
<i>6.3 Personal och kompetensförsörjning</i>	RB Mittuniversitetet 2018 3 kap. 3 § FÅB 7 kap. 3 § FÅB	Rekryteringsmål för professorer Kompetensförsörjningsåtgärder Anställdas sjukfrånvaro
<i>6.4 Ekonomisk utveckling</i>	RB UoH 2018, FAB m.m.	Ekonomisk redovisning, inklusive särskilt om avgiftsfinansierad verksamhet

2.3 Om Mittuniversitetet

Mittuniversitetet är ett lärosäte med ett brett utbud av utbildning och forskning. Universitetet har två campus – ett i Sundsvall och ett i Östersund – men verksamheten är spridd såväl nationellt som internationellt med samarbeten över hela världen och omfattande distansutbildning.

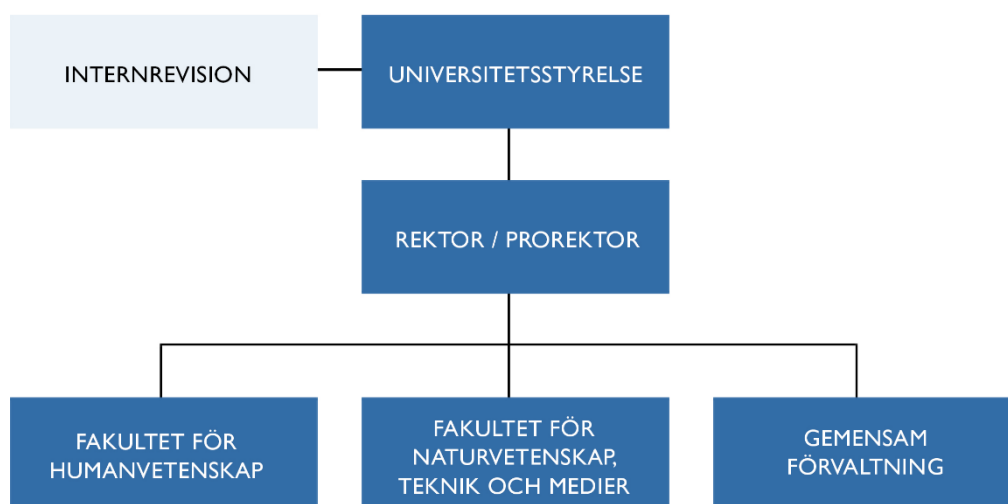
Liksom övriga statliga myndigheter arbetar Mittuniversitetet på uppdrag av riksdag och regering, och styrs såväl av det gemensamma regelverket för myndigheterna som av specialreglering för högskolesektorn.

Universitetsstyrelsen är Mittuniversitetets högsta beslutande organ, och består av sammanlagt 15 personer med en mandatperiod på tre år. Förutom ordförande och rektor ingår regeringsutsedda ledamöter samt lärar- och studentrepresentanter.

Den dagliga verksamheten vid universitetet leds av rektor och resterande medlemmar av universitetsledningen.

Utbildnings- och forskningsverksamheten organiseras i två fakulteter, som vardera leds av en fakultetsnämnd där dekan är ordförande. Därutöver finns stödverksamhet organiserad i fakultetskanslier och gemensam förvaltning. Mittuniversitetet genomförde under 2018 en omorganisation som integrerade de tidigare fristående verksamheterna inom kommunikation och samverkan samt universitetsbiblioteket i förvaltningen.

Figur 1.1 Mittuniversitetets organisation

3 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Mittuniversitetets utbildningar upprätthåller alltså ett gott sökandetryck, med en viss ökning av antalet förstahandssökande framför allt till sommarterminen, där universitetet också erbjuder ett av de bredaste kursutbudet i riket. Universitetets alumner står sig också väl på arbetsmarknaden, med nästan samtliga varande sysselsatta inom ett år från examen.

Utbildningsproduktionen följer i stort sett takbeloppet, med en viss underproduktion för 2018 som dock kompenseras av tidigare års överproduktion. Även årets underproduktion medför en märkbar ökning av studentvolymen, till följd av 2018 års nationella utbyggnader av högskolan. Antalet utfärdade examina följer en minskande trend som är hänförlig till en stagnerande studentvolym under tidigare år.

Universitetet har under 2018 slutfört arbetet med utveckling av ett kvalitetssystem för utbildningsverksamheten, och i övrigt fortsatt att fördjupa samarbetet kring kvalitetsutvärderingar med Karlstads universitet och Linné-universitetet.

Sammanlagt har Mittuniversitetet stärkt sina positioner något inom utbildningsverksamheten under året, med såväl volymmässig tillväxt som viktiga framsteg i kvalitetsarbetet.

3.1 Efterfrågan och behov av utbildning

Enligt regleringsbrevet för universitet och högskolor ska lärosätenas utbildningsutbud svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Dessa aspekter, tillsammans med samhällets behov på ett bredare plan, utgör centrala utgångspunkter för Mittuniversitetets utbildningsverksamhet.

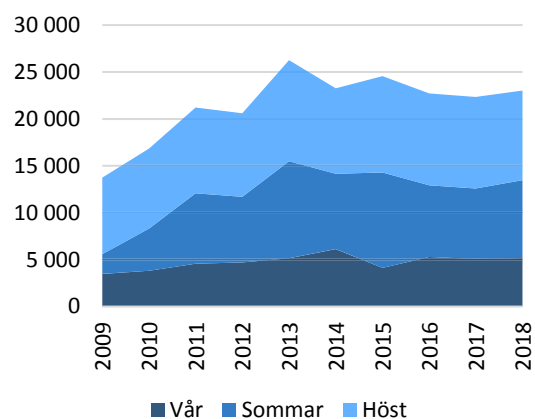
3.1.1 Studenternas efterfrågan

Antalet förstahandsansökningar till Mittuniversitetets utbildningar ökade något under 2018, till totalt 23 023 jämfört med 22 324 under föregående år. Till övervägande del är ökningen hänförlig till sommarterminen, där antalet förstahandssökande var drygt 11 procent fler än året dessförinnan. Den främsta orsaken till denna ökning är i sin tur den nya kursen *Psykologins grunder: introduktion och aktuella tillämpningar*, som ensam fångade 1 069 förstahandssökande – motsvarande mer än den totala ökningen på 825 personer för årets

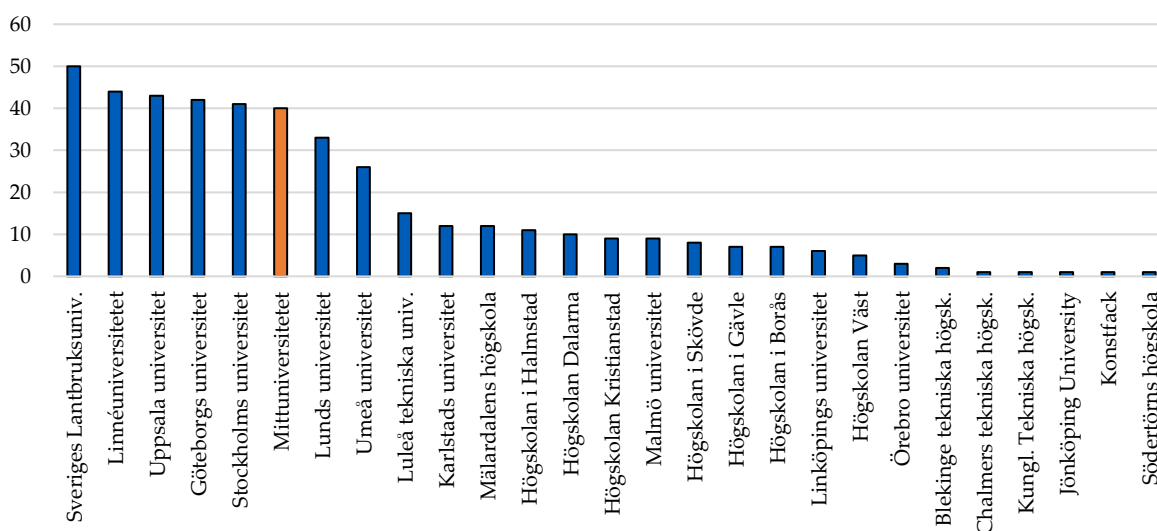
samtliga terminer. Den mest sökta kursen, också den en sommarkurs, var liksom förra året *Introduktion till kriminologi* med 1 263 förstahandssökande.

Mittuniversitetet har ur ett nationellt perspektiv särskilt många förstahandssökande under just sommarterminerna, vilket hänger samman med att universitetet också har ett större utbildningsutbud under denna termin än de flesta andra lärosäten. Med 40 anmälningsoptioner hade endast fem lärosäten ett mer omfattande utbud under sommaren 2018.

Figur 3.1 Förstahandssökande till Mittuniversitetet

Figur 3.2 Antal anmälningsoptioner till sommarterminen 2018

På samma sätt hänger det höga antalet förstahandssökande under höstterminen jämfört med vårterminen ihop med att merparten av utbudet – inte minst för utbildningsprogrammen – erbjuds med start vid just höstterminerna. I detta avseende skiljer sig dock Mittuniversitetet inte nämnvärt från övriga lärosäten.

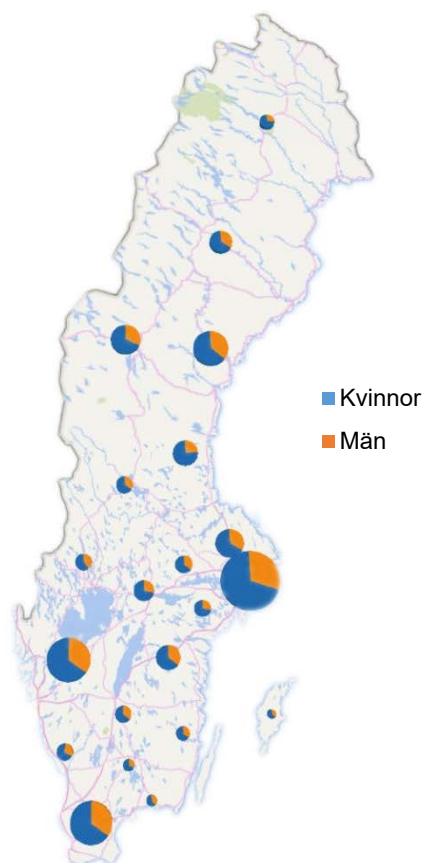
Könsfördelningen bland de förstahandssökande är, liksom tidigare år, förhållandevis ojämn. Andelen kvinnor har under de senaste tio åren som högst uppgått till 76 procent under sommarterminen 2018, och som lägst 61,9 procent under höstterminen 2015. För samtliga terminer under 2018 gäller att andelen kvinnor har ökat jämfört med föregående år. Den ökade andelen kvinnor ligger i linje med den trend som i övrigt kan observeras för de senaste åren.

Det finns två delorsaker till denna trend. Den ena är att kvinnor enligt universitets- och högskolerådets sökande- och antagningsanalyser utgör en svagt växande majoritet av de sökande även på nationell nivå, vilket pekar på en jämförelsevis högre studiebenägenhet bland kvinnor än bland män. Den andra delorsaken är att det finns en stark tendens till könsbundna studieval, vilket innebär att ett lärosätes utbildningsutbud i hög utsträckning sam-

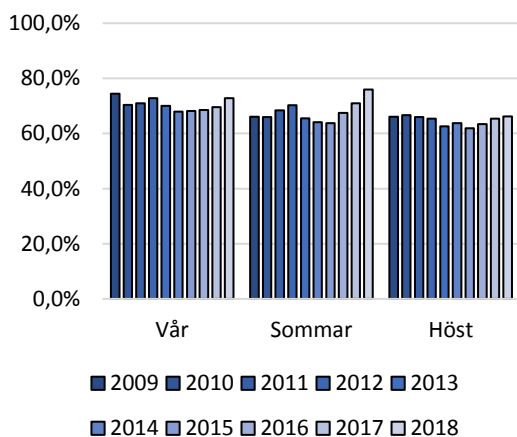
varierar med könsfördelningen bland dess studenter. För den kurs som bidrog med det enskilt största tillskottet av sökande under 2018 – den tidigare nämnda introduktionskursen i psykologi – svarade kvinnorna för mer än tre fjärdedelar av de förstahandssökande.

Den vanligaste rekryteringsplatsen för nybörjarna vid Mittuniversitetet är, liksom är fallet för många andra lärosäten, Stockholms län. Nära en fjärdedel av alla universitetets nybörjare under läsåret 2017/18 hade detta ursprung. Lika många till kom från något av Västra Götalands eller Skåne län, och lägger man därtill Uppsala län har man sammantaget täckt fler än hälften av nybörjarna. Storstadsregionerna är därmed en stark rekryteringsbas

Figur 3.3 Nybörjare per län och kön läsåret 2017/18

Figur 3.4 Andel kvinnor bland förstahandssökande

för Mittuniversitetet, vilket är hänförligt dels till den stora folkmängden i dessa områden, dels till en omfattande distansutbildningsverksamhet som möjliggör studier vid universitetet för personer som bor långt borta från de båda campusorterna.

Rekryteringen från just de län där universitetets campusorter är lokaliserade, nämligen Västernorrlands län och Jämtlands län, uppgick under läsåret 2017/18 till drygt 15 procent av nybörjarna – ett i princip oförändrat läge jämfört med föregående år. Resterande nybörjare har relativt jämn spridning mellan rikets övriga län, men med viss tyngdpunkt hos de närmast angränsande länen.

Av Mittuniversitetets nybörjare svarar kvinnor för en majoritet i rikets samtliga län. Störst andel kvinnor återfinns i Gävleborgs län med 75 procent av nybörjarna, medan Gotlands län svarar för den lägsta andelen med drygt 55 procent.

3.1.2 Samhällets behov

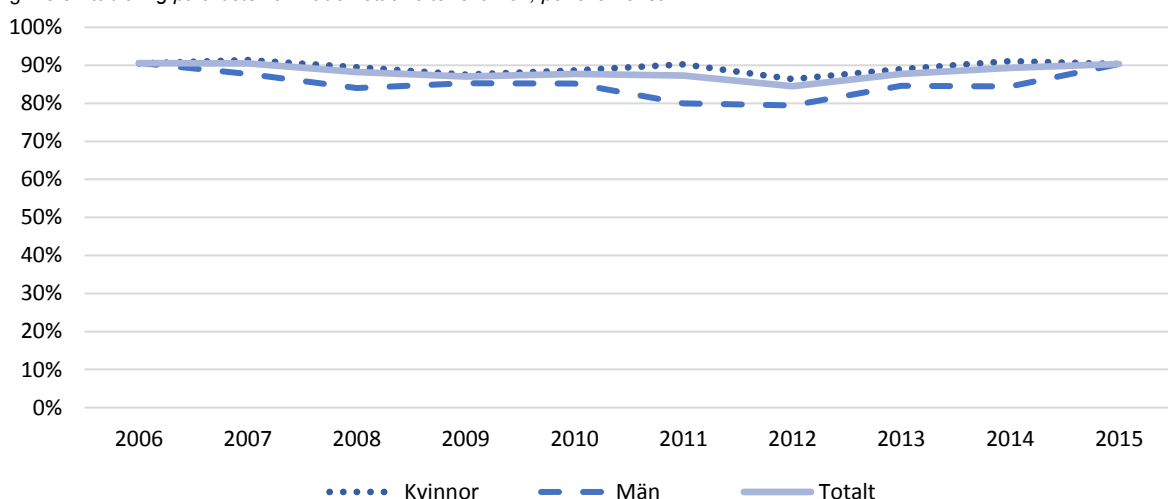
Det finns åtminstone två perspektiv på samhällets behov av utbildning. Det ena uttrycks genom arbetsmarknadsutfall, där

alumnernas ställning i detta utgör en god indikation om hur väl lärosätet lyckas möta behovet. Det andra kan diskuteras i termer av ett mer allmänt behov av utbildning som kan bidra till såväl samhällets som individens utveckling.

När man mäter alumnernas ställning på arbetsmarknaden följer av nödvändighet en viss eftersläpning i redovisningen – alumnerna måste examineras och ges tid att finna ett arbete, och därefter måste inkomståret avslutas och den offentliga statistiken färdigställas. De senaste tillgängliga uppgifterna gäller således examinerade 2015, och deras ställning på arbetsmarknaden 2016.

Av de 1 707 alumnerna från 2015 hade drygt 90 procent ett år efter examen kommit över den inkomstgräns som SCB har beräknat för att avgöra huruvida en person är etablerad på arbetsmarknaden. Lägger man därtill de som var etablerade i viss mån, men inte nådde upp till inkomstgränsen, och utesluter de som saknar uppgift i statistiken och därmed sannolikt har utvandrat, stiger andelen till drygt 97 procent. Nästan samtliga alumner når alltså någon typ av sysselsättning inom ett år efter att de har tagit en examen från Mittuniversitetet.

Figur 3.5 Etablering på arbetsmarknaden ett år efter examen, per examensår

För examinerade 2015 var etableringsgraden likvärdig mellan könen, vilket representerar ett trenderbrott gentemot tidigare år, där etableringsgraden har varit något högre bland kvinnor. Förändringen förefaller inte vara direkt knuten till en ändrad sammansättning av gruppen examinerade, varför en möjlig förklaring kan vara den allmänt ökade sysselsättningen i riket, som innebär att grupper som tidigare hade haft svårare att hitta en anställning nu snabbare tas i anspråk av arbetsgivarna.

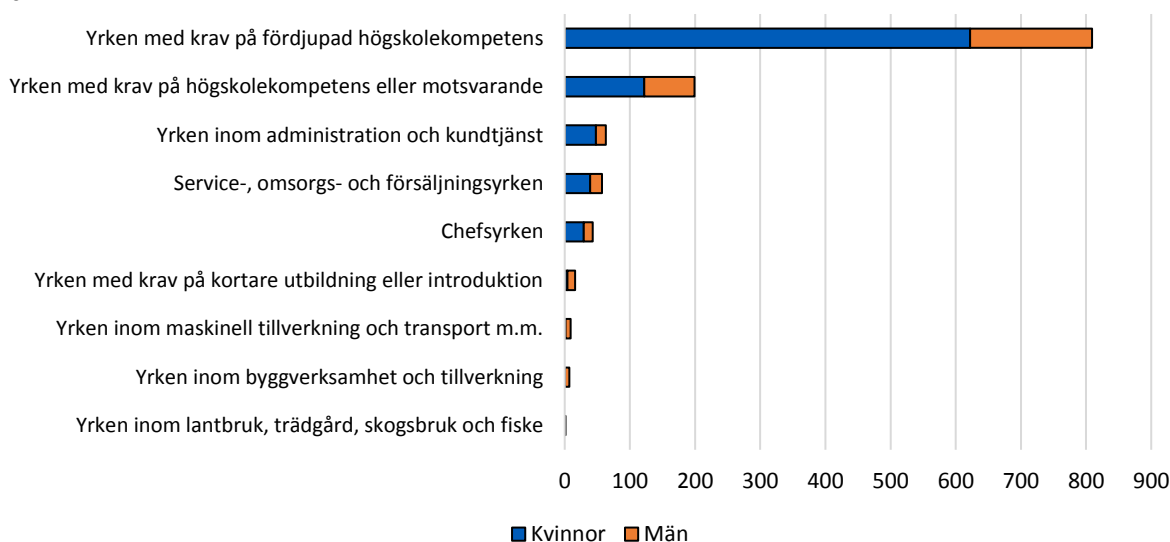
Flertalet av de alumner från 2015 som hade en känd anställning ett år efter examen hade också en kvalificerad sådan – drygt 87 procent av dessa arbetade i ett yrke med krav på eftergymnasial kompetens enligt *Standard för Svensk Yrkesklassificering (SSYK)*. Denna andel ligger i nivå med motsvarande siffra för examinerade 2014, vilken i sin tur representerade en ökning jämfört med examinerade 2013 för vilka andelen uppgick till 83 procent.

För alla nämnda år ovan har andelen sysselsatta i ett yrke med krav på eftergymnasial kompetens varit högre bland kvinnor än bland

män, med en i stort sett oförändrad storlek på skillnaden. För examinerade 2015 uppgick andelen till drygt 89 procent bland kvinnor och 82 procent bland män. Även om männen, uttryckt i total etableringsgrad, nu därmed har kommit ikapp kvinnorna förefaller de även fortsättningsvis i något lägre utsträckning etablera sig i yrken som motsvarar deras kvalifikationer. Orsaken till detta kan vara kopplad till att kvinnorna i högre utsträckning examineras inom områden där det råder brist på utbildad arbetskraft, såsom hälso- och sjukvård eller skola.

Nära hälften av alla alumner under den senaste femårsperioden har haft sitt arbetsställe i något av Västernorrlands eller Jämtlands län ett år efter examen. Det skiljer sig markant från mönstret för Mittuniversitetets studentrekrytering, och innebär att universitetets utbildningsverksamhet medför ett tydligt nettotillflöde till närområdets befolkning och kompetensförsörjning.

Figur 3.6 Yrken ett år efter examen för alumner 2015

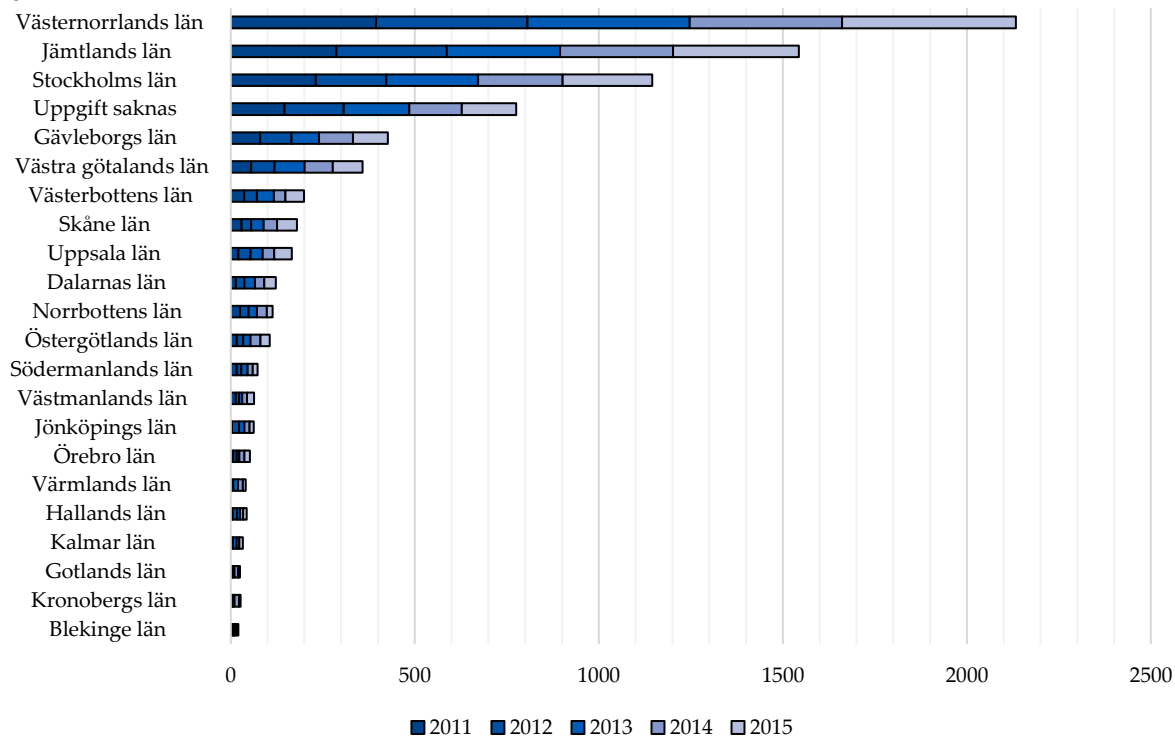
Det fjärde vanligaste värdet för alumnernas arbetsställe under de senaste fem åren i statistiken är att uppgift saknas, vilket innebär en av två saker – antingen att personen inte hade något arbete vid mättillfället, eller att personen hade sitt arbetsställe utomlands. Av de med saknad uppgift hade ungefär två femtedelar en känd inkomstkälla i Sverige under perioden, vilket innebär att övriga tre femtedelar var verksamma utomlands.

Betoningen på Västernorrlands och Jämtlands län bland alumnerna är sammankopplad med att en stor andel av dem är verksamma inom områden med stark regional förankring – knappt tre femtedelar av de examinerade med ett känt arbetsställe arbetade inom hälso- och sjukvården, utbildningsväsendet eller vid en myndighet. Många av dessa arbetsplatser drivs i kommunal eller regional regi, och utbildningar inom dessa områden utgör också en stor

del av Mittuniversitetets utbud. En förklaring till det regionala nettoinflödet är därmed att universitet i hög utsträckning utbildar för en regional arbetsmarknad, medan studentrekryteringen är mer nationell.

Samhällets behov av utbildning är bredare än enbart arbetsmarknadshänsyn. *Styr- och resursutredningen* (SOU 2019:6) konstaterar att samhället har behov av kunniga, välinformerade, kritiska medborgare som självständigt kan söka kunskap. Den tidigare *utredningen om högskolans utbildningsutbud* (SOU 2015:70) har tidigare konstaterat att denna typ av behov är svårt att beräkna och bedöma, men att en god indikation kan finnas i uppfyllandet av högskolans examensmål. Dessa examensmål utgör en viktig utgångspunkt för Mittuniversitetets kvalitetsarbete, och med denna utgångspunkt är således hela utbildningsverksamheten riktad mot att uppfylla någon del av detta behov.

Figur 3.7 Arbetsställe ett år efter examen för alumner 2011 - 2015

3.2 Uppföljning av utbildningsuppdraget

Mittuniversitetets utbildningsverksamhet genomförs med tre typer av finansiering: anslag, avgifter samt bidrag. Den största delen utgörs av statliga anslag, som tilldelas via ett takbelopp för genomförande av den ordinarie utbildningsverksamheten. För varje utbildad student erhåller universitetet ersättning som avräknas mot detta takbelopp, som i sin tur beskriver den maximala ersättningen som lärosätet kan erhålla för den ordinarie utbildningen. När regering och riksdag genomför särskilda satsningar på högskoleutbildning kan ibland ytterligare medel tillkomma via statliga bidrag. Bidrag kan även sökas från andra finansiärer för utveckling av utbildningar, resor för utbyten mellan lärosäten och liknande. Avgifter utgörs av uppdragsmedel, medel för beställd utbildning samt studieavgifter. I de två första fallen utgör medlen ersättning för enskilda utbildningsuppdrag för olika parter i samhället, där medlen för beställd utbildning specifikt gäller utbildningsuppdrag för andra lärosäten.

Studieavgifter utgör betalningar från tredje-landsstudenter.

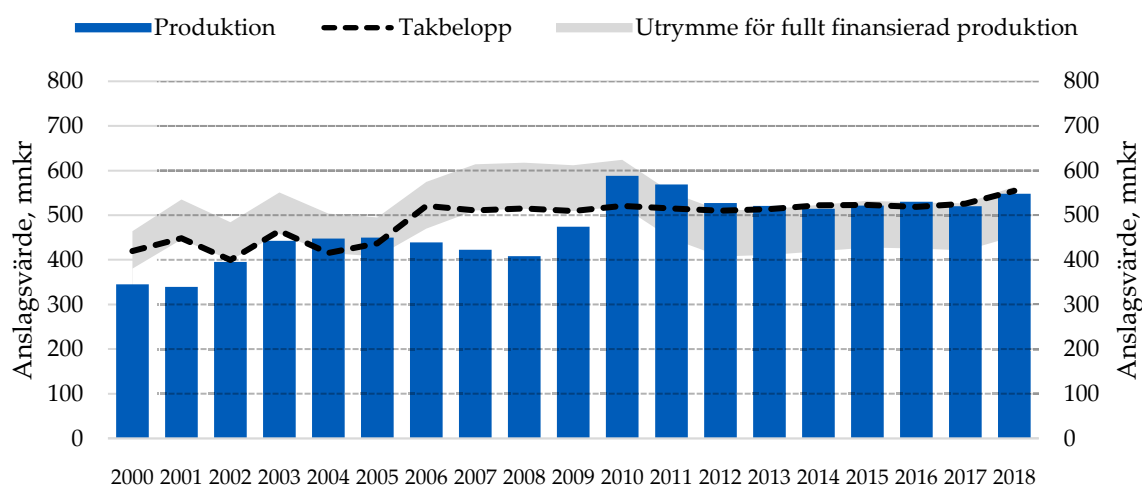
3.2.1 Ekonomisk utveckling

Mittuniversitetets samlade produktion av helårsstudenter och helårsprestationer under 2018 motsvarade ett sammantaget anslagsvärde på drygt 548 miljoner kronor, inklusive helårsprestationer från december 2017 som inte redovisades vid föregående avräkning. Detta kan jämföras med ett takbelopp på knappt 555 miljoner kronor, vilket innebär att Mittuniversitetet under året har haft en underproduktion motsvarande drygt 6 miljoner kronor. Eftersom universitetet sedan tidigare år har en sparad överproduktion motsvarande drygt 46 miljoner kronor, kan dock hela takbeloppets värde ändå tas i anspråk.

Underproduktionen är ett resultat av en medveten ambition att undvika fortsatt överproduktion, tillsammans med att en del av takbeloppsutrymmet har varit öronmärkt för utbildningar som har haft otillräckligt söktryck.

För nionde året i rad har därmed Mittuniversitetet haft en produktion som ligger nära eller över takbeloppet, vilket innebär att

Figur 3.8 Anslagsvärde inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

detta utgör en begränsning av lärosätets utbildningskapacitet och expansionsmöjligheter.

I utbildningsproduktionen för 2018 ingick knappt 146 helårsstudenter och knappt 134 helårsprestationer inom designområdet. Mittuniversitetet får avräkna högst 65 av vardera typ, medan överskjutande antal får avräknas inom humaniora, samhällsvetenskap, teknik eller naturvetenskap. Knappt 81 helårsstudenter och knappt 69 helårsprestationer inom designområdet har därför avräknats mot teknik.

Utbildningen på grundnivå och avancerad nivå redovisade för 2018 ett underskott på drygt 3 miljoner kronor. Resultatet var liksom

tidigare år ett planerat underskott till följd av aktiviteter riktade mot förbrukning av ackumulerade överskott i myndighetskapalet.

2018 års takbelopp innehöll en ökning med 29 miljoner kronor jämfört med 2017. Utöver pris- och löneomräkning ökade anslaget med anledning av den fortsatta utbyggnaden av vissa lärar- och vårdutbildningar enligt uppdrag från 2015 respektive 2017 samt en ytterligare utbyggnad från och med 2018. Den sistnämnda utbyggnaden omfattar sommarkurser, högskoleingenjörer, samhällsbyggare samt ett allmänt utrymme för utbildning i hela landet.

Tabell 3.1 Omslutning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, tkr

	2016	2017	2018	förändring 2017-2018	förändring % 2017-2018
Intäkter					
ANSLAG					
Ersättning för helårsstudenter och helårsprestationer	518 614	525 658	554 525	28 867	5%
Summa	518 614	525 658	554 525	28 867	5%
ÖVRIGA INTÄKTER					
Avgifter och bidrag	44 421	53 610	57 736	4 126	8%
Finansiella intäkter	299	406	385	-21	-5%
Summa	44 720	54 016	58 121	4 105	8%
Totalsumma intäkter	563 334	579 674	612 646	32 972	6%
Kostnader					
Personal	387 215	399 515	409 792	10 277	3%
Lokaler	76 930	78 853	84 184	5 330	7%
Övriga driftskostnader	99 163	106 212	104 530	-1 682	-2%
Finansiella kostnader	1 109	917	777	-141	-15%
Avskrivningar	16 331	16 867	16 468	-400	-2%
Summa kostnader	580 749	602 364	615 750	13 385	2%
Verksamhetsutfall	-17 415	-22 690	-3 103	19 587	-86%
Intäkter som ej disp. av myndigheten		589	181	-408	
Medel som tillförts statsbudgeten från uppborndsverksamhet		-589	-181	408	
Uppborndsverksamhet	0	0	0	0	
Transfereringar					
Erhållna medel	1 021	370	230	-140	
Lämnade bidrag	-1 021	-370	-230	140	
Summa transfereringar	0	0	0	0	
Årets kapitalförändring	-17 415	-22 690	-3 103	19 587	

Intäkterna ökade sammantaget med 33 miljoner kronor, motsvarande 6 procent jämfört med föregående år. Merparten av denna ökning motsvaras av det utökade takbeloppet. Resterande del – 4 miljoner kronor – avser ökade avgifter inom framför allt uppdragsutbildning kopplad till såväl offentliga som privata finansärer. Anslagsintäkter utgjorde under året 91 procent av omsättningen, vilket är oförändrat i förhållande till föregående år.

Utbildningsverksamhetens kostnader ökade med totalt 13 miljoner kronor under 2018, motsvarande en ökning på 2 procent. Ökningen är hänförlig till personal och lokaler inom anslagsfinansierad grundutbildning och uppdragsutbildning, vilket innebär att kostnads-

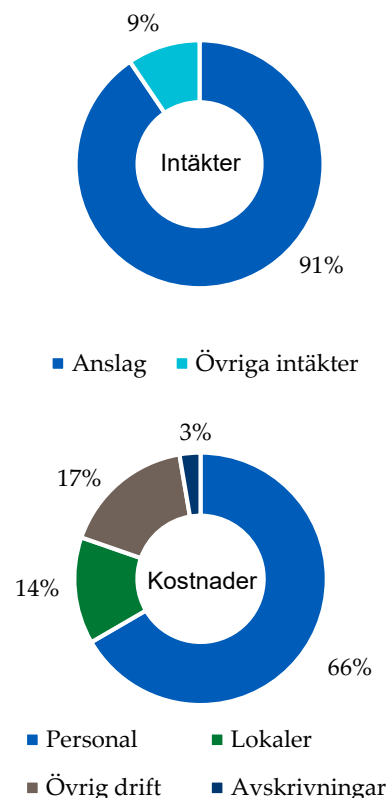
ökningarna återfinns inom samma områden som intäktsökningarna. En mindre del av utbildningsverksamhetens lokalkostnadsökning är hänförlig till justerad fördelning av kostnader för datasalar till grundutbildningen.

Personalkostnaderna utgjorde under året 66 procent av de totala kostnaderna inom utbildningsverksamheten, vilket är en oförändrad andel jämfört med föregående år.

Uppdragsutbildningens intäkter uppgick till totalt 22 miljoner kronor, vilket är något mer än vad som budgeterades för året. Nivån för beställd utbildning är oförändrad gentemot tidigare år.

Tabell 3.2 Intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2018, tkr

	Grundutbildning	Uppdragsverksamhet	
	enl. uppdrag i regleringsbrev	Beställd utbildning	Uppdrags- utbildning
Verksamhetens intäkter			
Anslag	554 525		
Avgifter	16 997	2 326	22 235
Bidrag	16 179		
Finansiella intäkter	385		
Summa intäkter	588 086	2 326	22 235
Verksamhetens kostnader			
Personal	392 621	1 564	15 607
Lokaler	81 949	497	1 738
Övriga driftkostnader	100 188	260	4 082
Finansiella kostnader	775	0	2
Avskrivningar	16 360	10	97
Summa kostnader	591 893	2 331	21 526
Verksamhetsutfall	-3 808	-5	709
Intäkter som ej disp. av myndigheten	181		
Medel som tillförts statsbudgeten från uppdragsverksamhet	-181		
Uppdragsverksamhet	0	0	0
Transfereringar			
Erhållna medel	230		
Lämnade medel	-230		
Summa transfereringar	0	0	0
Årets kapitalförändring	-3 808	-5	709

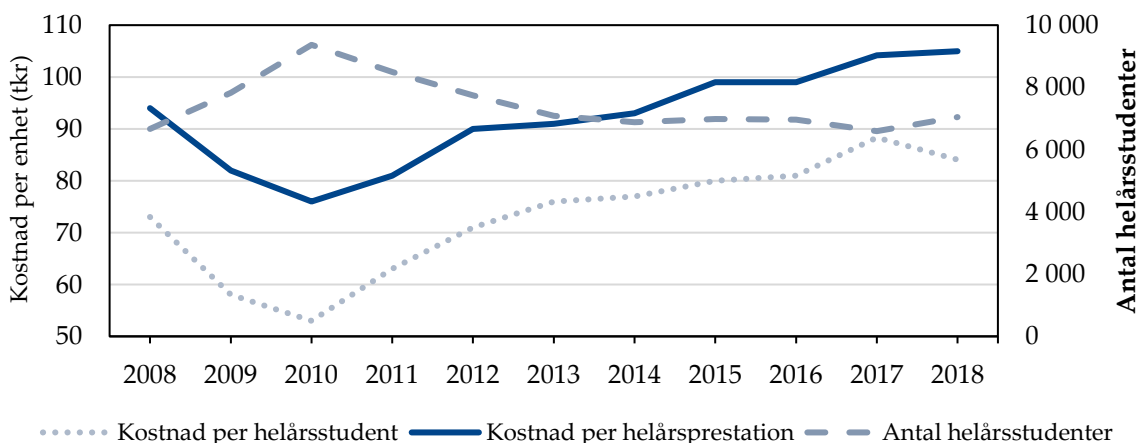

Vid utgången av året fanns ett myndighetskapital, exklusive statskapital, inom utbildningsverksamheten som uppgick till 84 miljoner kronor. Detta motsvarar 14 procent av de totala utbildningsintäkterna under 2018. Universitetets målsättning är att myndighetskapitalet ska uppgå till cirka 10 procent av verksamhetsgrenens totala intäkter, vilket bedöms utgöra en rimlig nivå för att kunna hantera oplanerade och tillfälliga ekonomiska svängningar i verksamheten.

Kostnaden per helårsstudent, beräknad som *samtliga kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå exklusive kostnader för uppdragsutbildning och beställd utbildning* dividerade med *antalet helårsstudenter exklusive studenter inom uppdragsutbildning och beställd utbildning*, minskade något mellan 2017 och 2018. Orsaken utgörs av utbildningsverksamhetens expansion under året – när verksamheten är i en expansiv fas, och antalet helårsstudenter att fördela kostnaderna på ökar, tenderar kostnaden per helårsstudent att minska. Detta beror delvis på att stordriftsfördelar innebär att kostnader inte ökar linjärt med antalet studenter, och delvis på att det kan ta tid för rekryteringar och utveckling av infrastruktur att få fullt genomslag i kostnaderna.

Kostnaden per helårsprestation, definierat på motsvarande sätt som kostnad per helårsstudent, ökade under 2018. Detta utgör en fortsättning på en långvarig trend, vilket i sin tur beror på att utbildningsvolymen under många år har haft en minskande tendens till följd av ett stagnerat takbelopp. Expansionen under 2018 har ännu inte fått fullt genomslag för helårsprestationerna, eftersom dessa generellt uppvisar viss eftersläpning jämfört med helårsstudenterna till följd av att examination sker senare än registrering.

Figur 3.9 Kostnad per helårsstudent och helårsprestation, tkr

3.2.2 Utbildningsvolymen

Under 2018 utbildade Mittuniversitetet drygt 7 255 helårsstudenter, vilket innebär en ökning gentemot föregående år motsvarande drygt 7 procent. 97 procent av studentvolymen fanns inom det anslagsfinansierade uppdraget, och det är också där som den största delen av ökningen fanns.

Den största ökningen i förhållande till tidigare volym fanns dock inom uppdragsutbildning, vars studentvolym ökade med nära 64 procent. Ökningen, såväl som volymen i sin helhet, var nästan helt hänförlig till ett förhållandevis litet antal kurser inom pedagogik och idrottsvetenskap. Kursen *Att arbeta i övnings-skola* svarade ensam för nära hälften av den totala uppdragsutbildningsvolymen, och hade sedan föregående år nästan dubblat antalet deltagande helårsstudenter.

De största ökningarna i övrigt syntes bland ordinarie grundutbildning samt sommarkurser,

där en viktig orsak till ökningen inom båda områden var de särskilda utbyggnader som inleddes under 2018 av *utbildning i hela landet* respektive just *sommarkurser*.

Liksom antalet helårsstudenter ökade antalet individer som genererade dessa mellan 2017 och 2018. Det totala antalet registrerade individer uppgick under 2018 till 19 345, varav 13 149 kvinnor och 6 151 män. Det utgör en ökning med drygt 10 procent, där kvinnor stod för den klart största andelen av denna förändring. Det innebär också att en redan ojämn könsfördelning bland studenterna under året blev något ojämnare, med knappt 32 procent av studenterna varande män. Detta beror i sin tur på att studenternas val av studieområde tenderar att vara könsbundna, och många av såväl de program som de kurser som såg de största ökningarna låg inom ämnen som traditionellt har varit kvinnodominerade – såsom psykologprogrammet och förskolläraryrket.

Tabell 3.3 Helårsstudenter och registrerade individer under kalenderåren 2014 - 2018

	2014	2015	2016	2017	2018	Förändring 2017-2018
Helårsstudenter						
Anslagsfinansierad utbildning	6 887,78	6 987,41	6 969,82	6 594,43	7 040,60	6,8%
Basår	127,49	121,17	116,48	102,37	97,61	-4,6%
Grundutbildning	6 380,27	6 519,18	6 492,67	6 218,53	6 565,25	5,6%
Sommarkurser	380,02	347,06	360,67	273,53	377,75	38,1%
Övriga finansieringsformer	180,84	162,25	163,81	161,43	215,03	33,2%
Avgiftsskyldiga studenter	22,47	24,64	22,50	19,64	20,72	5,5%
Beställd utbildning	13,48	14,52	16,10	12,32	13,13	6,6%
Läraryftet	91,99	66,71	49,21	41,09	36,77	-10,5%
Uppdragsutbildning	52,90	56,38	76,00	88,25	144,40	63,6%
Utbildning för utländska ekonomer				0,13		-
Totalt	7 068,62	7 149,66	7 133,63	6 755,86	7 255,63	7,4%
Individer	18 191	17 853	18 493	17 571	19 345	10,1%
Varav kvinnor	11 663	11 330	11 876	11 589	13 194	13,8%
Varav män	6 528	6 523	6 617	5 982	6 151	2,8%

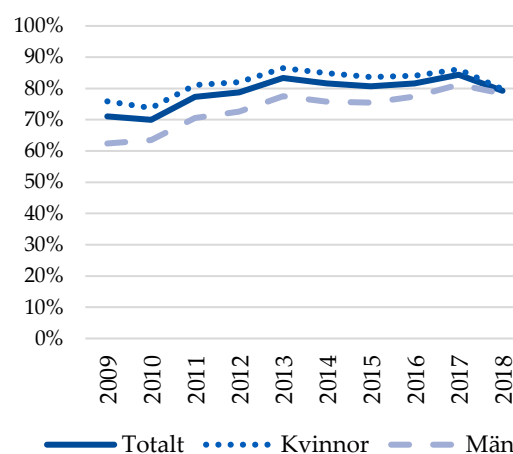
Liksom antalet helårsstudenter och antalet individer som genererade dessa ökade antalet helårsprestationer under 2018 jämfört med föregående år. Ökningen var dock betydligt mer blygsam, och uppgick till knappt en procent av föregående års utfall.

En svagare utvecklingstakt för antalet helårsprestationer är dock fullt förväntad, eftersom det finns en fördröjning mellan tidpunkten då en student registrerar sig – vilket genererar helårsstudenter – och tidpunkten då en student slutför utbildningsmomentet med godkänt resultat, vilket genererar helårsprestationer. En utbildningsverksamhet som befinner sig i en expansiv fas kan därför förväntas få en utveckling för antalet helårsprestationer som släpar efter jämfört med antalet helårsstudenter. En inte oväsentlig del av 2018 års expansion kommer alltså att märkas i helårsprestationerna först under efterföljande år.

En följd av detta är också att prestationsgraden, mätt som antalet helårsprestationer dividerat med antalet helårsstudenter, minskade relativt kraftigt mellan 2017 och 2018. Prestationsgraden brukar vara något högre bland kvinnor än bland män, och 2018 utgjorde inget undantag från detta mönster. Skillnaden

var dock betydligt lägre än normalt, och uppgick under året till knappt 1,4 procentenheter. Detta kan jämföras med 5 procentenheter under 2017. Den minskade skillnaden är beror delvis på att det ökade antalet helårsstudenter framför allt är hänförbart till kvinnor, varför eftersläpningen som orsakas av utbildningsverksamhetens expansion inte syns lika tydligt bland män. Det är dock också en utveckling som ligger i linje med den trend som har gällt redan tidigare år när utbildningsverk-

Figur 3.10 Prestationsgrad per kön

Tabell 3.4 Helårsprestationer och prestationsgrad under kalenderåren 2014 - 2018

	2014	2015	2016	2017	2018	Förändring 2017-2018
	Helårsprestationer					
Anslagsfinansierad utbildning	5 659,84	5 631,74	5 714,49	5 588,52	5 638,26	0,9%
Basår	89,42	96,31	90,70	83,58	79,59	-4,8%
Grundutbildning	5 324,91	5 313,92	5 401,13	5 325,52	5 329,19	0,1%
Sommarkurser	245,51	221,51	222,66	179,42	229,47	27,9%
Övriga finansieringsformer	112,32	134,38	105,55	112,37	112,53	0,1%
Avgiftsskyldiga studenter	17,28	21,61	17,59	18,75	15,22	-18,9%
Beställd utbildning	11,63	10,53	13,53	9,48	11,44	20,7%
Läraryftet	52,25	69,97	46,98	43,04	35,33	-17,9%
Uppdragsutbildning	31,16	32,27	27,45	41,10	50,54	23,0%
Utbildning för utländska ekonomer				0,00		-
Totalt	5 772,16	5 766,12	5 820,04	5 700,89	5 750,79	0,9%
Prestationsgrad	81,7%	80,6%	81,6%	84,4%	79,3%	-6,1%

samhetens omfattning låg på en stabil nivå. Denna trend har i sin tur haft sin grund i en ökande prestationsgrad bland män, snarare än en minskande prestationsgrad bland kvinnor.

Jämfört med de flesta andra lärosäten i riket bedriver Mittuniversitetet omfattande distansutbildning. Nära 50 procent av den totala helårsstudentvolymen var under 2018 hänförlig till denna undervisningsform, vilket är en ökning med knappt två procentenheter jämfört med föregående år. Andelen distansutbildning är klart störst bland de fristående kurserna, men ökningen är förhållandevis jämnt fördelad mellan dessa och utbildningsprogrammen.

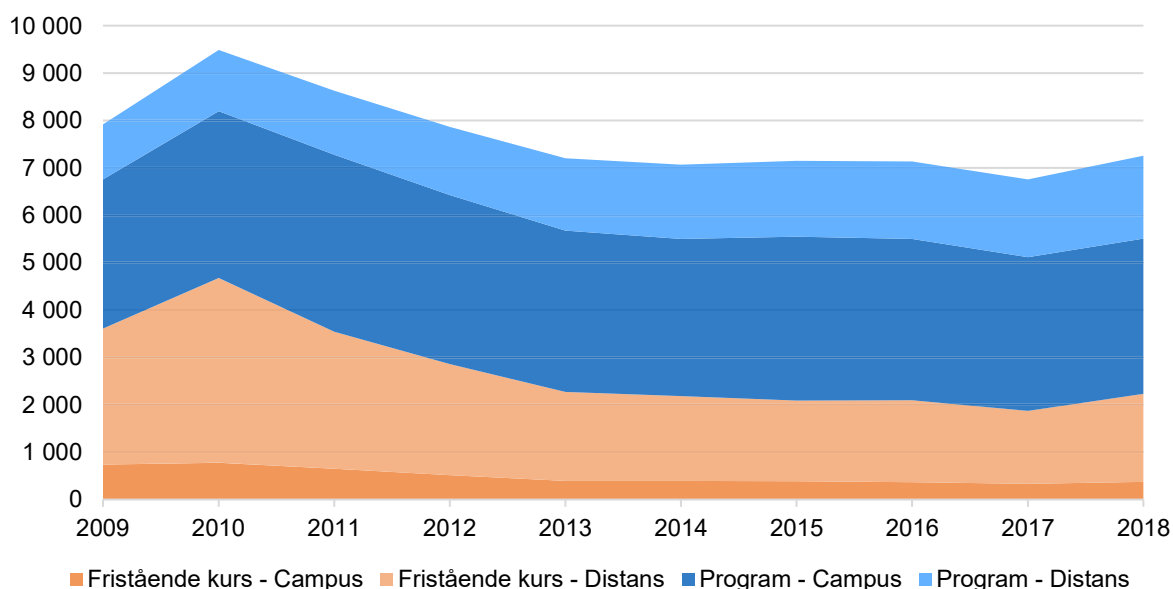
Vad gäller just utbildningsprogrammen har andelen av studentvolymen som är hänförlig till dessa ökat relativt stabilt sedan 2010, men denna utveckling bröts 2018 när andelen sjönk från drygt 72 till drygt 69 procent. De fristående kurserna svarar därmed för den största delen av årets ökning av studentvolymen, vilket i viss utsträckning är hänförligt till utbyggnaden av sommarkurser som genomfördes under året.

Större förändringar i balansen mellan program och fristående kurser har även tidigare uppstått i samband med större svängningar i den totala utbildningsvolymen. Expansion av verksamheten har ofta varit knuten till nationella utbyggnader av specifika utbildningsprogram, vilket har drivit på en utveckling mot en mindre andel fristående kurser. Minskningar av verksamheten till följd av stagnerande takbelopp har i sin tur ofta drabbat de fristående kurserna först, eftersom dessa utgör en mer flexibel del av utbudet än programmen.

Den ovillkorade utbyggnaden av utbildning i hela landet samt utbyggnaden av sommarkurser som båda genomfördes under 2018 har därmed haft okaraktäristiska effekter på balansen i utbudet i förhållande till vad som tidigare har varit fallet, genom att de fristående kurserna har fått utrymme för viss återväxt.

Utbildningsvolymerna inom utbildningsprogrammen är förhållandevis jämnt fördelad mellan yrkesprogram och generella program,

Figur 3.11 *Utbildningsvolymen per studieform och utbildningstyp*

där yrkesprogrammets andel utgjorde drygt 55 procent under 2018. Detta innebär en ökning med två procentenheter sedan föregående år – en ökning som tydligast syns inom lärarutbildningen.

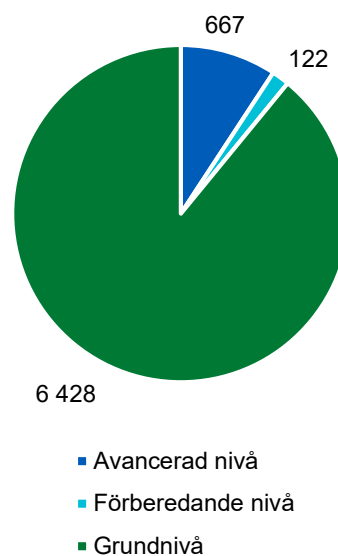
Den största andelen av Mittuniversitetets utbildning sker på grundnivå. Andelen utbildning på avancerad nivå ökade dock marginellt under 2018, och uppgick till drygt 9 procent av det totala antalet helårsstudenter. Det markerar det högsta värdet under det senaste decenniet.

Merparten av utbildningen på avancerad nivå är hänförlig till utbildningsprogrammen, som svarar för nära 84 procent av nivåns helårsstudenter. Detta utgör en viss ökning gentemot föregående år, men innebär också en fortsatt stabil andel sett över längre tid, eftersom andelen tenderar att svänga med några procentenheter uppåt eller neråt mellan åren. Andelen har befunnit sig inom två procentenheter från 82 procent varje år sedan 2010, som markerade slutet på en uppbyggnadsfas efter att Mittuniversitetet fick universitetsstatus.

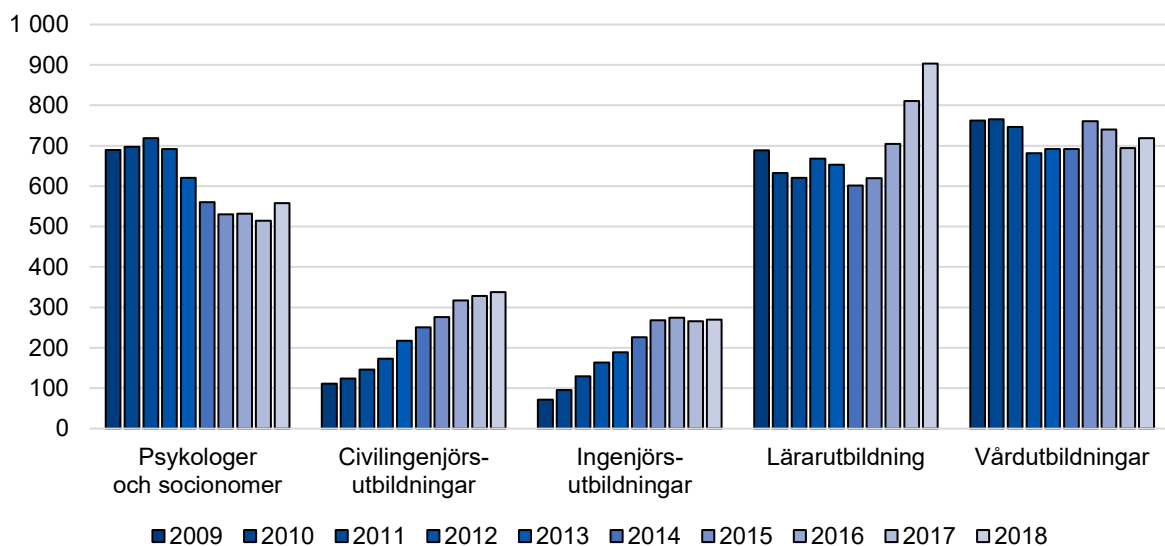
Andelen av studentvolymen på avancerad nivå som är hänförlig till distansutbildning

uppgick under 2018 till drygt 60 procent, vilket är en ökning med en procentenhet jämfört med föregående år. Detta utgör en del av en allt tydligare uppåtgående trend som har pågått sedan 2012, då andelen började öka från drygt 25 procent.

Figur 3.13 Fördelning av helårsstudenter per nivå 2018

Figur 3.12 Yrkesutbildningsvolym per programgrupp

Utöver den ordinarie utbildningen erbjuder Mittuniversitetet också lektioner i informationsökning, referenshantering och källkritik till registrerade studenter inom ramen för deras utbildningar. Under 2017 deltog totalt 3 332 studenter i dessa tillfällen, vilket utgör en marginell minskning gentemot de 3 400 studenter som deltog under föregående år – men en ökning gentemot de 3 206 som deltog under 2016.

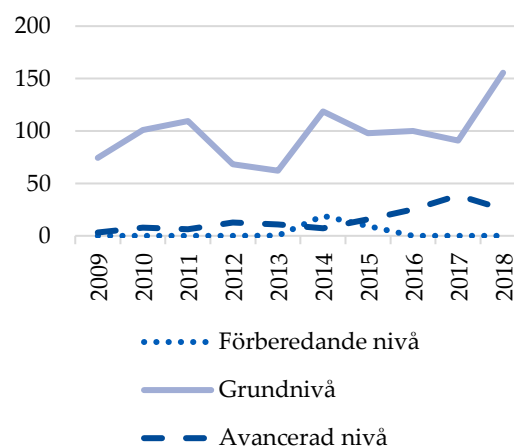
Av Mittuniversitetets studentvolymen inom uppdragsutbildning utgörs merparten av fristående kurser på delfart, med ungefär likvärdig fördelning mellan campus och distans. Tonvikten inom denna del av utbildningsverksamheten ligger därmed på flexibla utbildningsformer. En betydligt större del av uppdragsutbildningen genomförs på avancerad nivå än vad som är fallet för den anslagsfinansierade utbildningen – under 2018 utgjorde utbildning på denna nivå drygt 17 procent av den samlade uppdragsvolymen. Detta är en markant nedgång från de 30 procent som gällde förra året, vilket beror på att tillväxten sedan föregående år framför allt står att finna på grundnivå.

Antalet individer i uppdragsutbildningen är betydligt högre än antalet helårsstudenter, vilket hör ihop med att deltagarna i allmänhet studerar på deltid i kombination med fortsatt tjänstgöring hos den arbetsgivare som finansierar utbildningen. Totalt var 1 619 personer

registrerade vid en uppdragsutbildning hos Mittuniversitetet under 2018, vilket är en ökning med drygt 15 procent.

Liksom inom den sammantagna utbildningsverksamheten är kvinnor överrepresenterade inom uppdragsutbildningen. Överrepresentationen är dock här betydligt starkare, med nära 86 procent av studenterna varande kvinnor. Denna överrepresentation är nära sammanknuten med att uppdragsutbildningen domineras av utbildningar inom skol- och hälsoområdena, som i sin tur tenderar att i första hand attrahera en kvinnodominerad studentpopulation.

Figur 3.14 Helårsstudenter i uppdragsutbildning per nivå

Tabell 3.5 Helårsstudenter, individer och intäkter i uppdragsutbildning, inkl. lärarlyftet

	2014	2015	2016	2017	2018
Helårsstudenter	145	123	125	129	181
Individer, totalt	1 169	1 118	1 375	1 406	1 619
- Andel kvinnor	83%	82%	84%	87%	86%
- Andel män	17%	18%	16%	13%	14%
Intäkter	14 370	16 518	15 402	18 542	22 235

3.2.3 Internationalisering i utbildningen

Internationella perspektiv utgör en naturlig del av Mittuniversitetets utbildningsverksamhet, eftersom universitetet verkar på en global arena som en del av det internationella vetenskaps-samfundet. Internationalisering utgör också en viktig kvalitetsaspekt, eftersom utbildningen stärks av möjligheten att ta del av en bred flora av olika perspektiv.

Internationaliseringsarbetet kan ta många skepnader – exempelvis genom integration av internationell litteratur i kurser, föreläsare med utlandserfarenhet och reflektion kring frågor av internationell betydelse. Lejonparten av arbetet är därmed integrerat i ordinarie undervisningsaktiviteter. Ett av de tydligaste exemplen på särskilda internationaliseringsaktiviteter utgörs dock av studentmobilitet.

Antalet utresande studenter vid Mittuniversitetet minskade något under 2018, med den största förändringen varande ett minskat antal personer som åkte på utlandspraktik. Detta beror delvis på inställd antagning till socionomprogrammet under höstterminen 2017, då detta

program normalt är en betydande källa till utresande praktikanter. Könsfördelningen bland de utresande speglar i princip den motsvarande fördelningen inom studentpopulationen i stort.

Antalet inresande studenter är betydligt högre än antalet utresande, och har så varit under lång tid. Denna snedfördelning förstärktes också tydligt under 2018 jämfört med föregående år, genom att antalet utresande såg en förhållandevis tydlig tillväxt. Tillväxten utgör dock i första hand en återgång till historiskt normala nivåer, efter föregående års nedgång. Stor skillnad mellan antalet utresande respektive inresande är vanligt förekommande inom högskolesektorn, och således i första hand ett uttryck för en nationell problematik.

Könsfördelningen bland de inresande har under många år varit förhållandevis jämn, och har under de två senaste åren utjämnats ytterligare. Orsaken till den jämförelsevis starkare representationen av män i denna grupp av studenter hänger sannolikt samman med att teknikinriktade utbildningar utgör en större del av det internationella utbudet än inom resterande verksamhet, och detta är ett område där män rent generellt är överrepresenterade.

Tabell 3.6 In- och utresande studenter

Utresande	2014	2015	2016	2017	2018	Inresande	2014	2015	2016	2017	2018
EU-program	17	25	37	33	38	EU-program	248	273	278	218	255
Linnaeus-Palme	-	-	-	-	-	Linnaeus-Palme	-	-	-	-	-
Minor Field Studies	-	-	-	-	6	Minor Field Studies					
Nordplus	-	-	-	-	-	Nordplus	3	-	-	2	6
Nordtek	-	-	-	1	1	Nordtek	-	-	-	-	-
North2North	1	1	2	6	4	North2North	-	1	1	4	6
Övriga bilaterala avtal	16	21	15	18	12	Övriga bilaterala avtal	62	55	62	79	108
Praktik	78	53	57	67	42	Praktik	-	-	-	-	-
Freemover ¹⁾	3	1	-	-	-	Freemover ¹⁾	184	105	109	99	104
Summa	114	99	111	125	103	Summa	493	426	441	393	472
Andel kvinnor	79%	71%	72%	66%	66%	Andel kvinnor	42%	45%	45%	48%	49%
Andel män	21%	29%	28%	34%	34%	Andel män	58%	55%	55%	52%	51%

¹⁾ studenter utanför utbytesprogram

Mittuniversitetet har totalt 163 avtal om studentutbyten med lärosäten i andra länder, med stark tonvikt på Europa. Universitetet deltar också i ett utbytesnätverk vid namn Nordlys, som utöver flera svenska lärosäten räknar 23 norska, finska, danska och isländska lärosäten bland sina medlemmar. Detta nätverk har under 2018 signerat ett mobilitetsavtal som förbättrar förutsättningarna för studenter att delta i studentutbyten mellan medlemsorganisationerna.

Under 2018 har Mittuniversitetet erbjudit 7 engelskspråkiga program i den internationella antagningsomgången, varav samtliga på avancerad nivå. Därutöver tillkommer 10 engelskspråkiga program i de nationella antagningsomgångarna, främst genom så kallade Master By Research-program där studenter bedriver sina studier inom forskningsprojekt vid universitetet.

Totalt har Mittuniversitetet antagit 133 studieavgiftsskyldiga studenter under året. 42 av dessa betalade sina studieavgifter, och av dessa lämnade sedan 24 studenter återbud. I slutändan förstagångsregistrerades 18 studieavgiftsskyldiga studenter, varav 2 kvinnor och

16 män. Tillsammans med befintliga tredjelandsstudenter har därmed totalt 39 personer betalat studieavgift för sin utbildning under 2018, varav 26 män och 13 kvinnor. En student beviljades återbetalning av studieavgiften på grund av ändrad avgiftsstatus.

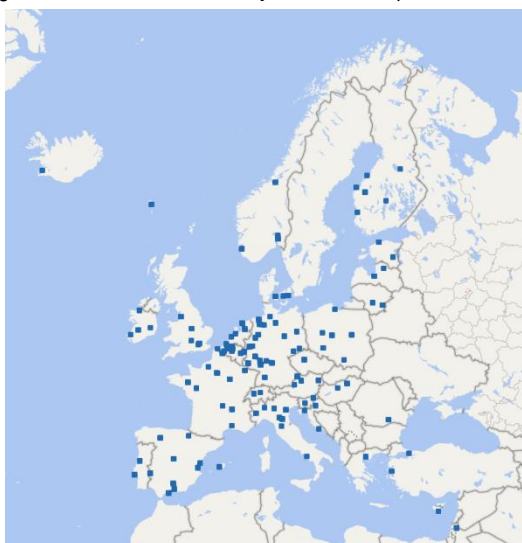
Beroende på utbildningsområde uppgår studieavgifterna för Mittuniversitetets internationella program till mellan 70 och 250 tkr per läsår. För fristående kurser varierar avgifterna mellan 1,6 och 5,2 tkr per högskolepoäng. Totalt uppgick intäkterna från studieavgifter till 1 801 tkr under året, medan kostnaderna uppgick till 1 851 tkr.

Mittuniversitetet har under läsåret 2018/19 haft möjlighet att fördela 508 400 kr i nya stipendiemedel. Tillsammans med outnyttjade medel från läsåret 2017/18 fanns totalt 1 268 050 kr att fördela för 2018/19. Tio stipendier har utdelats under hösten 2018, varav ett av dessa var Svenska Institutets stipendium för gäststuderande och nio varande Universitets- och högskolerådets stipendier för studieavgiftsskyldiga studenter.

Tre av stipendierna omfattade 250 tkr vardera, fem av dem omfattade 70 tkr vardera, och ett omfattade 140 tkr. Sex av mottagarna registrerade sig inte, och en fick ändrad avgiftsstatus vid terminsstart. Outnyttjade medel överförs till nästkommande läsår. Stipendiaerna rangordnas baserat på akademiska meriter, med förtur till studenter som hade Mittuniversitetet som förstahandsval vid söktillfället. Även jämn könsfördelning eftersträvas.

Införandet av studieavgifter har medfört att färre tredjelandsstudenter har sökt sig till Mittuniversitetet. Detta har påverkat universitetets övriga verksamhet vad gäller administration inför, under och efter antagning, samt administration i samband med fakturering och registrering av avgiftsskyldiga studenter. I

Figur 3.15 Mittuniversitetets utbytesavtal i Europa

relation till antalet antagna studenter, och antalet återbud bland dessa, är administrationsbehovet tämligen omfattande.

Den främsta orsaken som har noterats för de återbud som förekommer är att studenterna har fått avslag på ansökan om uppehållstillstånd. För en del studenter innebär formaliteterna kring uppehållstillstånden även långa resor och höga kostnader, vilket fördröjer ankomsten till universitetet. Studenter som ansökte om förlängt uppehållstillstånd under 2018 har även i vissa fall drabbats av långa handläggningstider, även om hanteringen var snabbare jämfört med tidigare år. Dessa aspekter av processen har därmed varit problematiska. Informationsutbytet mellan Mittuniversitetet och Migrationsverket, i form av uppgifter om betalda studieavgifter via Ladok, har dock liksom föregående år varit välfungerande. Migrationsverket organiserar även ett förbättringsmöte med alla lärosäten varje år, och denna dialog har varit uppskattad.

3.2.4 Särskild återrapportering

Mittuniversitetets utbildningsuppdrag innehåller ett antal särskilda åtaganden. Dessa inkluderar utbyggnader av vissa utbildningar, återrapportering om volymer vid såväl dessa som andra utbildningar, samt vissa aspekter av processerna kring utbildningens förutsättningar och genomförande som är av särskilt intresse för regeringen.

Bedömning av reell kompetens

Universitet och högskolor har under perioden 2016 - 2018 haft ett gemensamt uppdrag att utveckla arbetet avseende validering av individers reella kompetens. Universitets- och högskolerådet har under 2017 – 2018 haft i uppdrag att samordna en pilotverksamhet för att etablera en varaktig stödstruktur för sådan validering.

Mittuniversitetet anslöt sig till pilotverksamheten 2017, med deltagande inom det delområde som behandlar riktlinjer, organisation och roller. Under projektets gång har lärosätet aktivt deltagit vid konferenser, workshops samt medverkat i relevanta uppdrag. Med utgångspunkt i vad som har utarbetats på nationell nivå finns ett förslag till beslut avseende en för lärosätet möjlig organisation för validering samt en tillhörande process, inkluderade roller och ansvarsfördelning.

Projektet har för Mittuniversitetets del skapat förutsättningar att på ett mer rättssäkert och långsiktigt sätt arbeta med validering av individers reella kompetens. Resultatet av det nationella samarbetet kommer att redovisas i en kommande slutrapport, vilken därefter ligger till grund för universitetets fortsatta besluts- och implementeringsarbete.

Då arbetet avseende validering och reell kompetens vid Mittuniversitetet påbörjades i samband med deltagandet i pilotprojektet 2017, finns erhållna medel kvar för lärosätet att disponera i den kommande implementeringsfasen. I denna fas kommer fortsatta utbildningsinsatser samt att formulera ämnesspecifika kompetenskriterier, frågeformulär och stödmaterial att vara betydelsefullt.

Mittuniversitetet har under projektet skapat förutsättningar för fortsatt samarbete inom Valideringsnätverk Norr, där även Umeå Universitet och Högskolan i Dalarna ingår. Lärosätet är även inbjudet att delta i det arbete som valideringsdelegationen ålagt Sveriges regioner under 2019. Detta uppdrag är avsett att uppnå regional samverkan mellan viktiga aktörer i valideringsfrågan, vilket för Mittuniversitetet avser såväl Region Västernorrland som Region Jämtland Härjedalen.

Integrationsåtgärder

Mittuniversitetet har, tillsammans med fem andra lärosäten där Lunds universitet är det samordnande, i uppdrag att anordna utbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning för ekonomer. Mittuniversitetet hade enligt regleringsbrevet möjlighet att utbilda 5 helårsstudenter under 2018.

Till följd av låg efterfrågan och erfarenheter från föregående år har Mittuniversitetet vare sig antagit eller utbildat någon student inom ramen för detta uppdrag under året. Inte heller har det funnits några sökande till utbildningen. Istället har dialog förts med Lunds universitet och övriga deltagande lärosäten om framtida upplägg för denna typ av utbildning. Universitetet avser inte fortsätta bedriva denna utbildning i samma form, och i enlighet med detta ingår universitetet inte heller bland de lärosäten som har erhållit detta uppdrag i regleringsbrevet för 2019.

Mittuniversitetet har under året mottagit 66 197 kr från kammarkollegiet för uppdraget. Dessa medel har använts till planering av framtida insatser inom ramen för den dialog som har förts med övriga deltagande lärosäten.

Kvalitetsförstärkning

De medel som Mittuniversitetet erhållit i och med den kvalitetsförstärkning som regeringen redovisade i budgetpropositionen för 2016 har fördelats till de miljöer som bedriver undervisning inom berörda utbildningsområden.

Kvalitetsförstärkningen har i och med detta generellt inneburit möjligheter att utöka antalet undervisningstimmar inom berörda utbildningar. Bland annat har fler laborativa övningar kunnat genomföras i metodkurser och praktikkurserna har fått fler lärarledda inslag och uppföljningar.

Medlen har även använts till särskilda insatser vars inriktning varierar beroende på de

identifierade behoven vid respektive miljö. Exempel är bland annat möjlighet till kontinuerlig kontakt med externa företag under hela utbildningen och inslag av gästföreläsare för att ge studenterna en aktuell koppling till arbetslivet. Examinationsformer har även utvecklats för att öka variationen så att studenternas olika färdigheter kan bedömas.

Eftersom nationella undersökningar har visat att lärarledd undervisning inom berörda utbildningsområden är mindre omfattande än inom andra områden, bedömer universitetet att den utökade undervisningstiden i sig har haft positiva effekter på utbildningens likvärdighet och sammantagna kvalitet. Även om det i många fall kan vara svårt att härleda direkta effekter av de särskilda insatser som därutöver har kunnat genomföras, kan sådana riktade åtgärder i allmänhet bidra till stärkt kvalitet genom att möta identifierade utvecklingsbehov.

Utbyggnader och programvolymer

Under 2018 fick Mittuniversitetet i uppdrag att genomföra fyra typer av utbyggnader av utbildningsverksamheten, varav progressionen för två särskilt ska rapporteras i årsredovisningen: högskoleingenjörer totalt respektive samhällsbyggare bland högskoleingenjörer. För högskoleingenjörer skulle antalet helårsstudenter öka med 7, och för samhällsbyggare var motsvarande siffra 3. Detta mål nåddes med god marginal för samhällsbyggarna, genom en ökning på drygt 13 helårsstudenter. För högskoleingenjörerna som helhet uppgick dock ökningen under 2018 endast till knappt 4 helårsstudenter.

I båda fall är dock den positiva utvecklingen sammanhängande med att programmen har växt under tidigare år, vilket innebär att kullar som har varit mindre än årets har slutfört sina utbildningar. Antalet nybörjare inom båda

typer av utbildning minskade dock under 2018 jämfört med 2017. Detta beror för samhällsbyggarna på att föregående år hade ett ovanligt högt antal nybörjare som under 2018 har återställts till en mer normal nivå, som ändå överstiger antalet under 2016. För resterande högskoleingenjörsutbildningar gäller att alla tillgängliga och kvalificerade sökande har antagits – orsaken är därmed otillräckligt söktryck. Universitetet har under 2018 genomfört en inledande studie av orsaker till att studenter tackar nej till erbjuden studieplats vid vissa ingenjörsutbildningar, och avser att utifrån detta härleda möjliga åtgärder och behov av vidare arbete för att stärka utbildningarnas attraktivitet.

Mittuniversitetet har också tidigare haft ett antal utbyggnadsuppdrag från 2015, varav målen för samtliga hade nåtts i samband med att uppdraget löpte ut 2017 – med ett undantag, nämligen sjuksköterskeutbildningen. Denna skulle öka med 22 programnybörjare mellan 2014 och 2017. Under 2016 hade universitetet utökat antalet programnybörjare med 21, men året därpå föll antalet istället till att understiga indexårets värde med 3. Detta berodde på svårigheter att erhålla platser för verksamhetsförlagd utbildning samt planeringsmässiga svårigheter att fylla vakanser med reserver.

Mittuniversitetet har under 2018 anpassat sina terminstider till SUHF:s rekommendationer, vilket bedöms förbättra förutsättningarna att komma tillrätta med planeringssvårigheterna. Universitetet har även fört fördjupade dialoger med regioner och kommuner i närområdet för att finna gemensamma lösningar för bristen på platser för verksamhetsförlagd utbildning. Under 2018 har också utbildningen åter kunnat expanderas, med 19 fler nybörjare

än under indexåret 2014.

Under 2018 tillkom dock även ytterligare problematik genom kompetensförsörjnings-svårigheter som innebar att universitetet tvingades ställa in programstarten i Sundsvall för vårterminen 2019. Ett åtgärds paket för att hantera detta har genomförts, och universitetet bedömer att svårigheterna kommer att vara hanterade i tid till höstterminen 2019. Detta tillfälliga avbrott innebär dock att antalet programnybörjare under 2019 sannolikt åter kommer att minska något.

Utöver utbyggnadsuppdragen ska universitetet även särskilt rapportera om studentvolymernas utveckling vid vissa utbildningar. Utvecklingstrenderna varierar tämligen markant mellan de olika utbildningarna, men utvecklingen har överlag varit positiv under flera år. Jämfört med 2016 har det sammanlagda antalet helårsstudenter vid berörda utbildningar ökat med 144, eller nära 8 procent.

Tabell 3.7 Nybörjare, helårsstudenter och examina vid vissa utbildningar enligt återrapporteringskrav 2016 – 2018

Utbildning	Nybörjare			Helårsstudenter			Examina		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Barnmorskeutbildning	19	10	14	23,1	11,8	13,8	15	14	0
- Andel kvinnor	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	-
- Andel män	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	-
Civilingenjörsutbildning	138	146	109	317,1	328,3	338,1	18	17	17
- Andel kvinnor	21%	20%	29%	27%	25%	26%	28%	59%	65%
- Andel män	79%	80%	71%	73%	75%	74%	72%	41%	35%
Förskolläraryt utbildning	196	178	134	385,2	408,2	443,8	126	72	77
- Andel kvinnor	94%	96%	93%	95%	95%	96%	95%	93%	96%
- Andel män	6%	4%	7%	5%	5%	4%	5%	7%	4%
Grundläraryt utbildning F-3	62	58	59	119,4	138,1	163,1	22	19	18
- Andel kvinnor	92%	97%	97%	89%	93%	96%	86%	89%	89%
- Andel män	8%	3%	3%	11%	7%	4%	14%	11%	11%
Högskoleingenjörsutbildning	168	191	149	274,0	265,5	269,3	36	42	48
- Andel kvinnor	32%	35%	30%	26%	29%	32%	33%	24%	10%
- Andel män	68%	65%	70%	74%	71%	68%	67%	76%	90%
- Varav samhällsbyggare	44	60	46	87,6	88,5	101,8	15	9	13
- Andel kvinnor	45%	48%	35%	32%	39%	42%	40%	22%	15%
- Andel män	55%	52%	65%	68%	61%	58%	60%	78%	85%
Ämnesläraryt utbildning	54	45	31	24,3	56,2	68,4	0	0	0
- Andel kvinnor	37%	40%	35%	37%	39%	39%	-	-	-
- Andel män	63%	60%	65%	63%	61%	61%	-	-	-
KPU för ämneslärare	30	38	30	42,3	45,0	44,7	13	16	25
- Andel kvinnor	67%	53%	57%	66%	56%	53%	46%	63%	56%
- Andel män	33%	47%	43%	34%	44%	47%	54%	38%	44%
Sjuksköterskeutbildning	282	258	280	642,0	622,4	634,0	186	199	186
- Andel kvinnor	78%	86%	86%	81%	83%	84%	77%	85%	83%
- Andel män	22%	14%	14%	19%	17%	16%	23%	15%	17%
Specialistsjuksköterskeutbildning	63	64	88	75,0	60,0	71,1	66	69	51
- Andel kvinnor	73%	78%	86%	81%	82%	83%	83%	87%	69%
- Andel män	27%	22%	14%	19%	18%	17%	17%	13%	31%

3.3 Examina

Mittuniversitetet utfärdade totalt 1 496 examina till 1 394 individer under 2018. 927 av dessa individer var kvinnor, och 467 var män. Denna examensvolym utgör en minskning jämfört med föregående år, och en del av en nedåtgående trend sedan toppnoteringen 2015. Denna minskning är sammanhängande med att universitetet fram till 2018 under en längre period hade ett stagnerat takbelopp som medförde en volymmässigt minskande verksamhet. Detta kommer att ge effekter på examensvolymen under flera år framöver, även om den negativa utvecklingen nu är bruten.

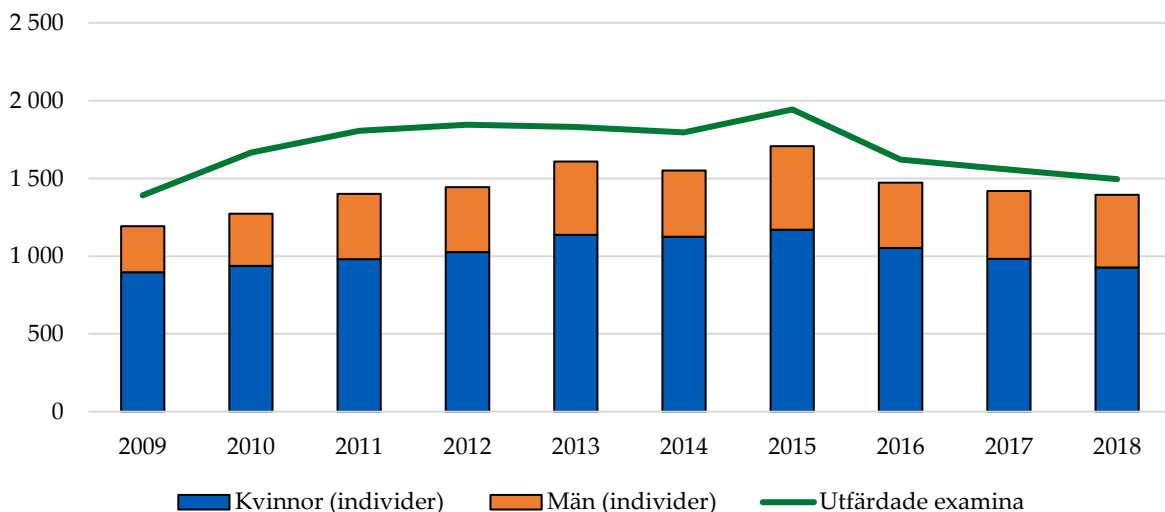
Antalet individer som erhöll examina är färre än antalet examina i sig, vilket är en effekt av att samma person kan erhålla flera examina under samma år – och i vissa fall även för samma utbildning. Detta kan exempelvis ske när en student har genomgått en utbildning riktad mot en yrkesexamen, men som också innebär att studenten kvalificerar sig för en generell examen inom ett relaterat huvudområde.

Totalt uppgick antalet personer som erhöll fler än en examen under året till 98, vilket motsvarar nästan hela differensen mellan antalet examina och antalet mottagande individer. Mellanskillnaden utgörs av individer som mottog fler än två examina – den person som erhöll flest avlade under 2018 totalt fyra examina vid Mittuniversitetet.

Minskningen av antalet examina gentemot föregående år är hänförlig till generella examina, och inom denna grupp är minskningen förhållandevis jämnt fördelad mellan kandidat- och magisterexamina, medan antalet utfärdade masterexamina istället ökade. Antalet utfärdade högskoleexamina var nästan oförändrat. Bland yrkesexamina syns den största förändringen i en ökning av antalet lärarexamina, vilket är sammanhängande med toppar i antalet nybörjare vid dessa utbildningar för tre respektive sex år sedan.

Bland yrkesexamina utgjorde, liksom tidigare år, lärarexamina samt examina inom hälso- och sjukvårdsområdet de klart största kategorierna. Inga barnmorskeexamina utfärdades under året, vilket beror på att ett ettårigt

Figur 3.16 Utfärdade examina och examinerade individer på grundnivå och avancerad nivå

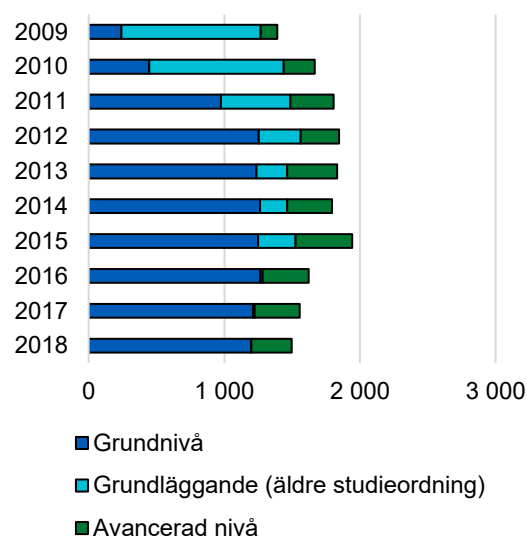
glapp i antagningen uppstod i samband med ett skifte för programstart från vårtermin till hösttermin mellan 2016 och 2017.

Bland generella examina var läget något mer splittrat, vilket beror på att antalet potentiella huvudområden för generella examina är många fler än antalet olika yrkesexamina. Det största enskilda ämnet bland dessa utgjordes av företagsekonomi, som ensamt svarade för 99 av de 880 generella examina. Totalt fördelade sig de generella examina över 44 ämnen, med ett medianvärde på 12,5 utfärdade examina inom varje.

De flesta av universitetets examina utfärdas på grundnivå – under 2018 utgjorde dessa drygt 81 procent av det totala antalet examina. Andelen examina på avancerad nivå är dock avsevärt högre än andelen av helårsstudenterna som finns på denna nivå, vilket beror på skiljaktiga utbildningslängder bakom olika examina. En kandidatexamen kräver exempelvis tre års studier, medan en magisterexamen –

som i normalfallet utgör en påbyggnad till en examen på grundnivå – endast kräver ett år.

Figur 3.17 Utfärdade examina per nivå

Tabell 3.8 Utfärdade examina per examensgrupp

Examina	2014	2015	2016	2017	2018
Generella examina	1 092	1 203	973	950	880
Högskoleexamen	116	143	115	94	89
Kandidatexamen	742	781	673	675	628
Magisterexamen	176	213	143	147	113
Masterexamen	58	66	42	34	50
Yrkesexamina	703	740	648	606	616
Barnmorskeexamen	3	15	15	14	
Civilingenjörsexamen	21	21	18	17	17
Lärarexamen	219	188	212	146	179
Högskoleingenjörsexamen	37	67	36	42	48
Psykologexamen	27	30	18	19	27
Sjuksköterskeexamen	177	168	186	199	186
Social omsorgsexamen	1				
Socionomexamen	147	162	97	100	108
Specialistsjuksköterskeexamen	71	89	66	69	51
Totalt	1 795	1 943	1 621	1 556	1 496

3.4 Kvalitetsarbete i utbildning på grundnivå och avancerad nivå

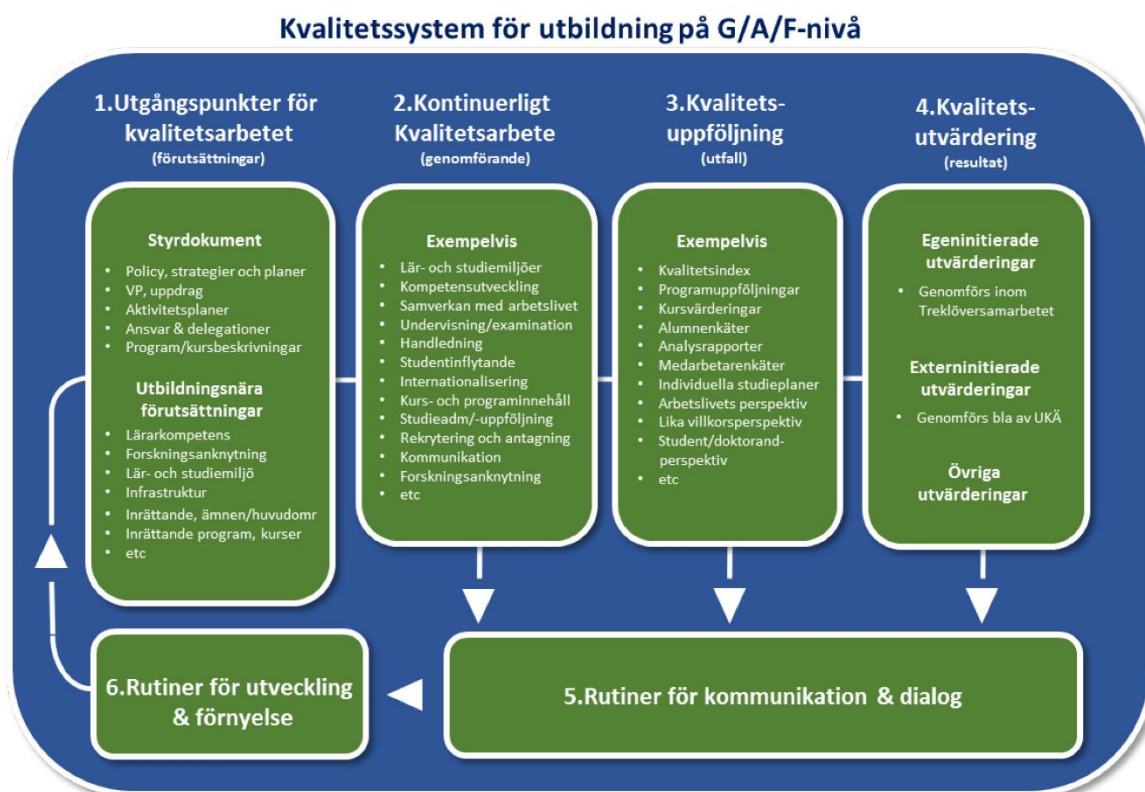
Mittuniversitetet har under 2018 färdigställt ett nytt lärosätesövergripande kvalitetssystem för utbildning på alla nivåer. Centrala utgångspunkter för kvalitetssystemet är de bestämmelser som stipuleras av högskolelagen, högskoleförordningen och de europeiska standarderna och riktlinjerna för kvalitetssäkring inom högre utbildning (ESG). Kvalitetssystemet följer därmed de riktlinjer som förespråkas av *European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA)*.

Systemet tar avstamp i den så kallade *PDSA-cykeln* (Plan-Do-Study-Act), och består av sex

sammanlänkade komponenter: *utgångspunkter för kvalitetsarbetet, kontinuerligt kvalitetsarbete, kvalitetsuppföljning, kvalitetsutvärdering, rutiner för kommunikation och dialog* samt *rutiner för utveckling och förnyelse*.

Kvalitetssystemet beskriver därmed hela kedjan för kvalitetsarbetet inom utbildningen – från de grundläggande regelverk som styr verksamheten till genomförande, utfall och resultat – samt de rutiner för återkoppling och utveckling som ligger till grund för det kontinuerliga förbättringsarbetet. I detta ingår även, som en del av komponenten kvalitetsutvärderingar, relationen till Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar och det så kallade treklöversamarbetet med Karlstads universitet och Linnéuniversitetet.

Figur 3.18 Strukturbild för Mittuniversitetets kvalitetssystem

3.4.1 Bedömningar och prioriteringar för beslut om utbildningsutbud

Mittuniversitetets utbildningsutbud är ett resultat av de samlade avvägningar som sker på flera håll i verksamheten. Grundläggande ramar för lärosätets färdriktning anges av lärosätets strategi, övergripande prioriteringar sker inom ramen för processen för verksamhetsplanering och konkreta frågor om utbud och innehåll diskuteras av kollegiala organ inom respektive fakultet. För lärarutbildningen finns också en särskild ordning med ett samordningsorgan, ett forskningsberedande råd och ett programråd som hanterar fakultetsöverskridande frågor kopplade till lärarutbildningen och dess förutsättningar. Gemensamt för alla diskussioner om utbildningsutbudet är att de orienteras kring de styrmekanismer och förutsättningar som anges av kvalitetssystemet.

Mittuniversitetet arbetar i linje med strategin för uppbyggnad av kompletta akademiska miljöer, där utbildning på alla nivåer bedrivs i nära samklang med forskningsverksamheten för att säkerställa högsta möjliga kvalitet. I detta ingår också särskild omsorg för professionsutbildningarna, såsom lärarutbildning och hälso- och sjukvårdsutbildning. Därutöver är en bärande idé för en stor del av Mittuniversitetets utbildningsutbud att dra nytta av digitaliseringens möjligheter och möta samhällets nya förutsättningar genom att erbjuda flexibla studieformer via exempelvis distansutbildning med fokus på teknikstött lärande.

Detta yttrar sig bland annat i att Mittuniversitetet är ett av de lärosäten i riket som har störst distansutbildningsvolym och störst utbud av sommarkurser som kan läsas fristående från övrig sysselsättning. Mittuniversitetet har också länge strävat efter att upprätthålla en generellt god balans mellan utbildningsprogram och fristående kurser även under övriga delar av läsåret, men resursläget har

historiskt – liksom är fallet för många andra lärosäten – medfört en viss förskjutning över tid till förmån för utbildningsprogrammen.

Vad gäller bedömningar om lärar- och förskollärarytbildningar finns en särskild struktur genom det regionala utvecklingsnätverket (RUN), där Mittuniversitetet i nära samverkan med 19 kommuner i Jämtlands län, Västernorrlands län och norra Hälsingland diskuterar befintliga och kommande behov. För att informera och vägleda studenterna inför valet av lärarutbildning har Mittuniversitetet även särskilda studievägledare som tillhandahåller rådgivning kring de olika program och inriktningar som erbjuds och de yrkesbanor som följer efter utbildningstiden.

Samverkansstrukturer liknande det regionala utvecklingsnätverket finns även inom hälso- och sjukvårdsområdet, där Mittuniversitetet deltar i flera samarbetsorgan med representanter från kringliggande regioner och landsting. Exempelvis deltar Mittuniversitetet tillsammans med Umeå universitet och Luleå tekniska universitet i rådet för forskning, utbildning och utveckling/innovation (FUI-rådet) vid Norrlandstingens regionförbund, där diskussioner förs kring utveckling av forskning, utbildning och innovation i relation till Norra sjukvårdsregionen. Sådana utvecklingsfrågor inkluderar bland annat tillgången till platser för verksamhetsförlagd utbildning, som i dagsläget utgör en stark begränsning för utbildningsverksamhetens expansionsmöjligheter.

3.4.2 Externa utvärderingssystem

Universitetskanslersämbetet ansvarar för det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning, och arbetet som bedrivs inom ramen för detta system är en viktig förutsättning för Mittuniversitetets interna kvalitetsarbete. Det nationella systemet består av fyra

komponenter: *granskningar av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete, utbildningsutvärderingar, prövningar av examenstillstånd samt tematiska utvärderingar*. Under 2018 har granskningar inletts av Mittuniversitetets förskolläraryr-, grundläraryr- och gymnasieläraryrutbildningar. Enligt Universitetskanslersämbetets tidplan kommer omdömen om dessa utbildningar att lämnas under 2019.

Inga externa utvärderingar inom övriga komponenter av det nationella systemet har genomförts vid Mittuniversitetet under 2018.

3.4.3 Interna utvärderingssystem

Tillsammans med Karlstads universitet och Linnéuniversitetet bedriver Mittuniversitetet ett samarbete kring utbildningsutvärderingar kallat Treklövern. Treklöversamarbetet utgör ett viktigt komplement till de nationella utvärderingarna som genomförs av Universitetskanslersämbetet, och innebär att utbildningarna vid respektive universitet utvärderas klustervis i en sexårscykel av externa bedömare. Utvärderingarna utgår från sju kvalitets-kriterier:

1. Utbildningarna ska nå kraven i högskolelag och högskoleförordningen, dvs. de faktiska studieresultaten ska motsvara de förväntade studieresultaten.
2. Undervisningen ska fokusera på studenters lärande.
3. Undervisningens innehåll och form ska vila på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet
4. De lärare som är verksamma i utbildningen ska ha aktuell högskolepedagogisk/ämnesdidaktisk kompetens.
5. Utbildningen ska vara användbar för studenter och samhället.

6. Studenterna ska ha inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen.
7. I utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv mellan män och kvinnor vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande.

En pilotomgång genomfördes för tre kluster under 2017, och inom samtliga dessa kluster har åtgärdsprogram inletts och delvis genomförts under 2018 för att tillvarata resultaten av utvärderingarna.

Under året har också utvärderingar av tre ytterligare kluster genomförts – *nationalekonomi och företagsekonomi, informatik samt arkiv- och informationsvetenskap* och slutligen *journalistik samt medie- och kommunikationsvetenskap*. Inom varje kluster har utbildningarna erhållit bedömningar om vad som kan, bör respektive måste åtgärdas – och vad som redan kan ses som goda exempel för hur utbildningen bedrivs.

Eftersom omdömena lämnas kontextuellt för varje enskild utbildning omfattar de en relativt varierad flora av områden, men gemensamt för flertalet av utbildningarna är att arbete behöver bedrivas för att stärka studenternas måluppfyllelse inom något område. Som goda exempel för flera av utbildningarna lyfts dock även forskningsanknytning och jämställdhetsfrågor.

Under det andra halvåret 2018 har utvärderingar av klustren *geografi, kulturgeografi samt turismvetenskap, psykologi och kriminologi samt biologi, kemi samt miljövetenskap* inletts, och förberedelser har också genomförts för utvärderingar av tre ytterligare kluster under 2019.

En fristående breddkurs har granskats inom ramen för Mittuniversitetets interna kvalitetsarbete under 2018. Denna bedömdes uppfylla uppställda krav.

4 Forskning och utbildning på forskarnivå

Utbildningen på forskarnivå såg en minskning av antalet nyantagna under året, men en ökning av antalet examina. Publikationsvolymen upprätthöll nivåer jämförbara med tidigare år, och det ekonomiska utfallet innebar ett överskott till följd av ökade intäkter kombinerat med nästan oförändrade kostnader. Det sammantagna utfallet visar därmed på en stabil verksamhet under året.

Forskningsverksamheten präglas i hög utsträckning av såväl regionala som nationella och globala samarbeten. Detta illustreras inte minst av spridningen av medförfattare till universitetets publikationer över olika delar av världen, samt av inslaget av externa granskningar och andra typer av samarbeten i kvalitetsarbetet.

4.1 Ekonomisk utveckling

Mittuniversitetets forskning och utbildning på forskarnivå, exklusive hel- och delägda företag, redovisade under 2018 ett överskott på 30 miljoner kronor. Detta utgör ett större överskott än föregående år, och överstiger även beräkningarna för året. Överskottet från hel- och delägda företag är 36 tusen kronor, vilket är något lägre än föregående år.

Intäkterna för forskningsverksamheten ökade under året med totalt 23 miljoner kronor, motsvarande 6 procent av föregående års belopp. Knappt hälften av ökningen var hänförlig till anslagsintäkter. De ökade anslagsintäkterna består i sin tur av sedvanlig pris- och löneomräkning samt 5 miljoner kronor som en del av en nationell satsning på lärosätenas basresurser för forskning och utbildning på forskarnivå.

Även bidragsintäkterna ökade under 2018,

men i en lägre takt än vad som prognosticerades för året. Jämfört med 2017 var ökningen störst bland bidrag från statliga myndigheter samt EU. Bland de största enskilda bidragsgivarna ingick KK-stiftelsen, EU:s strukturfonder, Energimyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Försvarsmyndigheten, forskningsråden, Vinnova samt kommunerna i Mittuniversitetets närområde.

Svenska företag stod för 4 procent av årets forskningsbidrag, som totalt utgjorde 90 procent av lärosätets totala bidragsintäkter. Merparten av de totala forskningsintäkterna var dock hänförliga till anslag, som under året stod för nära 60 procent, jämfört med 61 procent under föregående år.

Liksom intäkterna ökade även kostnaderna för forskningsverksamheten under 2018, dock inte i samma utsträckning. Totalt utgjorde ökningen 3 miljoner kronor, vilket representerar en ökning med 1 procent gentemot föregående år. Det innebär också att ökningen uttryckt i fasta priser egentligen motsvarar en minskning.

Kostnadsökningarna inom bidragsfinansierad verksamhet var hänförliga till personal och övrig drift, vilket hänger samman med de ökade bidragsintäkterna. Kostnaderna för den anslagsfinansierade forskningen var dock oförändrade jämfört med föregående år, vilket är härledningsbart till flera orsaker.

Bland annat beror det oförändrade läget på utdragna rekryteringsprocesser samt försenade bidragsbeslut som har inneburit lägre samfinansiering än beräknat. Kostnaderna för anslagsfinansierade strategiska satsningar var också i enlighet med planeringen lägre än under tidigare år, eftersom universitetet under 2017 avslutade insatser kopplade till föregående strategiperiod. Därutöver minskade lokal-kostnaderna, vilket till viss del var hänförligt

till att fördelningen av kostnader för datasalar mellan verksamhetsgrenarna har justerats.

Såväl intäkter som kostnader kopplade till uppdragsforskning minskade med drygt 2 miljoner kronor vardera jämfört med 2017, och uppdragsintäkter motsvarade under 2018 totalt 2 procent av de samtliga forskningsintäkter.

Bidrag och avgifter finansierade under året 43 procent av kostnaderna inom forskningsverksamheten, vilket utgör en ökning från de 40

procent som gällde under 2017. Liksom tidigare år utgjorde personalkostnaderna den största delen av de totala kostnaderna, med 72 procent gentemot 70 procent under föregående år.

Ökade intäkter tillsammans med blygsamma kostnadsökningar innebar sammantaget att forskningsverksamheten under 2018 redovisade ett större överskott än beräknat.

Tabell 4.1 Omslutning inom forskning och utbildning på forskarnivå, tkr

	2016	2017	2018	förändring 2017-2018	förändring % 2017-2018
Intäkter					
ANSLAG					
Forskningsanslag ¹	230 942	234 570	244 019	9 449	4%
Summa anslag	230 942	234 570	244 019	9 449	4%
ÖVRIG FINANSIERING					
Forskningsråd	6 776	4 365	5 522	1 157	26%
Myndigheter	34 535	34 087	40 500	6 413	19%
Kommuner och landsting	11 452	13 494	12 778	-715	-5%
Svenska forskningsstift. o organisationer	43 904	50 690	45 709	-4 981	-10%
Svenska företag	11 890	9 682	9 920	238	2%
EU-medel, inkl strukturfonder	21 889	37 061	47 085	10 024	27%
Utländska företag och organisationer	1 879	1 383	1 918	535	39%
Övriga intäkter	360	274	1 506	1 232	450%
Finansiella intäkter	211	293	301	9	3%
Summa övrig finansiering	132 897	151 328	165 241	13 913	9%
Totalsumma intäkter	363 839	385 898	409 260	23 362	6%
Kostnader					
Personal	252 971	264 151	272 541	8 390	3%
Lokaler	33 195	36 035	28 134	-7 901	-22%
Övriga driftskostnader	56 218	62 813	64 413	1 600	3%
Finansiella kostnader	837	881	1 028	147	17%
Avskrivningar	12 848	12 135	12 847	712	6%
Summa kostnader	356 069	376 014	378 962	2 948	1%
Verksamhetsutfall	7 770	9 885	30 298	20 413	207%
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	-354	1 408	36	-1 372	
Uppbördsverksamhet	0	0	0	0	
Transfereringar					
Erhållna medel	11 114	7 658	9 626	1 968	
Lämnade bidrag	-11 114	-7 658	-9 626	-1 968	
Summa transfereringar	0	0	0	0	
Årets kapitalförändring	7 416	11 292	30 333	19 042	

¹ Del av forskningsanslaget har transfererats inom Nationell Forskarskola, beloppet för 2018 är 50 tkr

Det innebär också att myndighetskapitalet inom forskningsverksamheten ökade under året, och eftersom resultatet inom utbildningsverksamheten var en minskning medför detta att forskningens andel av universitetets totala myndighetskapital också ökade under året. Totalt uppgick myndighetskapitalet inom forskningsverksamheten till 130 miljoner kronor vid årets slut, vilket motsvarar 32 procent av årets forskningsintäkter. Universitetet prognosticerar dock ett minskat myndighetskapital under de kommande åren till följd av ökad forskningsverksamhet finansierad av det ackumulerade överskottet i myndighetskapitalet. Målsättningen är att myndighetskapitalet inom respektive verksamhetsgren ska uppgå till cirka 10 procent av intäkterna för att

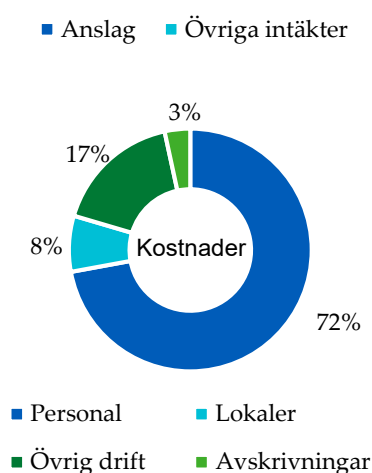
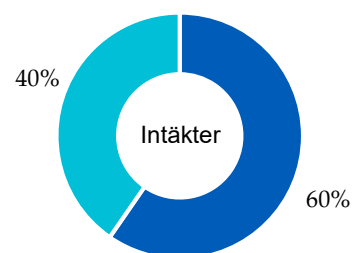
kunna hantera oplanerade och tillfälliga ekonomiska svängningar i verksamheten.

Kostnaden per publikation, beräknat som totala kostnader inom forskningsverksamheten dividerat med antalet publicerade artiklar och forskningsöversikter, var mer eller mindre oförändrad under 2018 jämfört med föregående år. Detta beror på stabilitet såväl gällande publikationsvolymen som gällande verksamhetens kostnader. Totalt uppgick kostnaden per publikation till 1 192 tusen kronor under året, vilket kan jämföras med 1 175 tusen kronor under föregående år. Om även konferensbidrag inräknas sjunker summorna till 791 tusen kronor för 2018 respektive 800 tusen kronor för 2017.

Tabell 4.2 Intäkter och kostnader inom forskning och utbildning på forskarnivå 2018, tkr

	Anslags- och bidragsforskning	Uppdrags- forskning
Verksamhetens intäkter		
Anslag ¹	244 019	
Avgifter	5 163	9 552
Bidrag	150 224	
Finansiella intäkter	301	
Summa intäkter	399 708	9 552
Verksamhetens kostnader		
Personal	265 717	6 824
Lokaler	27 464	670
Övriga driftkostnader	62 277	2 136
Finansiella kostnader	1 027	1
Avskrivningar	12 734	113
Summa kostnader	369 219	9 744
Verksamhetsutfall	30 489	-191
Resultat från andelar i hel- och delägda företag		
	36	0
Transfereringar		
Erhållna	9 626	
Lämnade	-9 626	
Summa transfereringar	0	0
Kapitalförändring		
	30 525	-191

¹ 50 tkr av forskningsanslaget har transfererats inom Nationell Forskarskola

4.2 Utbildning på forskarnivå

Utbildningen på forskarnivå består av två komponenter: en del där studenten genomgår kurser enligt samma typ av modell som gäller för utbildningen på grundnivå och avancerad nivå, och en del där studenten genomför ett eget forskningsprojekt och som ett resultat av detta publicerar en vetenskaplig skrift kallad licentiatuppsats eller doktorsavhandling, beroende på nivån för den forskarexamen som eftersträvas. Syftet är således tudelat – utbildningen ska både leda till att studenten får kompetens att agera självständig forskare, och till upprättandet av ny kunskap som vi tidigare inte har haft. Utbildningen på forskarnivå står för en betydande del av Mittuniversitetets samlade forskningsverksamhet.

Mittuniversitetets forskarstudenter är i normalfallet anställda som doktorander vid lärosättet, men också andra typer av studiefinansiering förekommer. I de flesta fall rör sig detta om en anställning hos en annan organisation där utbildning på forskarnivå kan bedrivas som en del av arbetet, och där arbetsgivaren och Mittuniversitetet samverkar för såväl studentens kompetensutveckling som forskningens framåtskridande.

4.2.1 Forskarstuderande

Under året inföll sista ansökningsdag för 29 utlysta anställningar som doktorand vid Mittuniversitetet med totalt 299 ansökningar fördelade bland dessa, vilket i genomsnitt innebär drygt 10 ansökningar per plats i forskarutbildningen. Variationen mellan utlysningarna är dock betydande – som mest inkom 67 ansökningar till en utlyst anställning, och som minst inkom 2. Variationen beror huvudsakligen på utlysningens ämnesområde, där såväl konkurrensläget som annonseringstraditioner skiljer sig åt markant.

Totalt antogs 30 personer till utbildning på forskarnivå vid Mittuniversitetet under 2018, vilket utgör en märkbar minskning gentemot föregående år. Antagningsvolymen är dock så pass begränsad att betydande svängningar kan förväntas ske från ett år till ett annat beroende på finansieringsläge och befintligt antal forskarstudenter inom enskilda ämnesmiljöer. Av de 30 antagningarna syftade 14 till doktorsexamen och 16 till licentiatexamen, vilket är en relativt likartad balans gentemot läget för tidigare år.

Av de 14 antagna doktoranderna var 10 kvinnor och 4 män, medan läget var nästan rakt omvänt för licentianderna – med 10 män och 6 kvinnor. Skillnaden är hänförlig till att olika ämnesmiljöer begagnar sig av möjligheten att anta till licentiatexamen i olika utsträckning, och detta förfarande är något vanligare inom ämnesmiljöer där män är överrepresenterade.

Totalt fanns 190 forskarstudenter med någon registrerad aktivitet vid Mittuniversitetet under 2018, vilket innebär ett i princip oförändrat läge gentemot föregående år. Det totala antalet forskarstudenter var dock högre än detta, eftersom forskarstudenter som exempelvis är föräldralediga eller av annat skäl inte anger sig vara aktiva i sin forskarutbildning inte har någon aktivitet i studiedokumentationssystemet.

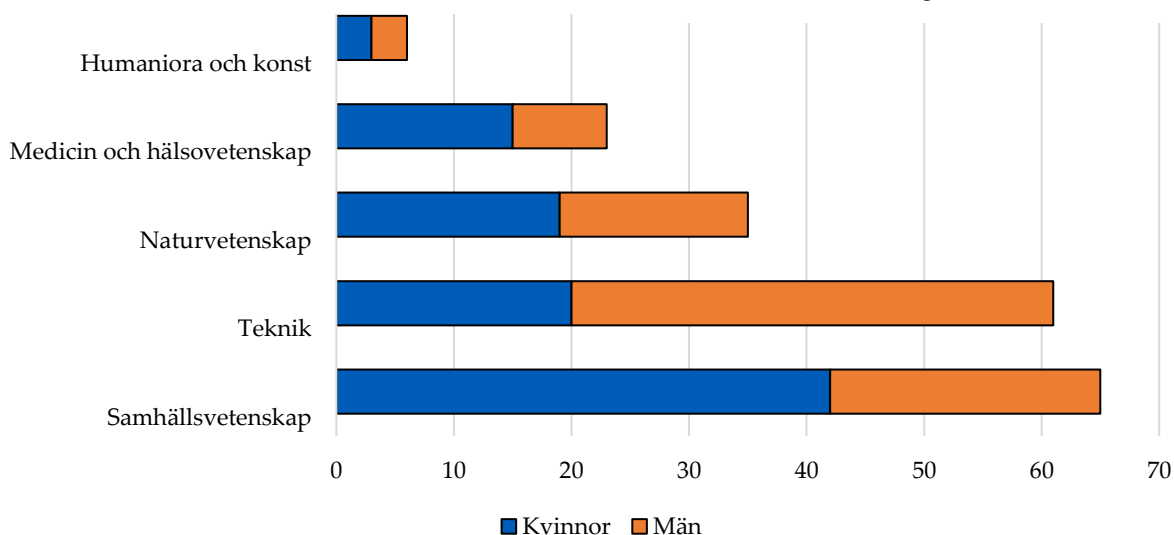
Tabell 4.3 Nyantagna forskarstudenter

	2016	2017	2018
Doktorander	15	20	14
- Varav kvinnor	3	8	10
- Varav män	12	12	4
Licentiander	27	23	16
- Varav kvinnor	12	15	6
- Varav män	15	8	10
Totalt	42	43	30

Det klart vanligaste sättet för forskarstudenterna att finansiera sina studier under året var en doktorandanställning, vilket var fallet för cirka 68 procent av studenterna. Ytterligare en tiondel hade någon annan typ av anställning inom högskolan, medan knappt 17 procent hade en anställning utanför högskolesektorn som medger deltagande i forskarutbildning. 5 procent av forskarstudenterna saknade finansiering, vilket oftast innebär att deras tidigare studiefinansiering har löpt ut och de därmed går på nominell övertid i utbildningen. En forskarstuderande kan dock även ha flera finansieringsformer samtidigt, vilket innebär att några av de som saknade finansiering endast gjorde detta för en del av utbildningen.

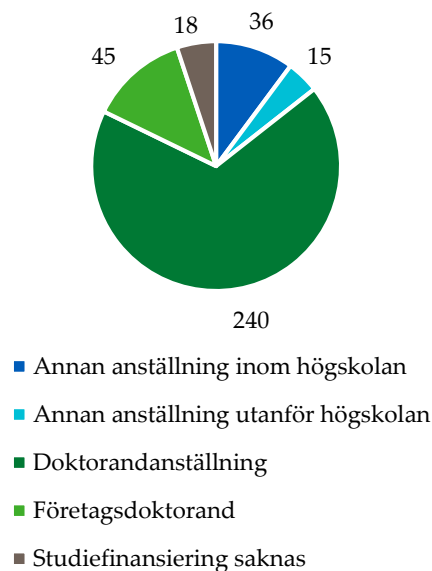
Forskarutbildningsämnen inom samhällsvetenskap och teknik svarade under 2018 tillsammans för nära två tredjedelar av alla forskarstudenter, med en nästan helt jämn fördelning mellan de två ämnesområdena. Könsfördelningen inom områdena är förhållandevis jämn vad gäller naturvetenskap samt humaniora och konst, men är i övrigt relativt skev – med som mest drygt 65 procent kvinnor

Figur 4.2 Registrerade forskarstudenter per ämnesområde 2018

inom medicin och hälsovetenskap och som minst knappt 33 procent inom teknik. För humaniora och konst innebär detta en stor förändring för könsfördelningen gentemot föregående år, men detta beror på att antalet personer i beräkningen är relativt lågt, och enskilda personers tillkomst eller bortfall gör därmed stor skillnad för den procentuella fördelningen.

Figur 4.1 Registrerade forskarstudenter per försörjningstyp 2018

4.2.2 Forskarexamina

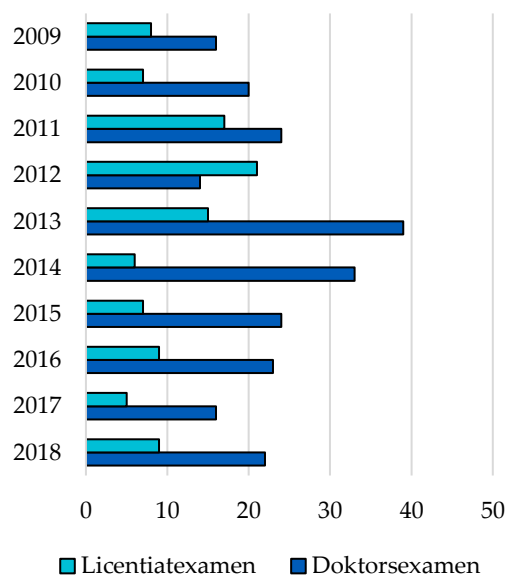
Mittuniversitetet utfärdade totalt 31 examina på forskarnivå under 2018 till lika många personer, varav 19 kvinnor och 12 män. Detta innebär en ökning från 2017 års nivå, som dock i sin tur representerade en bottennotering för det senaste decenniet. 2018 års utfall utgör därmed en återgång till en mer normal nivå för verksamheten.

För de flesta år under det senaste decenniet gäller att doktorsexamina har varit den mest frekventa typen av utfärdad examen på forskarnivå, och 2018 utgör inget undantag. Endast 29 procent av de utfärdade examina under året utgjordes av licentiatexamen, vilket utgör en förhållandevis normal nivå för lärosätet.

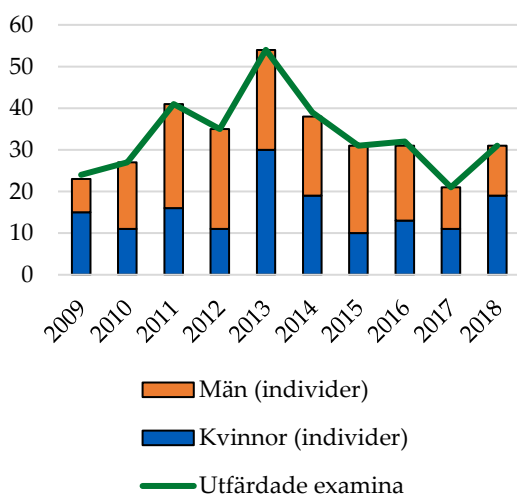
Den ämnesmässiga tyngdpunkten för de utfärdade examina tenderar att variera en del från ett år till ett annat, vilket beror på att volymerna är förhållandevis låga och ämnesmiljöernas antagningsmönster är cykliska – ofta antas nya forskarstudenter strax innan eller strax efter att de gamla slutför sina utbildningar, för att säkerställa en stabil forskarstudentvolym över tid.

Under 2018 utfärdades flest examina inom samhällsvetenskapliga ämnen, med medicin och hälsovetenskap respektive naturvetenskap varande inte långt därefter. Detta skiljer sig från föregående år, då teknik var det tydligt största området.

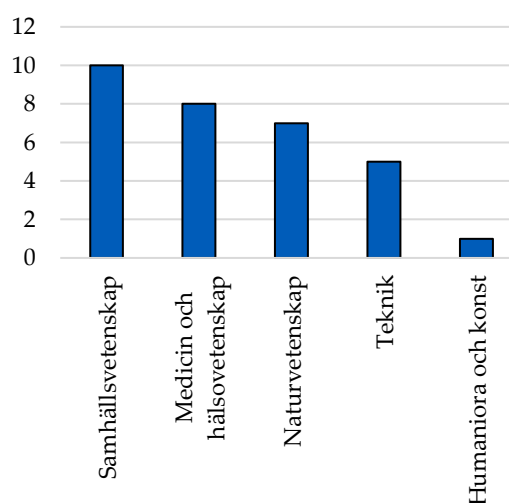
Figur 4.3 Examina på forskarnivå per typ

Figur 4.5 Examina och examinerade på forskarnivå

Figur 4.4 Examina på forskarnivå per ämnesområde 2018

4.3 Forskning

Vid Mittuniversitetet bedrivs forskning i två olika typer av miljöer: ämnesbaserade sådana, samt forskningscentra.

Den ämnesbaserade forskningen sker som en integrerad del av respektive ämnesmiljö, och denna forskning har därmed särskilt stark koppling till utbildningsverksamheten inom respektive område. Eftersom Mittuniversitetet härbärgerar en stor bredd av ämnesmiljöer omfattar också den ämnesbaserade forskningen en stor bredd av olika discipliner, vilket medför att Mittuniversitetets forskningsverksamhet sammantaget är väl rustad att hantera en stor variation av olika typer av forskningsproblem.

Forskningsverksamheten inom de olika centrumbildningarna har en profilbärande funktion och utgör kraftsamlingar inom tematiska områden där det finns ett behov av en arena för samverkan kring gemensamma forskningsintressen. Ett forskningscentrum har ingen egen personal, utan bemannas med

personal från berörda avdelningar och bygger därmed vidare på de styrkor som återfinns inom respektive ämnesmiljö. Av Mittuniversitetets regler för forskningscentra framgår att det finns tre grundläggande villkor som ett forskningscenter ska uppfylla:

- Vetenskaplig excellens med väletablerad och internationellt konkurrenskraftig forskning inom profilområdet.
- Gemensamma övergripande mål och visioner samt gemensamma projekt.
- Betydande samverkan med starka aktörer i omgivande samhälle och i internationella forskningsnätverk.

Verksamheten ska därutöver vara av strategisk betydelse för universitetets utveckling, och bör i normalfallet omsätta minst tio miljoner kronor per år i forskningsmedel.

Figur 4.6 Forskningscentra vid Mittuniversitetet

Centrum för forskning om ekonomiska relationer Bedriver branschnära forskning om företags och individens ekonomiska relationer.	DEMICOM Forskar om demokrati och kommunikation i det digitala samhället.	ETOUR Utvecklar och kommunicerar kunskap om turism och resande.	Fibre Science and Communication Network Bedriver forskning om biobaserade hållbara material från fibrer och cellulosa med höga miljöprestanda.
Nationellt vintersportcentrum Är världsledande inom skidforskning, och är olympiskt testcentrum för vinteridrott i Sverige.	Risk and Crisis Research Centre Utvecklar och kommunicerar kunskap om risk, kris och säkerhet.	Sensible Things that Communicate Utvecklar sensorbaserade system och tjänster inom elektronik och datateknikområdet.	Sports Tech Research Centre Bedriver forskning inom innovativ utveckling och verifiering av produkter, material, teknik och metoder.

4.3.1 Vetenskaplig produktion

Produktionen inom forskningsverksamheten är svårare att mäta än inom utbildningsverksamheten, eftersom det saknas såväl heltäckande metoder för att mäta hela bredden av den verksamhet som bedrivs som heltäckande källor till data för de metoder som finns. Ett vanligt sätt att illustrera verksamhetens omfattning och inriktning är dock att räkna antalet publikationer som produceras, då detta ger en bild av hur forskningsresultaten sprids genom vetenskapligt erkända kanaler.

Antalet sådana publikationer från Mittuniversitetet ökade något under 2018 jämfört med föregående år. Bland refereegranskade publikationer var ökningen i första hand hänförlig till konferensbidrag, och bland andra vetenskapliga publikationstyper syntes ökningen främst bland böcker och bokkapitel. Utöver dessa grupper av publikationer tillkommer även andra typer av publiceringar – exempelvis populärvetenskapliga skrifter, debattartiklar och de avhandlingar som utgör slutprodukten av forskarstudenternas arbete. Dessa utgör sammantaget en väsentlig del av Mittuniversitetets publiceringar.

Tabell 4.4 *Publikationer*

Publikationstyp	2016	2017	2018*
Refereegranskade publikationer			
Vetenskapliga artiklar	323	319	315
Forskningsöversikter	6	1	4
Konferensbidrag	161	150	164
Totalt	490	470	483
Andra vetenskapliga publikationstyper			
Bok	4	2	8
Kapitel i bok, del av antologi	82	67	72
Samlingsverk (redaktörskap)	11	11	9
Vetenskaplig rapport	25	19	19
Totalt	122	99	108

* Uppgifter uttagna ur DiVA 2019-02-11

Publiceringstraditionerna skiljer sig markant mellan olika discipliner, vilket medför att såväl publiceringsmönstret som den sammanlagda publikationsvolymen vid ett lärosäte beror på forskningsverksamhetens fördelning mellan olika ämnesområden. Exempelvis utgör böcker och bokkapitel vanligare publiceringsformer inom samhällsvetenskap och humaniora, medan konferensbidrag är vanligare inom teknik och naturvetenskap. Utöver mönster i val av publikationskanaler skiljer sig disciplinerna även åt gällande traditioner kring samförfattande, omfattning och andra egenskaper hos den enskilda publikationen. En publikation representerar därmed inte nödvändigtvis samma typ av arbetsinsats som en annan, även om båda publikationer är av samma typ.

För att i viss mån kompensera för svårigheterna med skiljaktiga publiceringstraditioner mellan olika ämnesområden har man i Norge utvecklat en bibliometrisk modell som tilldelar varje publikation ett poängvärde utifrån dess publiceringskanal.

Om man fördelar Mittuniversitetets publikationsvolym mellan ämnesområden utifrån denna modell ser man att det totala fraktionerade poängvärdet har ökat marginellt sedan föregående år. Uppgifterna kommer dock från en levande databas där publikationer ibland tillkommer med lång eftersläpning, och tillgång till låsta uppgifter för tidigare år har ännu inte hunnit upprättas eftersom denna typ av redovisning infördes först i och med årsredovisningen för 2017. Volymerna för de senare åren i tidsserien kan därför förväntas växa något över tid – uppgifterna som för ett år sedan rapporterades för år 2017 visade då exempelvis på knappt 247 fraktionerade poäng enligt den

norska modellen. Detta värde har nu vuxit till drygt 288.

Även om detta utgör ett problem för mätning av publikationsvolymens totala omfattning enligt den norska modellen torde det dock inte vara problematiskt för illustration av fördelningen mellan ämnesområden, eftersom det inte finns några skäl att anta att eftersläpningen är längre inom vissa områden än andra.

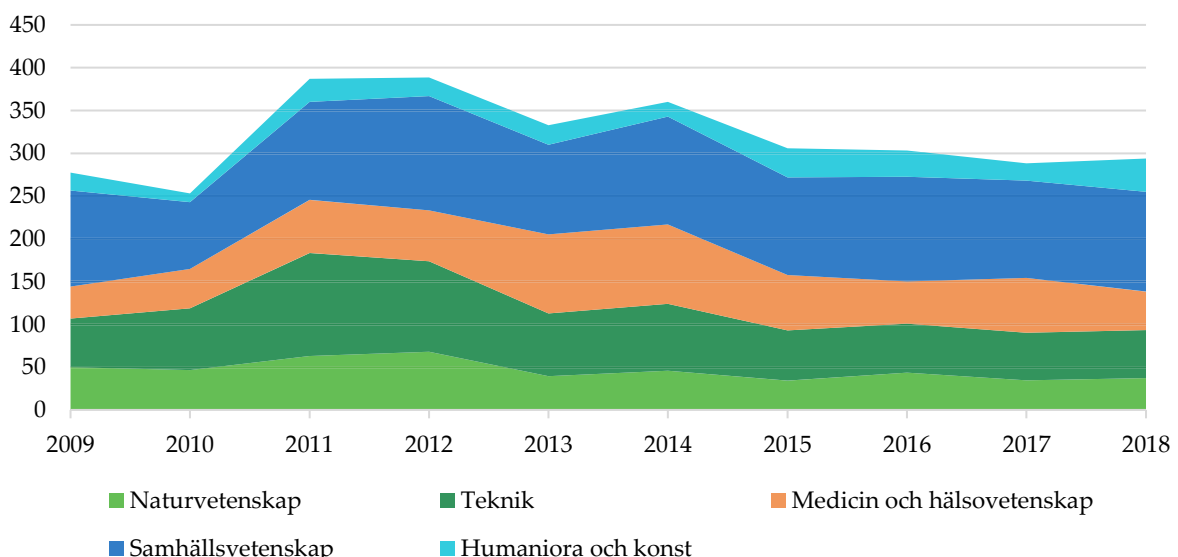
Samhällsvetenskap utgjorde det största ämnesområdet bland publikationerna under 2018. Så har också varit fallet under hela den uppmätta tidsperioden, med undantag för 2011 när teknikområdet var större. Dominansen är i princip oförändrad jämfört med 2017, med knappt 40 procent av poängsumman under båda år. Andelen av poängsumman som är hänförlig till humaniora och konst vuxit från vad som under 2017 utgjorde en lägre nivå än vad som annars har varit fallet under de senaste åren, medan medicin och hälsovetenskap har sjunkit till motsvarande 2016 års nivå. En betydelsefull faktor att hålla i

åtanke vid bedömning av dessa förändringar är att poängsumman inte minst för humaniora och konst från början är låg, vilket medför att mindre svängningar från år till år såväl som täckningsgraden för enskilda ämnen kan få betydande

effekter på det sammantagna utfallet. Många forskningsprojekt pågår också över flera år, och ledtiderna mellan författande och slutlig publicering är i många fall omfattande, vilket leder till att det ofta uppstår naturliga mellanår där publikationsvolymen är lägre inom vissa områden. Fokus för tolkningen av uppgifterna bör därför ligga på den sammantagna trenden för tidsperioden snarare än på skiften mellan enskilda år, och ur detta perspektiv är ämnesfördelningen förhållandevis stabil över tid.

Forskning är i grunden en global verksamhet, och i enlighet med detta har Mittuniversitetets forskningsverksamhet en starkt internationell prägel. Ett tydligt uttryck för detta är att många publikationer författas tillsammans med forskare vid andra lärosäten och organisationer

Figur 4.7 Norska poäng per ämnesområde 2009 - 2018 enligt utdrag 2019-02-11 ¹

¹ Notera att volymerna för respektive år inte är direkt jämförbara, eftersom publikationer fortsätter att registreras flera år i efterhand. Senare år i tidsserien kan därför förväntas växa något över tid.

runtom i världen. Dessa samarbeten är i förhållandevis hög utsträckning koncentrerade till Europa, med de tre främsta samarbetsländerna under de senaste tre åren varande Tyskland, Norge och Italien. Även länder utanför Europa har dock framskjutna positioner bland samförfattarna, där exempelvis Kina intog en femteplats under 2018. Totalt fördelade sig samförfattarna bland 69 länder under 2016 – 2018, utöver Sverige. Det fraktionerade publikationsvärdet för dessa länder understeg 1 i 28 fall, vilket visar på en stark spridning mellan samarbetspartners på olika håll i världen.

Ett i Sverige etablerat mått på forskningsproduktionens kvalitet utgörs av Vetenskapsrådets bibliometriska index, som utgör en av regeringens kvalitetsindikatorer för fördelning

av anslaget för forskning och utbildning på forskarnivå. Detta index väger ihop antalet publikationer från ett lärosäte med hur ofta dessa har citerats av andra forskare, justerat utifrån normalvärden för publikationernas respektive ämnesområden.

Vetenskapsrådets bibliometriska index för Mittuniversitetet ökade något under 2018 jämfört med 2017, från 371 till 398. Detta beror på en något ökad medelcitering för en mestadels oförändrad publikationsvolym. Mittuniversitetets ökning av indexvärdet var större än motsvarande ökning för sektorn som helhet, vilket även innebär en något ökad andel av det totala beräknade indexvärdet.

Figur 4.8 Fördelning per ort av samförfattare till Mittuniversitetets publikationer 2016 - 2018

4.4 Kvalitetsarbete i forskning och utbildning på forskarnivå

Under 2017 beslutade regeringen att ge Universitetskanslersämbetet ansvar för kvalitetssäkring av forskningen vid universitet och högskolor. Uppdraget att föreslå ett ramverk för sådan granskning avrapporterades i april 2018, med resultatet att kvalitetssäkring av forskning integreras i det befintliga nationella systemet för kvalitetssäkring. Vidare arbete med att precisera hur systemet bör utformas i praktiken är dock ännu pågående, med sikte på pilottester under 2019/2020.

Mittuniversitetet avser att på samma sätt relatera kvalitetssäkring av forskning till det befintliga kvalitetssystemet, men avvaktar resultatet av Universitetskanslersämbetets arbete för att därigenom säkerställa god kompatibilitet mellan de externa respektive interna kvalitetssäkringsprocesserna.

Under tiden som Mittuniversitetet avvaktar Universitetskanslersämbetets arbete fortsätter Mittuniversitetet att tillämpa sedan tidigare väl inarbetade strukturer för kvalitetssäkring av forskning och utbildning på forskarnivå. Liksom är fallet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå omfattar dessa strukturer hela kedjan från grundläggande styrdokument till genomförande, resultat samt mekanismer för återkoppling och utveckling.

I detta ingår dels rutiner och regelverk för studie- och forskningsadministrativa processer, dels interna utvärderingssystem, dels kontinuerligt kvalitetsarbete i kollegiala organ, dels organiserade samarbeten med externa aktörer och dels särskilda kvalitetssatsningar. Därutöver fäster Mittuniversitetet stor vikt vid de externa utvärderingar av utbildningen på

forskarnivå som redan idag genomförs av Universitetskanslersämbetet.

4.4.1 Externa utvärderingssystem

Liksom är fallet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå är Mittuniversitetets utbildning på forskarnivå föremål för utvärderingar som genomförs inom ramen för det nationella kvalitetssäkringssystemet. Universitetskanslersämbetet har under 2018 slutfört utvärderingar av forskarutbildningar inom tre ämnen vid universitetet – *historia, pedagogik* samt *psykologi*. Utbildningarna har bedömts utifrån fem bedömningsområden:

- Miljö, resurser och område
- Utformning, genomförande och resultat
- Arbetstillivets perspektiv
- Doktoranders perspektiv
- Jämställdhetsperspektiv
- Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Alla de tre utbildningarna har bedömts vara tillfredsställande inom samtliga bedömningsområden, vilket även medför ett samlat omdöme om hög kvalitet för respektive utbildning.

I väntan på att Universitetskanslersämbetets system för kvalitetssäkring av forskning implementeras genomförs externt initierade utvärderingar av forskningsverksamheten främst av finansärer.

Bland dessa har Vetenskapsrådet en särställning i egenskap av expertmyndighet i forskningspolitiska frågor. Under 2018 har Vetenskapsrådet i rapport VR1807 publicerat en analys av det vetenskapliga forskningssystemet i riket. Av denna framgår att andelen av forskningsvolymerna som är hänförliga till de nya universiteten, där Mittuniversitetet ingår, har ökat något sedan millennieskiftet. Vad gäller medelcitering är utvecklingen dock

mer ojämn, med sammantaget likartade nivåer vid mätperiodens början respektive slut.

4.4.2 Interna utvärderingssystem

Det så kallade treklöversamarbetet som för utbildning på grundnivå och avancerad nivå inbegriper gemensamma utvärderingar av utbildningar vid Mittuniversitetet, Karlstads universitet och Linnéuniversitetet är även avsett att på sikt omfatta utbildning på forskarnivå.

I avvaktan på att detta system implementeras fullt ut sker utvärderingar av ämnen på forskarnivå i 2-3-årscykler under ledning av kollegiala organ vid respektive fakultet. Dessa organ ansvarar även för årlig uppföljning av individuella studieplaner för varje forskarstudent. Därutöver finns vid respektive fakultet ytterligare kvalitetssäkringsprocesser som är särskilt anpassade till förutsättningarna för de enskilda miljöerna inom respektive verksamhetsområde. Under 2018 har en treårig utvärderingsomgång omfattande 11 ämnen avslutats vid universitetets ena fakultet, och en utvärdering av 4 nya forskarutbildningsämnen inletts vid den andra.

4.4.3 Särskilda kvalitetsprocesser

Vid sidan av det kontinuerliga kvalitetsarbetet bedrivs vid Mittuniversitetet hela tiden olika typer av särskilt utvecklingsarbete riktat mot att stärka verksamheten inom områden där särskilda behov eller möjligheter har kunnat uppmärksammas. En del av dessa aktiviteter har under 2018 skett inom ramen för den strategi för forskningsverksamheten som löpte ut under året. Däribland ingår exempelvis de utlysningar av interna planeringsbidrag för ansökningar om externa forskningsmedel som inleddes 2017 och som har fortgått under 2018. Där ingår även ett program för att premiera

populärvetenskaplig kommunikation, där både resurser och utbildningsinsatser avsätts för att stärka Mittuniversitetets bidrag till bildning och samhällsdebatt.

Andra utvecklingsprocesser tar sin utgångspunkt i utmaningar som har identifierats på olika håll i verksamheten. En viktig sådan utgörs av inrättandet av en avdelning för forsknings- och utbildningsstöd från och med den första november 2018, som ska tillhandahålla ett samlat och målgruppsinriktat stöd till lärare, forskare och studenter inom områden såsom externfinansiering, samverkan, internationalisering och pedagogisk utveckling. Som ett bidrag till detta stöd har Mittuniversitetet också under 2018 utvecklat nya former för uppföljning av ansökningar om externa medel.

Utöver detta stöd tillhandahålls också sedan tidigare stöd och infrastruktur som syftar till att säkerställa att universitetets forskare har bästa möjliga förutsättningar att bedriva sitt arbete. Ett exempel på sådan infrastruktur återfinns i biblioteksresurserna, som under 2018 inbegrep 89 procent av de tidskrifter som under de senaste fem åren hade fått 15 eller fler citeringar av Mittuniversitetets forskare. Detta utgör en återgång till 2016 års nivå, efter 2017 års ökning till 92 procent.

5 Samverkan, innovation och nyttiggörande

Mittuniversitetet bedriver bred samverkan med organisationer, företag, andra lärosäten samt offentlig sektor i övrigt. Beroende på vad samverkan gäller och vilka behov som finns såväl inom Mittuniversitetets som i motpartens verksamhet, samt omgivningen i övrigt, kan denna samverkan ta många olika former.

Vid universitetet finns därmed såväl mer eller mindre organiska och verksamhets-specifika samarbeten med externa parter, som särskilda satsningar och processer som syftar till att stärka förutsättningarna för sådana samarbeten. Samarbetena spänner över hela universitetets verksamhet – utbildning, forskning och gränsöverskridande innovation. Tillsammans med 20 andra universitet och högskolor deltar Mittuniversitetet i den ideella föreningen UniLink, som utgör en diskussions- och samarbetsplattform för samverkan över lärosätesgränserna.

5.1 Samverkan i utbildningen

Samverkan utgör en naturlig del av utbildningen, eftersom denna är riktad mot att möta arbetsmarknadens och samhällets behov. Detta kräver såväl djupgående dialog med berörda parter i samhället som andra former av bred samverkan över organisationsgränser. Praktiska inslag av samverkan i utbildningen inkluderar allt från gästföreläsningar, extern representation i programråd och studiebesök till praktik och verksamhetsförlagd utbildning. Det förekommer också att studenternas examensarbeten författas i samarbete med en extern part, antingen genom ett uppdrag att undersöka en särskild fråga eller genom aktivt deltagande på arbetsplatsen. Därutöver utgör uppdragsutbildningen i sin helhet ett tydligt exempel på verksamhet där uppdragsgivaren

och Mittuniversitetet gemensamt arbetar för att genomföra utbildning med hög kvalitet.

Universitetet samarbetar även med näringsliv, myndigheter och andra organisationer genom deltagande i samverkansplattformar, där exempelvis Branschsamverkan IT och Branschsamverkan för Hållbar resurseffektivitet ingår. Dessa plattformar utgör såväl språngbräddor för studentsamarbeten och kompetensutveckling som baser för arrangemang såsom gästföreläsningar, event, introduktionsdagar och liknande. För att stödja denna typ av verksamhetsnära samverkansaktiviteter bedriver Mittuniversitetet också ett dedikerat samverkansarbete på central nivå. För utbildningens del är detta arbete indelat i tre tidsperspektiv: före, under och efter utbildningen.

5.1.1 Samverkan före utbildningen

För att upprätthålla goda kontakter med olika typer av intressenter för Mittuniversitetets utbildningsverksamhet, och därmed tillgodose såväl universitetets som det omgivande samhällets behov, bedriver universitetet samverkan med externa parter som tar sikte på att skapa bästa möjliga förutsättningar för utbildningen. Detta rör sig exempelvis om samverkan kring kompetensförsörjningsbehov som upplevs i näringsliv och offentlig sektor, men även om att skapa bryggor till högre utbildning för framtida studenter i dialog med skolhuvudmän och andra intressenter.

En viktig del av detta arbete sker inom ramen för det regionala utvecklingsnätverket, som är ett samverkansforum mellan Mittuniversitetet och kommuner, fristående förskolor samt skolor i Jämtlands län, Västernorrlands län och Hälsingland. I nätverket ingår också Specialpedagogiska skolmyndigheten, Region Jämtland Härjedalen och Kommunförbundet

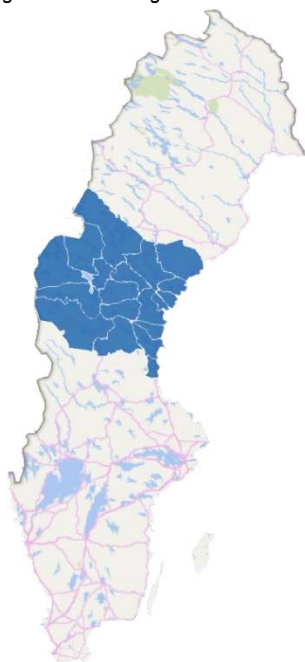
Västernorrland. Universitetet har genom detta nätverk avtal med 19 kommuner, uppvisade i figur 5.1, rörande skolutvecklingsfrågor.

Nätverkets arbete bedrivs utifrån en treårig verksamhetsplan, som för åren 2017 – 2019 har identifierat tre delvis överlappande insatsområden. Dessa områden utgörs av *systematiskt kvalitetsarbete, inkluderande skola samt kompetensförsörjning*. Arbetet inom respektive område konkretiseras ytterligare på årsbasis utifrån de behov som upplevs vid tillfället.

Under 2018 har universitetets arbete i relation till nätverket fokuserat på koordinering av uppdragsutbildningar från Skolverket, lärosätets medverkan i ett övningsskoleprojekt som syftar till att förbättra den verksamhetsförlagda utbildningen för lärarstudenter samt utveckling av en arbetsintegrerad lärarutbildning som ska startas under höstterminen 2019.

Ett särskilt projekt inom det regionala utvecklingsnätverket utgörs av regional skolsamverkan, som är en gemensam ingång

Figur 5.1 Kommuner med samverkansavtal inom det regionala utvecklingsnätverket

vid universitetet för kontakter med gymnasieskolor, och en resurs i samverkansarbetet som resulterar från dessa kontakter. Universitetet har för detta syfte utsett två koordinators och tio samordnare, och arbetet inom projektet har under året resulterat i bland annat vetenskaps- och inspirationsdagar för gymnasieelever vid såväl högskoleförberedande program som yrkesprogram, ett flertal studiebesök från grund- och gymnasieskolor samt en fortbildningsdag med totalt cirka 120 deltagare.

5.1.2 Samverkan under utbildningen

En viktig del av Mittuniversitetets samverkan inom utbildningsverksamheten består av arbetslivsanknytning under studenternas utbildningstid. Denna typ av samverkan omfattar allt från extern representation i styrelser och programråd till gästföreläsare vid enskilda kurser. Detta öppnar bland annat för studenter att samarbeta med arbetsgivare kring praktikplatser, examensarbeten och regelrätta jobb. Under 2018 har 776 studenter varit registrerade på kurser med verksamhetsförlagd utbildning bara inom lärarutbildningen, och motsvarande utbildningsmoment finns även på många andra håll i verksamheten – däribland i professionsutbildningar såsom sjuksköterske- och socio- och nomutbildningarna, och i generella program såsom det förvaltningsjuridiska programmet och journalistprogrammet.

För att underlätta kontakter mellan studenter och potentiella arbets- eller uppdragsgivare driver Mittuniversitetet en uppdragsportal vid namn Karriärsök, som utgör en digital plattform för utannonsering av olika typer av uppdrag till universitetets studenter. Under året har cirka 350 annonser från såväl Sverige som andra länder publicerats i portalen.

Andra insatser inom området omfattar

exempelvis kompetenskontrakt och mentorprogram. Under året har 90 mentorpar inlett samarbeten inom ramen för det sistnämnda, fördelade på fyra grupper med två uppstarter per campusort. Nytt för 2018 är att mentorprogrammet även har testats på distans, för att fler distansstudenter ska ha möjlighet att delta. Inom ramen för denna pilotomgång har ytterligare 6 mentorpar tillkommit med hemvister från Norrbotten i norr till Stockholm i söder.

Universitetet har också under året anordnat ett arrangemang kallat Mötesplats Campus vid totalt fem tillfällen, där cirka 40 arbetsgivare per tillfälle har kunnat möta cirka 200 studenter för att diskutera potentiella samarbeten.

5.1.3 Samverkan efter utbildningen

Mittuniversitetets målsättning är att relationen till studenterna inte ska upphöra när de avslutar sina utbildningar, och universitetet bedriver därför aktiv alumnsamverkan för att stärka möjligheterna till både fortsatta ömsesidiga utbyten och livslångt lärande.

En del av detta arbete består av upprätthållandet av ett alumn nätverk, som under 2018 hade 1 086 medlemmar – vilket innebär en tillväxt på nära 14 procent jämfört med föregående år, som i sin tur representerade en ökning med tio procent jämfört med året dessförinnan. Därutöver driver universitetet ett LinkedIn-nätverk med 28 891 medlemmar, som de senaste åren har haft en tillväxt på cirka 3 000 personer per år.

Utöver upprätthållandet av dessa kontaktvägar arbetar Mittuniversitetet även med att stärka anknytningen till alumnerna genom särskilda insatser. Exempel på sådana insatser utgörs av utmärkelserna årets respektive månadens alumner, där pristagarna bland annat inbjuds att hålla inspirationsföreläsningar för nuvarande studenter. Universitetet har också

under året arrangerat nationella alumträffar i Stockholm.

5.2 Samverkan i forskningen

Forskningen är till sin natur en gemensam angelägenhet för hela mänskligheten, och forskningssamarbeten av olika slag utgör därför såväl en viktig förutsättning som en integrerad del av Mittuniversitetets dagliga verksamhet. Sådana samarbeten kan yttra sig på många olika sätt – externa parter agerar finansörer, samarbetspartners, undersökningsenheter eller informationsmottagare för all typ av forskning.

Inom akademien kan samarbetena ta form av att enskilda forskare eller forskargrupper vid Mittuniversitetet deltar i större forskningsprojekt, organiserade nätverk eller andra arenor för utbyten. Det kan också ske genom att universitetets forskare tar uppdrag som vetenskapliga granskare eller sakkunniga, eller genom att Mittuniversitetet begagnar sig av andra forskares motsvarande tjänster. Sådana samarbeten växer i hög grad fram organiskt genom forskarnas deltagande i det bredare forskarsamfundet. Det finns dock även tydliga exempel på mer formaliserade samarbeten, såsom drift av gemensamma forskarskolor – där Mittuniversitetet agerar värd för eller deltar i flera sådana.

Ett tydligt exempel på organiserade samarbeten med externa parter både inom och utanför akademien utgörs av samförfattande av vetenskapliga publikationer. Många sådana medförfattare har sin hemvist vid andra lärosäten, men i publikationsvolymen syns även många samarbeten med författare från sjukhus, företag och andra typer av organisationer.

Under perioden 2016 – 2018 uppgick volymen av publikationsfraktioner som var hänförliga till sådana medförfattare till 85,43. Detta kan jämföras med en total fraktionsvolym på 686,46 för samtliga medförfattare runtom i

världen. Medförfattarna finns representerade på alla kontinenter med undantag för Antarktis, men en tydlig tonvikt ligger på Sverige och norra Europa.

En stor del av det centrala arbetet kring samverkan i relation till forskningsverksamheten består i övrigt av att skapa förutsättningar för denna typ, och andra typer av, samarbeten direkt mellan enskilda forskare eller forskargrupper och externa parter. Som ett led i detta har Mittuniversitetet tecknat samverkansavtal med flera externa parter, däribland kommunerna i Sundsvall, Östersund, Timrå och Härnösand. Dessa avtal omfattar bland annat ett flertal projekt där forskare från Mittuniversitetet samarbetar med kommunernas tjänstemän kring gemensamma frågeställningar för att se och lösa problem och utmaningar som finns i samhället.

5.3 Innovationsverksamhet

Mittuniversitetet driver tillsammans med Karlstads universitet, Linnéuniversitetet och Örebro universitet ett av landets innovationskontor, kallat Fyrklövern. Detta innovationskontor har till uppgift att tillhandahålla kvalificerat stöd samt initiera och stimulera nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap vid de fyra lärosätena. En viktig styrka som följer av samarbetet är möjligheterna till gemensamma ansträngningar och ständigt erfarenhetsutbyte mellan lärosätena kring innovationsstödjande frågor.

Vid Mittuniversitetet tillhandahålls innovationskontorets tjänster av innovationsrådgivare som tillsammans utgör drygt sex årsarbetskrafter. Under året har den innovationsstödjande verksamheten genomfört insatser inom alla grenar av universitetets verksamhet.

Figur 5.2 Medförfattare till Mittuniversitetets publikationer 2016 – 2018 med hemvist utanför akademien

Inom grundutbildningen har inslag av entreprenörskap inkluderats i 15 utbildningsprogram, och inom utbildningen på forskarnivå har doktorandkursen *Att nyttiggöra forskning och vetenskap* genomförts för sjunde gången. Totalt hade den sistnämnda kursen 21 deltagare från 16 länder, varav 5 kvinnor och 16 män.

Med koppling till forskningsverksamheten har innovationskontoret under 2018 inlett ett projekt i samarbete med Svenska kyrkan som är finansierat av Vinnova och syftar till att utveckla stödet för sociala innovationer. Fyrklövern driver även en gemensam marknadsplats för spridning av licenserbjudanden från akademien kallad licensbanken.se, och under året har totalt 29 licenser förmedlats via denna.

Under 2018 hanterade Innovationskontoret Fyrklövern 891 idéer, varav 84 från anställda och 807 från studenter. 22 av dessa idéer härrörde från Mittuniversitetets anställda, och 302 från Mittuniversitetets studenter. En idé i detta sammanhang definieras utifrån två kriterier: den ska vara kunskapsbaserad, och den ska vara en potentiell innovation.

Av de idéer som varit föremål för en rådgivningsprocess har verifieringsmedel sökts och erhållits för 61 unika idéer under året. Av dessa idéer härrörde 21 från Mittuniversitetet.

Antalet idéer som vidare har överlämnats till inkubatorer uppgick under året till 16, varav 3 härrörde från Mittuniversitetet. 8 idéer har överlämnats till holdingbolag.

Tabell 5.1 Flödestal för innovationskontoret

	2014	2015	2016	2017	2018
Antal inspirationstillfällen, anställda	-	108	83	111	123
- Varav Mittuniversitetet	-	14	16	21	25
Antal deltagare på inspirationstillfällen, anställda	-	1328	897	1 099	1 604
- Varav Mittuniversitetet	-	142	165	244	234
Antal inspirationstillfällen, studenter	-	221	315	429	331
- Varav Mittuniversitetet	-	16	74	100	73
Antal deltagare på inspirationstillfällen, studenter	-	7 692	8 647	9 578	8 752
- Varav Mittuniversitetet	-	854	2 306	2 127	2 494
Antal utvärderade idéer, från anställda	99	113	89	77	84
- Varav Mittuniversitetet	15	23	19	20	22
Antal utvärderade idéer, från studenter	552	605	569	389	807
- Varav Mittuniversitetet	128	157	204	164	302
Antal som sökt verifieringsmedel (externa medel)	59	76	68	55	68
- Varav Mittuniversitetet	24	34	29	27	21
Antal som erhållit verifieringsmedel (externa medel)	46	64	61	53	61
- Varav Mittuniversitetet	23	27	28	27	20
Antal sökta IPR	15	13	17	8	9
- Varav Mittuniversitetet	2	3	5	2	2
Antal beviljade IPR	13	10	10	7	5
- Varav Mittuniversitetet	2	1	1	2	1
Inflöde till licensbanken (nya innovationer)	-	23	7	11	6
- Varav Mittuniversitetet	-	3	2	2	2
Tecknade licensavtal via licensbanken	-	8	2	10	29
- Varav Mittuniversitetet	-	1	0	0	0
Antal idéer överlämnade till inkubatorer	9	8	3	12	16
- Varav Mittuniversitetet	0	2	0	6	3
Case överlämnade till holdingbolag	-	3	8	10	8
- Varav Mittuniversitetet	-	1	3	2	0
Antal nystartade bolag (via anställda)	20	17	12	11	9
- Varav Mittuniversitetet	3	2	3	3	1
Antal nystartade bolag (via studenter)	201	171	220	74	75
- Varav Mittuniversitetet	17	7	10	11	5

6 Verksamhetsövergripande frågor

Under 2018 har Mittuniversitetets lärosätesövergripande arbete inriktats mot strategiskt och kvalitetsinriktat utvecklingsarbete. Personalens genomsnittliga sysselsättningsgrad har ökat och sjukfrånvaron sjunkit. Verksamhetens resultat visar ett överskott, vilket är en följd av att kostnaderna inom forskningsverksamheten har ökat i lägre takt än beräknat.

6.1 Mittuniversitetets strategi

Under 2018 har Mittuniversitetet utvecklat en ny lärosätesövergripande strategi som ska vägleda universitetets arbete under de kommande fyra åren, och som omfattar hela verksamheten: utbildning, forskning, samverkan och stödverksamhet.

Strategin utgår från fyra begrepp som beskriver vad universitetets arbete ska leda till,

och som ska sätta tonen för vårt arbete: *Hållbar utveckling, relevans, kvalitet och attraktivitet*. För att främja dessa värden har vi utformat en gemensam vision som beskriver Mittuniversitetets eftersträlvade roll i akademien och samhället: *Mittuniversitetet är ett globalt universitet med regionalt engagemang där vi forskar och utbildar för hela livet*.

För att utveckla verksamheten i linje med visionen har Mittuniversitetet definierat fyra övergripande mål som utgör betydelsefulla steg på vägen framåt.

Utöver utveckling av strategin har arbetet med denna under 2018 fokuserat på att utarbeta former för dess implementering i såväl den dagliga verksamheten som planeringen för kommande år, där aktiviteter riktade mot att nå målen nu har fastställts och inletts på alla nivåer i verksamheten.

Figur 6.1 Mittuniversitetets strategi 2019 - 2023

6.2 Universitetsövergripande kvalitetsarbete

I linje med strategin utgör kvalitetsaspekter centrala överväganden för allt arbete vid Mittuniversitetet, och kvalitetsarbetet utgör därmed också en integrerad strimma av alla aktiviteter som bedrivs vid lärosätet. Många av dessa kvalitetsprocesser är internt sammanhållna inom det ben av verksamheten som de primärt vilar på – forskning respektive utbildning. Det finns dock även ett antal kvalitetsfrågor som har karaktär av allmänna angelägenheter för verksamheten i sin helhet.

Bland dessa frågor ingår hållbar utveckling, studentinflytande samt frågor om jämställdhet och lika villkor. Här ingår också frågor av administrativ karaktär, där Mittuniversitetet under 2018 har haft i uppdrag att redovisa arbetet med att uppfylla de nya kraven på kollektivavtalsenliga villkor vid upphandlingar som överstiger gällande tröskelvärden. Mittuniversitetet har avseende sådana upphandlingar rutinmässigt genomfört behovlighetsprövning utifrån riskindikatorer kopplade till bransch eller yrkeskategori. Under året har detta inte resulterat i att arbetsrättsliga villkor enligt 17 kap 2 – 5 §§ lagen (2016:1145) om offentlig upphandling har ställts vid upphandling.

6.2.1 Hållbar utveckling

Hållbar utveckling utgör såväl ett centralt värde som ett specifikt mål i Mittuniversitetets lärosätesövergripande strategi. För att främja arbetet inom detta område tillsatte Mittuniversitetet i slutet av 2017 en projektgrupp med bas i ett personalinitierat nätverk som skulle föreslå hur universitetets engagemang för hållbar utveckling skulle kunna organiseras.

Projektgruppen har under 2018 lämnat sin

slutrapport som föreslår såväl inrättandet av permanenta strategiska och samordnande stödfunktioner som ett antal hållbarhetsmål för lärosätet att ta sikte på. Arbetet med dessa förslag har integrerats i pågående utvecklingsprocesser kring förvaltningsorganisationen respektive verksamhetsplaneringsprocessen, och hållbar utveckling har i linje med detta definierats som ett av sju gemensamma områden i Mittuniversitetets verksamhetsplan för 2019. Hållbar utveckling utgjorde även temaområdet för rektors inspirationsdagar 2018, vilka består av föreläsning- och workshoptillfällen där all personal har möjlighet att samlas för att bedriva idéutveckling kring gemensamma frågor av betydande vikt för universitets utveckling.

6.2.2 Jämställdhet och arbete för lika villkor

Mittuniversitetets lärosätesövergripande arbete inom detta område samordnas genom en handlingsplan för lika villkor, som även inkluderar universitetets handlingsplan för jämställdhetsintegrering. Handlingsplanen omfattar totalt 66 olika åtgärder, varav 45 utgör avgränsade insatser och 21 utgör kontinuerliga eller årliga inslag i verksamheten. Av de 45 avgränsade insatserna inleddes 38 under 2018, medan 4 slutfördes redan under 2017 och övriga pågår över hela den treårsperiod som täcks av handlingsplanen.

38 av aktiviteterna i handlingsplanen är specifikt kopplade till uppdraget om jämställdhetsintegrering. Aktiviteterna är indelade i områdena *anställning och arbetsvillkor*, *styrning och förvaltningsprocesser* samt *utbildningsverksamheten*. Flertalet av dessa aktiviteter är ännu pågående, men några har under året kunnat slutföras och därmed bidra med konkreta resultat för verksamheten. Bland dessa märks

att universitetet har inrättat en permanent språkstödsfunktion för studenter i behov av hjälp med akademiskt skrivande, svenska, svenska som andraspråk, engelska, informationssökning och referenshantering, studie- och presentationsteknik samt grundläggande IT-stöd. Universitetet har även publicerat interna stödmaterial kring integration av lika villkorsperspektiv, genusspaning samt intersektionell observation i den egna verksamheten.

Som en del av uppdraget om jämställdhetsintegrering ingår beaktandet av jämställdhet vid fördelning av forskningsmedel som ett av de särskilda återrapporteringskraven enligt regleringsbrevet för universitet och högskolor. Mittuniversitetet fördelar inte forskningsmedel direkt till individer, och tar därmed heller inte hänsyn till personliga egenskaper såsom kön när sådan fördelning sker.

Övergripande analyser av hur utfallet av fördelningen ser ut i relation till könsfördelningen vid den organisatoriska enhet som har mottagit anslagen har dock genomförts fakultetsvis i omgångar över åren. Den senaste sådana analysen skedde 2015, med slutsatsen att fördelningen på övergripande nivå var mer eller mindre likvärdig, och att de skillnader som gick att se på lägre nivåer i organisationen i första hand var kopplade till skillnader hos könsfördelningen inom olika befattningskategorier. Detta är även förenligt med hur de interna resursfördelningsmodellerna är uppbyggda.

Mittuniversitetets ansträngningar att åstadkomma jämställd fördelning av forskningsmedel är därmed inriktade mot att åstadkomma jämställdhet inom befattningskategorier som idag dras med ojämn könsfördelning. Ett viktigt led i detta arbete utgörs av arbetet i relation till regeringsuppdraget kring en andel på 45 procent kvinnor bland nyrekryterade pro-

fessorer, eftersom professorer utgör den befattningskategori som generellt hanterar störst mängd forskningsmedel och samtidigt har en överrepresentation av män. Under 2018 var 4 av 9 nyrekryterade professorer kvinnor, vilket motsvarar drygt 44 procent.

Mittuniversitetet ska även enligt regleringsbrevet för universitet och högskolor, i likhet med andra lärosäten, synliggöra sitt förebyggande och främjande arbete för att motverka sexuella trakasserier. Liksom arbetet med jämställdhetsintegrering är detta arbete integrerat i universitetets engagemang för lika villkor.

I detta ingår ett flertal evenemang under året där normer och strukturer som leder till sexuella trakasserier och kränkningar synliggörs och diskuteras – däribland lika villkorsdagen 2018 med temat *#metoo 2.0*, en seminarierie om *lika villkor med studentperspektiv* tillsammans med universitetets båda studentkårer där ett av seminarierna specifikt riktades mot sexuella trakasserier samt föreläsningar i samband med Pride-paraden i Östersund.

Därutöver har universitetet publicerat ett stödmaterial kallat *Arbete för lika villkor* som bland annat behandlar sexuella trakasserier, och genomfört HBTQ-diplomering av medarbetare knutna till universitetets risk- och kriscentrum. Samtliga organisatoriska enheter omfattas även av lokala åtgärdsplaner för lika villkor, där sexuella trakasserier ingår bland frågorna som behandlas – ibland särskilt, och ibland som del av bredare sammanhang såsom trakasserier i allmänhet eller diskriminering. Sexuella trakasserier och andra lika villkorsfrågor lyfts också löpande vid avdelningsgemensamma möten i form av exempelvis arbetsplatsträffar och planeringsdagar.

6.2.3 Studentinflytande

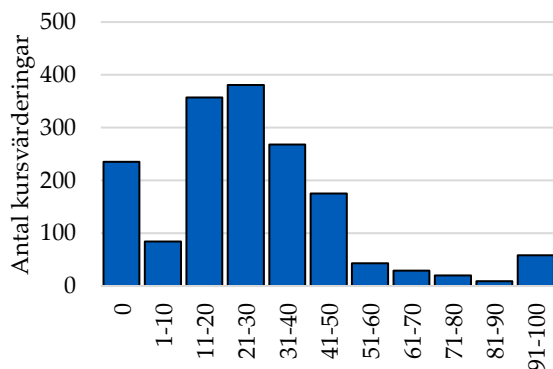
Kvalitetsarbetet vid högskolor och universitet är en gemensam angelägenhet för personal och studenter. Samarbetet mellan lärosätet och studenterna i kvalitetsfrågor sker i hög utsträckning som en integrerad del av utbildningsverksamheten, genom att studenten utgör den ena parten i varje undervisningssituation.

Det organiserade studentinflytandet har dock även en stark ställning i den reglering som rör lärosätenas utbildningsverksamhet, och de kursvärderingar som regleras av högskoleförordningen utgör ett viktigt instrument i Mittuniversitetets kvalitetsarbete. Möjligheten att tolka och ta tillvara på resultaten från kursvärderingarna begränsas dock av låga svarsfrekvenser, vilket försvagar instrumentets användbarhet i många fall.

Den genomsnittliga svarsfrekvensen för samtliga kursvärderingar vid Mittuniversitetet under 2018 uppgick till knappt 28 procent, och i drygt 14 procent av fallen svarade ingen av studenterna på de utsända kursvärderingarna. En förstudie har under slutet av 2018 initierats för att se över processen för kursvärderingar. Målet med förstudien är bland annat att identifiera förbättringsområden och föreslå en plan för att på sikt öka svarsfrekvensen och stärka återkopplingen till studenterna.

Mittuniversitetets båda studentkårer – i

Figur 6.2 Svarsfrekvens i kursvärderingar 2018

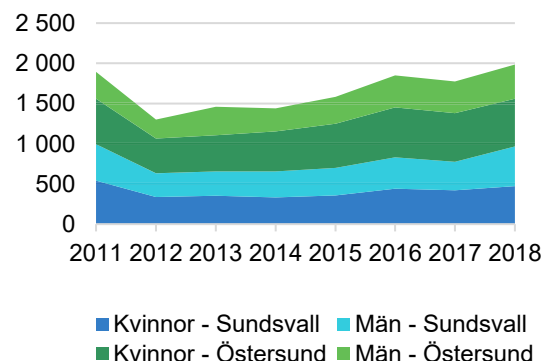

Östersund respektive Sundsvall – utgör centrala samarbetspartners i arbetet med studentinflytande, och ett viktigt instrument för detta samarbete är tillsättning av studeranderepresentanter i beredande och beslutande organ.

Studentrepresentationen är överlag välfungerande i centrala organ samt vid fakulteternas råd och nämnder. I de programråd och ämneskollegier som finns har tillsättning av studentrepresentanter dock varit svårare. Detta är nära sammanknutet med mer allmänna svårigheter att engagera studenter i studiepolitiska frågor, samt oklarhet i hur studentrepresentationen ska utformas. Universitetet och studentkåren arbetar gemensamt för att finna vägar att hantera denna problematik.

En viktig förutsättning för att detta arbete ska fungera är livskraftiga studentkårer, och efter kårobligatoriets avskaffande har många kårer i riket behövt hantera utmaningar kopplade till låg anslutningsgrad i studentpopulationen. Under 2018 hade studentkåren vid Mittuniversitetet sammantaget 1 985 medlemmar, vilket utgör en ökning jämfört med föregående års värde på 1 716 medlemmar. Ökningen syns inom båda studentkåren, men andelen av det totala antalet registrerade studenter som innehar ett kårmedlemskap är ännu lågt – motsvarande drygt 10 procent under kalenderåret 2018.

Figur 6.3 Studentkårens medlemsutveckling sedan kårobligatoriets avskaffande

6.3 Personal och kompetensförsörjning

6.3.1 Personalvolym

Antalet månadsavlönade under 2018 vid Mittuniversitetet var i princip oförändrat jämfört med föregående år. Antalet årsarbetskrafter ökade dock något, vilket innebär en ökad faktisk sysselsättningsgrad inom personalstyrkan. Detta märks främst bland universitetsadjunkter samt annan undervisande och forskande personal, där den sistnämnda gruppen i första hand består av forskare och postdoktorer. Dessa båda grupper är de vars årsarbetskrafter ökade mest i förhållande till tidigare volym, samtidigt som antalet anställda individer minskade något.

Andelen kvinnor bland de anställda ökade med en knapp procentenhet till cirka 54 procent mellan 2017 och 2018, både sett till antalet individer och andel årsarbetskrafter. Förändringarna inom de enskilda personalkategorierna befinner sig alla inom intervallet plus eller minus tre procentenheter, vilket sammantaget indikerar ett stabilt läge mellan åren. Det

innebär också att könsfördelningen inom olika personalkategorier är fortsatt ojämn på vissa håll – andelen kvinnor är som högst bland administrativ personal med 77 procent, och som lägst bland teknisk personal med 27 procent. I allmänhet syns en högre andel kvinnor inom stödverksamheten och bland den juniora akademiska personalen än vad som är fallet för den seniora akademiska personalen.

Andelen kvinnor bland professorerna ökade dock med två procentenheter under 2018, och uppgick sammantaget under året till en tredjedel av de anställda. Denna förändring hör samman med två faktorer – dels var män överrepresenterade bland avgångna professorer under året, dels uppgick andelen kvinnor bland nyrekryterade professorer till drygt 45 procent. Det innebär också att Mittuniversitetet under 2018 nådde upp till det mål som regeringen har angivit för andelen kvinnor bland nyanställda professorer vid universitetet på just 45 procent.

Utöver nyrekryteringar tillkommer professorer till Mittuniversitetets personalstyrka genom befordran av docenter som efter ansökan bedöms vara professorskompetenta.

Tabell 6.1 Årsarbetskrafter och individer för månadsavlönade per personalkategori

Personalkategori	2016		2017		2018	
	Årsarbetskrafter	Individer	Årsarbetskrafter	Individer	Årsarbetskrafter	Individer
Professorer	63	91	63	85	60	87
Universitetslektorer	170	225	176	234	179	238
Universitetsadjunkter	149	236	148	237	154	230
Forskarassistenter	4	4	3	5	1	3
Doktorander	89	132	101	136	98	135
Annan UoF-personal	50	97	51	96	53	95
Teknisk personal	81	117	78	117	80	119
Administrativ personal	195	260	203	261	209	268
Bibliotekspersonal	32	44	29	35	29	34
Totalt	835	1 138	853	1 129	863	1 131

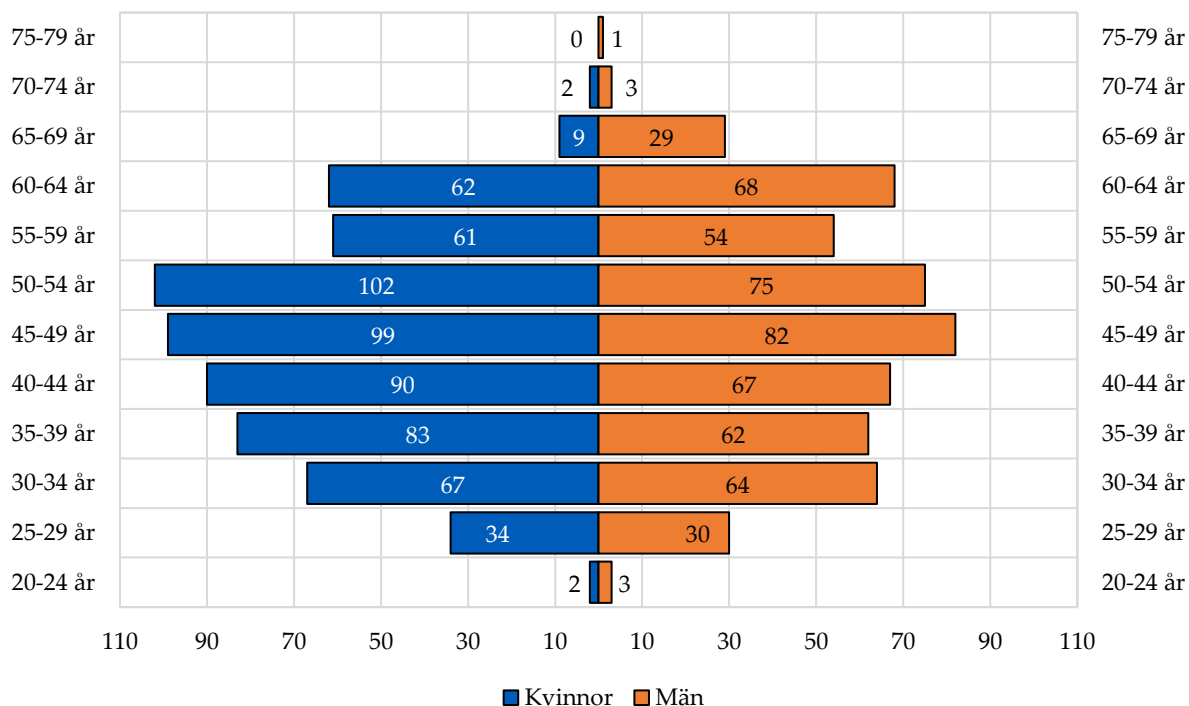
Det innebär att docenter utgör en viktig källa till framtida professorer, och därutöver är de också betydelsefulla handledarresurser för forskarutbildningen. Under 2018 var 65 docenter verksamma vid Mittuniversitetet, exklusive de som redan var innehavare av en professur. Av dessa var 32 procent kvinnor. Båda dessa siffror är i princip oförändrade sedan föregående år.

Personalstyrkan vid Mittuniversitetet är förhållandevis jämnt fördelad från cirka trettio år upp till nominell pensionsålder. Fördelningen är något jämnare bland män än bland kvinnor, där en viss tonvikt syns hos de övre åldersklasserna upp till cirka 54 års ålder, varefter antalet kvinnor hastigt sjunker. Detta hör ihop med att åldersfördelningen mellan personalkategorier är mer ojämn, och att könsfördelningen i sin tur är nära knuten till personalkategorierna. Kvinnor är exempelvis

underrepresenterade bland professorerna, som tenderar att vara äldre på grund av de långa meriteringsbanor som krävs för att nå en sådan anställning. De förhållandevis långa meriteringsbanorna inte minst inom kärnverksamheten är också en orsak till att Mittuniversitetet har förhållandevis få anställda inom åldersspannet 20 – 29 år.

Drygt 72 procent av den månadsavlönade personalen hade en tillsvidareanställning under 2018, vilket representerar en viss ökning gentemot föregående år. Andelen tillsvidareanställningar var något högre bland kvinnor än bland män, vilket hänger samman med att kvinnor är överrepresenterade i stödverksamheten, där anställningar inte i lika hög grad är beroende av tillfälliga medel.

Figur 6.4 Ålderspyramid för anställda individer per kön 2017

6.3.2 Kompetensförsörjning

Under 2018 har arbetet med kompetensförsörjning och kompetensförsörjningsplanering befunnit sig i ett uppbyggnadsskede, till följd av den nya strategi som Mittuniversitetet beslutade om under året. Arbetet med att attrahera och rekrytera, utveckla och behålla samt avveckla och ställa om utgår från denna strategi.

Inom området attrahera och rekrytera har Mittuniversitetet under 2018 inlett ett arbete med att etablera universitetet som en attraktiv arbetsgivare, vilket bland annat har yttrat sig i deltagande vid ett flertal mässor i syfte att visa vad universitetet kan erbjuda som arbetsgivare. Ett rekryteringssystem med syfte att digitalisera och effektivisera rekryteringsprocessen har även införts och används nu vid rekryteringar inom hela universitetet. Därutöver har en ny anställningsordning beslutats som tillsammans med en inledd dialog om kompetensbaserad rekrytering kommer att kunna vägleda det fortsatta arbetet framöver.

Vad gäller att utveckla och behålla arbetskraft har flera utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser pågått under året. Bland annat har grunden lagts för ett nytt chefsutvecklingsår som implementeras under 2019. Under året har också en ny process för lönerevisionen utvecklats, vilket skapat förutsättningar för jämförbarhet, en mer öppen och transparent process, en effektivare och mindre tidskrävande hantering, utökad dialog om prioriteringar samt förbättrade möjligheter för fackliga parter att påverka med inspel och önskemål.

Under året har även en pilot för ett pedagogiskt meriteringssystem genomförts, i vilken fyra lärare har granskats och bedömts som pedagogiskt meriterade. Systemet kompletterar de etablerade meriteringsvägarna mot docentur och professur med en väg som orienteras

tydligt mot att stärka motivationen och synligheten hos de medarbetare som driver Mittuniversitetets pedagogiska kvalitetsarbete.

Inom området avveckla och ställa om har bland annat regelverket för delpensionering tydliggjorts och ett flertal seniora medarbetare arbetar kvar på viss tid för att säkra kompetensen inom universitetet. Arbetet med kompetensförsörjningsplanering inklusive kompetensöverföring och kompetensväxling fortgår för att säkerställa att det finns tillräcklig kompetens för att fullgöra de uppgifter som åligger universitetet.

Mittuniversitetet har under 2018 hanterat en del komplexa personalärenden vilket lett till att de processer som är relaterade till enskilda ärenden har tydliggjorts samt att frågan om roller och ansvar har aktualiserats. Ett förslag till ny organisation för arbetet med lika villkor har utarbetats för att bland annat säkerställa den arbetsrättsliga hanteringen och säkra att de frågor som ska samverkas hanteras inom ramen för den centrala samverkansgruppen tillika skyddskommittén.

6.3.3 Sjukfrånvaro

Universitet och högskolor har i allmänhet en låg andel korttidssjukfrånvaro, vilket delvis kan vara sammankopplat med utformningen av arbetstidsavtalen för lärarpersonalen, som möjliggör omprioriteringar vid kortare och mindre allvarlig sjukdom. Det är dock även kopplat till att statlig sektor i allmänhet ser lägre sjukfrånvaro än andra sektorer. Mittuniversitetet är inget undantag på denna punkt, vilket också bidrar till förhållandevis låga siffror för sjukfrånvaro på totalnivå.

Sjukfrånvaron sjönk något under 2018 jämfört med föregående år, vilket är sammanhängande med en minskning av långtidssjukfrånvaron. Det beror i sin tur på att flera långtidssjuka antingen har avslutat sina anställningar eller

helt eller delvis återgått till arbete under året. Det totala antalet anställda med inrapporterad sjukfrånvaro ökade istället under året, vilket har resulterat i en totalt sett reducerad andel långtidssjukfrånvaro bland den totala sjukfrånvaron. Ökningen kan tyda på en ökad benägenhet att anmäla sjukfrånvaro, vilket i så fall minskar den dolda sjukfrånvaron.

Trots ökningen är antalet sjukskrivna fortsatt lågt. Endast 50 personer under året har varit frånvarande under 14 dagar eller mer, vilket innebär att ingen ökning av antalet registrerade vid Försäkringskassan har skett.

Kvinnor hade högre sjukfrånvaro än män under 2018, och skillnaden mellan könen har ökat gentemot föregående år. Denna skillnad tenderar dock att variera betydligt mellan åren, vilket hänger samman med den stora effekten som enskilda personer kan få i statistiken genom omfattande långtidssjukfrånvaro. En tydligt minskad andel sjukfrånvaro bland män står för merparten av den ökade skillnaden mellan könen under året, men andelen representerar i första hand en återgång till historiska nivåer efter att under 2016 ha uppvisat ett ovanligt högt värde.

Sjukfrånvaron bland anställda yngre än 30 år har ökat marginellt i jämförelse med 2017 och blivit lägre inom de äldre åldersgrupperna,

men den högsta andelen sjukfrånvaro står ändå – för tredje året i rad – att finna bland anställda som är äldre än 49 år.

Under året har fördjupad dialog om sjukfrånvaro och friskfaktorer genomförts, med fokus på bakgrund och orsaker till frånvaro, arbetsmiljöns betydelse samt ansvar och roller i organisationen. Detta arbete kommer att fortgå i relation till arbetet med aktivt medarbetarskap under 2019.

Tabell 6.2 Sjukfrånvaro bland Mittuniversitetets personal

Sjukfrånvaro	2014	2015	2016	2017	2018
Antal anställda med sjukrapportering	327	322	351	351	366
Sjukfrånvaro av tillgänglig arbetstid	3,10%	3,54%	3,58%	3,44%	2,88%
Långtidssjukfrånvaro av total sjukfrånvaro	74,15%	75,74%	72,73%	72,19%	63,18%
Sjukfrånvaro bland kvinnor	4,19%	4,89%	4,39%	3,59%	3,43%
Sjukfrånvaro bland män	1,85%	1,97%	2,64%	3,27%	2,23%
Sjukfrånvaro bland åldrar 29 år eller yngre	1,07%	1,41%	1,28%	2,67%	2,94%
Sjukfrånvaro bland åldrar 30 - 49 år	3,20%	3,86%	3,55%	2,86%	2,60%
Sjukfrånvaro bland åldrar 50 år eller äldre	3,21%	3,34%	3,87%	4,29%	3,24%

6.4 Ekonomisk utveckling

Mittuniversitetets resultat, exklusive resultat från hel- och delägda företag, utgjorde under 2018 ett överskott på totalt 27 miljoner kronor. Detta motsvarar 3 procent av omsättningen och 3 procent av de totala kostnaderna.

Mittuniversitet har för åren 2015 – 2017 redovisat planerade underskott avsedda att förbruka ackumulerade överskott inom myndighetskapitalet. Även för 2018 budgeterades ett mindre underskott, men utfallet visar att kostnaderna inom anslagsfinansierad forskning blev något lägre än beräknat, vilket är orsaken till överskottet. Detta beror främst på utdragna rekryteringsprocesser samt mindre samfinansiering än beräknat på grund av försenade bidragsbeslut.

Intäkterna under året ökade med 56 miljoner kronor, motsvarande en ökning på 6 procent jämfört med föregående år. 38 miljoner kronor av dessa var hänförliga till anslagsintäkter. Inom utbildningsverksamheten ökade även intäkter av avgifter och bidrag, och inom forskningsverksamheten ökade bidrag medan avgifter minskade något. Anslagen för utbildning och forskning uppgick sammantaget till 78 procent av totala intäkter under 2018.

Kostnaderna ökade med totalt 16 miljoner kronor under 2018, motsvarande en ökning på 2 procent jämfört med föregående år. Den största delen av ökningen är hänförlig till personalkostnader, som också liksom tidigare år svarar för den största andelen av de totala kostnaderna. Kostnadsökningarna är hänförliga till anslagsfinansierad utbildning, upp-

Tabell 6.3 Total omslutning vid Mittuniversitetet, tkr

	2016	2017	2018	förändring 2017-2018	förändring % 2017-2018
Intäkter					
Grundutbildning	563 334	579 674	612 646	32 972	6%
Forskning ¹	363 839	385 898	409 260	23 361	6%
Summa intäkter	927 173	965 573	1 021 906	56 334	6%
Kostnader					
Personal	640 187	663 665	682 333	18 667	3%
Lokaler	110 125	114 888	112 317	-2 571	-2%
Övriga driftskostnader	155 381	169 024	168 943	-81	0%
Finansiella kostnader	1 946	1 798	1 804	6	0%
Avskrivningar	29 179	29 002	29 315	312	1%
Summa kostnader	936 818	978 378	994 712	16 334	2%
Verksamhetsutfall	-9 645	-12 806	27 194	40 000	
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	-354	1 408	36	-1 372	
Intäkter som ej disp av myndigheten		589	181	-408	
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-589	-181	408	
Uppbördsverksamhet	0	0	0	0	
Transfereringar					
Erhållna medel	12 136	8 028	9 856	1 828	
Lämnade bidrag	-12 136	-8 028	-9 856	-1 828	
Summa transfereringar	0	0	0	0	
Årets kapitalförändring	-9 999	-11 398	27 230	38 627	

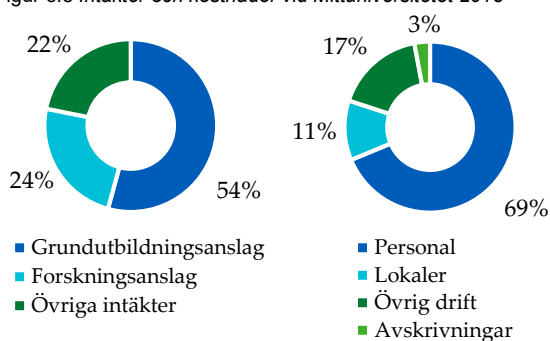
¹ Del av forskningsanslaget har transfererats inom Nationell Forskarskola, beloppet för 2018 är 50 tkr

dragsutbildning samt bidragsforskning, och ökningarna syns därmed inom områden där också intäkterna har ökat under året. Lokalkostnaderna minskade tillfälligt på grund av bland annat lägre elkostnader under 2018.

Mittuniversitetets totala myndighetskapital, exklusive statskapital, ökade under 2018 med årets resultat och uppgick vid årsslutet till totalt 213 miljoner kronor. Universitetet prognosticerar ökade aktiviteter finansierade av myndighetskapitalet såväl inom utbildning som inom forskning under de kommande åren.

Oförbrukade bidrag uppgick vid slutet av 2018 till 81 miljoner kronor, vilket motsvarar 48 procent av årets totala forskningsfinansiering. Detta utgör en något lägre andel än de 50 pro-

Figur 6.5 Intäkter och kostnader vid Mittuniversitetet 2018

Tabell 6.4 Avgiftsbelagd verksamhet, tkr

Verksamhet	Över-/underskott t.o.m. 2016	Över-/underskott 2017	Intäkter 2018	Kostnader 2018	Över-/underskott 2018	Ack. över-/underskott utgående 2018
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå						
Beställd utbildning	4	-5	2 326	2 331	-5	-6
Uppdragsutbildning	10 519	566	22 235	21 526	709	11 795
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	664	-21	1 801	1 851	-50	593
Summa	11 187	541	26 362	25 708	654	12 382
Nationellt Vintersportcentrum	197	-103	578	694	-116	-22
Summa	197	-103	578	694	-116	-22
Forskning och utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning	1 391	-564	9 552	9 744	-191	636
Summa	1 391	-564	9 552	9 744	-191	636
Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller						
Högskoleprovet	-1 104	-433	890	1 413	-523	-2 060
Upplåtande av bostadslägenhet						
- utbytesprogram och gästforskare	0	0	0	0	0	0
Summa	-1 104	-433	890	1 413	-523	-2 060

cent som gällde för 2017, vilket främst beror på att bidragen har ökat gentemot föregående år. En stor del av denna ökning utgörs av EU-bidrag som utbetalas i relation till upparbetade kostnader. 83 procent av de oförbrukade bidragen återfinns inom forskningsverksamheten, jämfört med 85 procent under föregående år.

6.4.1 Avgiftsbelagd verksamhet

För avgiftsbelagd verksamhet gäller särskilda återrapporteringskrav enligt regleringsbrev. Dessa redovisas i tabell 6.3. Avgiftsintäkter enligt 4 § Avgiftsförordningen uppgår till 15,6 miljoner kronor och ingår inte i tabellen. Mittuniversitetet har enligt regleringsbrevet rätt att ta ut och disponera avgifter för Vintersportcentrum.

Överskottet överstiger 10 procent av den avgiftsbelagda verksamhetens omsättning för året. Enligt myndighetens långsiktiga budget kommer det ackumulerade överskottet att upparbetas under kommande år. Den större delen av överskottet härrör från uppdragsutbildning och ska användas för att expandera och utveckla verksamheten – detta arbete har påbörjats och kommer att fortgå under de kommande åren.

7 Finansiella och väsentliga uppgifter

Utöver resultatredovisningen ingår även ett antal reglerade tabeller och förklaringar som en del av den sammantagna årsredovisningen. Dessa lyfts här i samlad ordning för att tillhandahålla en överskådlig presentation.

7.1 Resultaträkning (tkr)

Verksamhetens intäkter	Not	2018-01-01 2018-12-31	2017-01-01 2017-12-31
Intäkter av anslag		798 544	760 228
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	56 272	53 089
Intäkter av bidrag		166 404	151 556
Finansiella intäkter	2	686	699
Summa intäkter		1 021 906	965 573
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-682 333	-663 665
Kostnader för lokaler	4	-112 317	-114 888
Övriga driftskostnader	5	-168 943	-169 024
Finansiella kostnader	6	-1 804	-1 798
Avskrivningar och nedskrivningar	7	-29 315	-29 002
Summa kostnader		-994 712	-978 378
Verksamhetsutfall		27 194	-12 806
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	8	36	1 408
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		181	589
Intäkter av uppbörd		0	0
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamheten		-181	-589
Saldo uppbördsverksamhet	9	0	0
Transfereringar			
Medel från statsbudgeten för finansiering av bidrag		50	50
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		9 806	7 978
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		0	0
Lämnade bidrag		-9 856	-8 028
Saldo transfereringar	10	0	0
Årets kapitalförändring	11	27 230	-11 398

7.2 Balansräkning (tkr)

TILLGÅNGAR	Not	2018-01-01 2018-12-31	2017-01-01 2017-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling		5 440	4 312
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		34	182
Förskott immateriella anläggningstillgångar		500	0
Summa immateriella anläggningstillgångar	12	5 975	4 494
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		51 398	57 193
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		71 748	73 054
Pågående nyanläggningar		0	0
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar		162	0
Summa materiella anläggningstillgångar	13	123 309	130 247
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag		2 805	2 717
Summa finansiella anläggningstillgångar	14	2 805	2 717
Varulager m.m.			
Förskott till leverantör		0	0
Summa varulager m.m.		0	0
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		3 892	3 789
Fordringar hos andra myndigheter		15 877	20 291
Övriga kortfristiga fordringar		233	95
Summa kortfristiga fordringar	15	20 002	24 176
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		33 460	30 306
Upplupna bidragsintäkter		44 047	27 503
Övriga upplupna intäkter		4 960	5 180
Summa periodavgränsningsposter	16	82 468	62 989
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket		0	0
Summa avräkning med statsverket	17	0	0
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	18	340 248	319 612
Kassa, postgiro och bank		0	0
Summa kassa och bank		340 248	319 612
SUMMA TILLGÅNGAR		574 806	544 235
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	19	2 792	2 792
Donationskapital		0	0
Resultatandelar i hel- och delägda företag	20	645	-815
Balanserad kapitalförändring	20	185 432	198 238
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	20	27 230	-11 398
Summa myndighetskapital		216 099	188 817
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	21	2 351	4 583
Övriga avsättningar	22	13 976	12 126
Summa avsättningar		16 327	16 709
Skulder mm			
Lån i Riksgäldskontoret	23	124 080	125 545
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	24	20 725	20 970
Leverantörsskulder	25	39 869	30 821
Övriga kortfristiga skulder	26	12 266	12 680
Summa skulder mm		196 940	190 016
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		52 042	54 428
Oförbrukade bidrag		80 664	76 170
Övriga förutbetalda intäkter		12 736	18 096
Summa periodavgränsningsposter	27	145 441	148 694
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		574 806	544 235

7.3 Anslagsredovisning (tkr)

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indragning	Omdisponerat anslagsbelopp	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Saldo
Ramanslag							
16 02 027 Grundutbildning (Ramanslag)	0	554 525	0		554 525	554 525	0
16 02 027 001 Takbelopp (ram) ¹		554 525	0		554 525	554 525	0
16 02 028 Forskning och forskarutbildning (Ramanslag)	0	244 069	0		244 069	244 069	0
16 02 028 004 Basresurs (ram) ^{1 2}		244 069			244 069	244 069	0
SUMMA		798 594	0		798 594	798 594	0

Redovisning mot inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster
Inkomsttitel 2811 221, Övriga inkomster ³	0	181

¹ Enligt regeringsbeslut III:16

² Av årets basresurs har 50 tkr transfererats inom nationella forskarskolor

³ Avyttring/försäljning av näringsbostadsrätt, vinstskatt inbet. 181 tkr.

7.4 Redovisning av takbelopp

Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR)

Utfall avseende perioden 2018-01-01 – 2018-12-31

Enligt bilaga 1 Avräkning av helårsstudenter och helårsprestationer m.m.

Summan *Utfall total ersättning* avser den totala ersättningen som lärosätet genomför produktion för, dvs. oberoende av om den ryms inom tilldelade medel eller inte.

Utb.omr.	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättn. (tkr)	HPR Ersättn. (tkr)	Utfall total ersättning
Humaniora	777	440	24 788	9 138	33 926
Teologi	0	0	0	0	0
Juridik	195	161	6 211	3 337	9 548
Samhällsvetenskap	1 800	1 393	57 379	28 949	86 328
Naturvetenskap	727	563	39 535	25 828	65 363
Teknik	1 144	970	62 190	44 490	106 680
Farmaci	0	0	0	0	0
Vård	901	810	52 053	40 563	92 616
Odontologi	0	0	0	0	0
Medicin	388	326	25 078	25 642	50 720
Undervisning	351	327	13 609	13 270	26 879
Verksamhetsförlagd utb.	133	121	7 305	6 445	13 751
Övrigt	498	410	21 751	14 554	36 306
Design	65	65	10 014	6 101	16 115
Konst	0	0	0	0	0
Musik	0	0	0	0	0
Opera	0	0	0	0	0
Teater	0	0	0	0	0
Media	0	0	0	0	0
Dans	0	0	0	0	0
Idrott	62	51	6 938	2 665	9 603
Summa	7 041	5 638	326 852	220 982	547 834

Takbelopp (tkr)	554 525
Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med (tkr)	0
Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med (tkr)	6 691

Antal helårsstudenter inom vissa konstnärliga områden.

Totalt antal utbildade helårsstudenter **146** inom **design**. Högst får **65** avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom design har avräknats mot utbildningsområdet teknik.

Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)

<i>A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)</i>	
Årets takbelopp	554 525
+ Ev. ingående anslagssparande	
Summa (A)	554 525
<i>B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå</i>	
Ersättning för HPR från december föregående budgetår	300
Utfall total ersättning enligt tabell 1	547 834
+ Ev. ingående överproduktion	46 372
Summa (B)	594 506
Summa (A-B) ¹	-39 981

¹ Positiv summa förs till tabell över anslagssparandet nedan.
 Negativ summa förs till tabell över överproduktion nedan.

<i>Tabell. Anslagssparande</i>	
Totalt utgående anslagssparande (A-B)	0
- Ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet ²	0
Utgående anslagssparande	0

<i>Tabell. Överproduktion</i>	
Total utgående överproduktion	39 981
- Ev. överproduktion över 10 % av takbeloppet ²	0
Utgående överproduktion	39 981

² Den del av anslagssparande respektive överproduktion som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

7.5 Noter

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Universitetets redovisning följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt god redovisningssed. För universitet och högskolor görs undantag från bestämmelsen om avräkning i anslagsförordningen (1996:1189). Avräkning mot anslag ska ske i samband med de månatliga inbetalningarna till universitetets räntekonto i Riksgäldskontoret.

Universitet och högskolor medges under 2018 undantag från att upprätta finansieringsanalys samt från att redovisa väsentliga uppgifter enligt förordningen om årsredovisning och budget underlag. Väsentliga uppgifter redovisas i stället enligt uppställning i bilaga 6 i regleringsbrevet.

Mittuniversitetet redovisar andelar i Holdingbolaget enligt Kapitalandelsmetoden.

Räkenskapsåret utgörs av kalenderår. Brytdagen för periodens löpande bokföring var den 4 januari 2019. Beloppsgräns för periodiseringar uppgår till 50 tkr.

Klassificering av anskaffningar persondatorer med anskaffningsvärde < 20 tkr exkl. moms har fr om 2017 ändrats från investeringar till att kostnadsföras direkt vid anskaffningstillfället. Undantag gäller anskaffningar av datorer till fungerande enhet, ex datasalar.

Värderingsprinciper

Fordringar har värderats till det belopp varmed de beräknas inflyta. Utländska fordringar har inte omräknats till balansdagens kurs p.g.a. att beloppet inte är väsentligt.

Tillgångar med ett inköpspris överstigande 20 tkr och med en livslängd längre än 3 år har aktiverats.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Immateriella anläggningstillgångar	3 år
Datorer	3 år
Kontorsmaskiner, elektriska apparater, bilar	5 år
Inredningsinventarier, maskiner, anläggningar, ny- till- och ombyggnad	10 år

Tillgångar som inte förs över till annan verksamhet betraktas som fullt avskrivna när verksamheten i externa projekten upphör och tillgångarna därmed ej nyttjas.

Mittuniversitetet tar upp lån i Riksgäldskontoret två gånger per år, i juni och december. Lånen omfattar anskaffningar gjorda under december till maj, respektive juni till november.

7.5.1 Noter till resultaträkningen

Not 1

Intäkter av avgifter och andra ersättningar (tkr)

	2018	2017
Intäkter utomstatliga	24 467	24 463
Intäkter från andra myndigheter	31 805	28 626
Summa	56 272	53 089

Intäkter enligt 4 § Avgiftsförordningen uppgår till 15 581 tkr varav hyresintäkter utgör 3 808 tkr. (2017: 13 264 tkr varav hyresintäkter utgör 2 677 tkr).

Not 2

Finansiella intäkter (tkr)

	2018	2017
Riksgäldskontoret	644	617
Övrigt	42	82
Summa finansiella intäkter	686	699

Not 3

Kostnader för personal (tkr)

	2018	2017
Personalens lönekostnader exkl. sociala avgifter	443 093	431 570
Arbetsgivaravgifter, pensionspremier samt andra avgifter enl. lag och avtal	225 761	218 868
Övriga personalkostnader	13 478	13 227
Summa kostnader för personal	682 333	663 665

Av posten personalens lönekostnader exkl. sociala avgifter på totalt 443 093 tkr utgör 11 077 tkr kostnader för arvoden till styrelse och ej anställd personal (uppdragstagare). (2017: 431 570 tkr varav arvoden utgör 9 864 tkr, korr felaktig Skod från 10 418 tkr i ÅR 2017).

Not 4

Kostnader för lokaler (tkr)

	2018	2017
Lokalhyra inkl. mediakostnader som ej ingår i hyran	106 220	108 594
Lokalvård på entreprenad	5 507	5 439
Övriga lokalkostnader	590	855
Summa kostnader	112 317	114 888

Kompletterande information enligt SUHF:s rekommendationer om redovisning av lokalkostnader (SUHF Dnr 14/069)

	2018	2017
Lokalhyra	103 603	104 686
Mediakostnad el, värme, kyla, vatten (som ej ingår i hyran)	2 617	3 908
Kostnader för reparation och underhåll av lokaler	536	545
Avskrivningskostnader förbättringsutgift på annans fastighet	9 018	8 090
Kostnader för lokalvård	5 507	5 439
Kostnad för bevakning	40	38
Kostnad för larm och skalskydd	955	472
Kostnader för lokaltillbehör och övriga lokalkostnader	780	955
Kostnader för egna fastigheter		
Externa hyresintäkter och intäkter såld lokalvård	-3 807	-2 639
Summa lokalkostnader	119 249	121 494
Area, kvm LOA vid årets utgång (exkl. extern uthyrning)	66 599	67 858
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA)	1 791	1 790

Noten utgår ifrån SUHF:s reviderade vägledning Okt-15.

Not 5

Övriga driftskostnader (tkr)

	2018	2017
Service- och underhållsavtal maskiner	2 885	2 378
Hyra/leasingavtal	1 418	1 571
Rese-, hotell och kringkostnader	33 503	29 460
Förbrukningsinventarier och varor	12 394	12 776
Publikationer, litteratur, kontorsmaterial	4 467	5 225
Datatjänster	27 551	26 066
Utbildningskonsulter	11 657	12 341
Konsultkostnader	34 259	37 459
Praktikplatsersättningar	13 960	13 891
Reaförlust vid avyttring anläggningstillgångar	28	85
Annonsering	3 203	4 148
Post och teletjänster	7 257	6 592
Övrigt	16 361	17 032
Summa övriga driftskostnader	168 943	169 024

Not 6

Finansiella kostnader (tkr)

	2018	2017
Riksgäldskontoret	1 586	1 631
Övrigt	219	167
Summa finansiella kostnader	1 804	1 798

Not 7

Avskrivningar och nedskrivningar (tkr)

	2018	2017
Avskrivningar och nedskrivningar	29 315	29 002

Av posten avskrivningar och nedskrivningar på totalt 29 315 tkr utgör 115 tkr en slutavskrivning på restvärdet av anläggningstillgångar på avslutade externfinansierade projekt.

Not 8

Resultat från andelar i hel- och delägda företag (tkr)

	2018	2017
Årets preliminära resultat i MIUN Holding AB, MIUN Venture AB och MIUN Bridges AB	36	1 408

Not 9

Uppbördsverksamhet (tkr)

	2018	2017
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	181	589
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamheten	-181	-589
Summa uppbördsverksamhet	0	0

Posten avser återbetalning från Skatteverket, vinstskatt vid avyttring/försäljning av näringsbostadsrätt.

Not 10

Transfereringar (tkr)

	2018	2017	2018	2017	2018	2017
	Totalt	Totalt	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning/ forskarutb.	Forskning/ forskarutb.
Transfereringar - erhållna bidrag från:						
Statsbudgeten för finansiering av bidrag	50	50			50	50
Forskningsråd	964				964	
Universitet och högskolor	185				185	
Övriga statliga myndigheter	8 657	7 978	230	370	8 427	7 608
Summa erhållna bidrag	9 856	8 028	230	370	9 626	7 658
Transfereringar - lämnade bidrag till:						
Universitet och högskolor	-6 754	-6 981			-6 754	-6 981
Kommuner och Landsting		-85				-85
Svenska företag	-2 872	-591			-2 872	-591
Övriga ¹	-230	-370	-230	-370		
Summa lämnade bidrag	-9 856	-8 028	-230	-370	-9 626	-7 658

¹ I lämnade bidrag till övriga inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå avses stipendier för privatpersoner

Transfereringar inom forskning och utbildning på forskarnivå har ökat gentemot 2017 då Mittuniversitetet har fler bidragsprojekt 2018 där vi, enligt avtal, är koordinator för olika samarbetspartners. Ökningen av transfereringar av lämnade bidrag till svenska företag inom forskning beror i huvudsak på att överföringar till andra lärosätens holdingbolag i vissa fall sker direkt till aktiebolag fr.o.m. 2018.

Not 11

Årets kapitalförändring (tkr)

	2018	2017	2018	2017	2018	2017
	Totalt	Totalt	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning/ forskarutb.	Forskning/ forskarutb.
Verksamhetens intäkter						
Intäkter av anslag ¹	798 544	760 228	554 525	525 658	244 019	234 570
Intäkter av avg. och andra ers.	56 272	53 089	41 557	37 265	14 715	15 825
Intäkter av bidrag	166 404	151 556	16 179	16 346	150 224	135 211
Finansiella intäkter	686	699	385	406	301	293
Summa intäkter	1 021 906	965 573	612 646	579 674	409 260	385 898
Verksamhetens kostnader						
Kostnader för personal	-682 333	-663 665	-409 792	-399 515	-272 541	-264 151
Kostnader för lokaler	-112 317	-114 888	-84 184	-78 853	-28 134	-36 035
Övriga driftskostnader	-168 943	-169 024	-104 530	-106 212	-64 413	-62 813
Finansiella kostnader	-1 804	-1 798	-777	-917	-1 028	-881
Avskrivningar	-29 315	-29 002	-16 468	-16 867	-12 847	-12 135
Summa kostnader	-994 712	-978 378	-615 750	-602 364	-378 962	-376 014
Verksamhetsutfall	27 194	-12 806	-3 103	-22 690	30 298	9 885
Resultat från hel- och delägda dotterbolag	36	1 408	0	0	36	1 408
Intäkter som ej disp. av myndigheten	181	589	181	589	0	0
Medel som tillförts statsbudgeten	-181	-589	-181	-589	0	0
Summa uppbördsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Erhållna medel	9 856	8 028	230	370	9 626	7 658
Lämnade bidrag	-9 856	-8 028	-230	-370	-9 626	-7 658
Summa transfereringar	0	0	0	0	0	0
Årets kapitalförändring	27 230	-11 398	-3 103	-22 690	30 333	11 292
Varav anslagsfinansierad verksamhet	30 659	-10 215	-1 519	-21 383	32 179	11 167
Varav avgiftsfinansierad verksamhet	-126	-539	65	25	-191	-564
Varav bidragsfinansierad verksamhet	-3 340	-2 052	-1 650	-1 333	-1 690	-719
Varav resultat från hel- och delägda dotterbolag	36	1 408	0	0	36	1 408

För vidare uppdelning av verksamhetsgrenarna grundutbildning och forskning se respektive avsnitt i resultatredovisningen.

¹ Del av forskningsanslaget har transfererats inom Nationell Forskarskola, beloppet för 2017 och 2018 är 50 tkr

7.5.2 Noter till balansräkningen

Not 12

Immateriella anläggningstillgångar (tkr)

	2018	2017
Balanserade utgifter för utveckling		
Ingående anskaffningsvärde	24 164	21 239
Årets anskaffningar	3 453	2 925
Årets försäljning/utrangering	0	0
Utgående anskaffningsvärde	27 617	24 164
Ingående ackumulerad avskrivning	-19 851	-17 483
Årets avskrivningar	-2 326	-2 369
Årets försäljning/utrangering	0	0
Utgående ackumulerad avskrivning	-22 177	-19 851
Summa balanserade utgifter för utveckling	5 440	4 312
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	2 277	2 277
Årets anskaffningar	0	0
Årets försäljning/utrangering	0	0
Utgående anskaffningsvärde	2 277	2 277
Ingående ackumulerad avskrivning	-2 095	-1 718
Årets avskrivningar	-148	-377
Årets försäljning/utrangering	0	0
Utgående ackumulerad avskrivning	-2 243	-2 095
Summa rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	34	182
Förskott immateriella anläggningstillgångar		
Anskaffningsvärde IB	0	0
Förskott immateriella anläggningstillgångar	500	0
Summa förskott immateriella anläggningstillgångar	500	0
Bokfört värde totalt immateriella anläggningstillgångar	5 975	4 494

Not 13

Materiella anläggningstillgångar (tkr)

	2018	2017
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	109 420	99 065
Årets anskaffningar	3 223	10 355
Årets försäljning/utrangering	0	0
Utgående anskaffningsvärde	112 643	109 420
Ingående ackumulerad avskrivning	-52 228	-44 138
Årets avskrivningar	-9 017	-8 090
Årets försäljning/utrangering	0	0
Utgående ackumulerad avskrivning	-61 245	-52 228
Bokfört värde Förbättringsutgifter på annans fastighet	51 398	57 193
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	395 537	388 722
Korrigerig felaktigt redovisad post IB 2017	0	-2 245
Årets anskaffningar	16 547	21 207
Årets försäljning/utrangering	-17 314	-12 148
Utgående anskaffningsvärde	394 769	395 537
Ingående ackumulerad avskrivning	-322 483	-318 624
Korrigerig felaktigt redovisad post IB 2017	0	2 245
Årets avskrivningar	-17 824	-18 166
Årets försäljning/utrangering	17 286	12 062
Utgående ackumulerad avskrivning	-323 022	-322 483
Summa maskiner, inventarier, installationer m.m.	71 748	73 054
<i>Korrigerig IB 2017 anskaffningar och ackumulerad avskrivning anläggningsgrupp Maskiner, inventarier, installationer m.m. hänförs till felaktigt redovisad post som pågående nyanläggningar i projekt 2015 vilket har blivit ett följdfel i redovisning i not.</i>		
Pågående nyanläggningar		
Ingående anskaffningsvärde	0	0
Pågående nyanläggningar, årets anskaffningar/omföringar	0	0
Summa pågående nyanläggningar	0	0
Förskott materiella anläggningstillgångar		
Anskaffningsvärde IB	0	0
Förskott materiella anläggningstillgångar	162	0
Summa förskott materiella anläggningstillgångar	162	0
Bokfört värde materiella anläggningstillgångar	123 309	130 247

Anläggningstillgångar innehåller Kulturtillgångar, icke avskrivningsbara tillgångar, till ett värde av 667 tkr. I värdet anskaffningar på förbättringsutgifter på annans fastighet ingår i huvudsak investeringar för om- och tillbyggnationer av hyrda lokaler som ska anpassas till Mittuniversitetets verksamhet.

Not 14

Andelar i hel- och delägda företag

	Nom.värde (kr)	Kapital- andel	Röst- andel	Antal aktier	2018	2017
MIUN Holding AB org.nr 556884-4749	100	100%	100%	1 000	2 805	2 770

I regleringsbrev för 2012 avseende anslag 2:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. beslutade regeringen att utbetala 1 000 tkr i kapitaltillskott för bildande av holdingbolag. Aktiekapitalet uppgår till 100 tkr. I regleringsbrev för 2013 avseende anslag 2:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. beslutade regeringen att av de medel som fördelades genom beslut för 2009 (2009/2145/5765/UH) får Mittuniversitetet göra kapitaltillskott om högst 1 125 tkr till universitetets holdingbolag. 2013 utbetalades därmed 1 125 tkr till holdingbolaget. 2012 bildade MIUN Holding AB ett helägt dotterbolag, MIUN Venture AB (org.nr. 556901-0670) med aktiekapital på 50 tkr. Antalet aktier i MIUN Venture AB uppgår till 500 med nominellt värde 100 kr/aktie. 2016 bildades ytterligare ett helägt dotterbolag till MIUN Holding AB, MIUN Bridges AB (org nr 559081-0601), med ett aktiekapital på 50 tkr. Antalet aktier i MIUN Bridges AB uppgår till 50 000 med nominellt värde 1 kr/aktie. I saldot ovan år 2018, 2 805 tkr, ingår även ackumulerat resultat -112 tkr från MIUN Venture AB samt resultat 1 434 tkr från Miun Bridges AB.

Not 15

Kortfristiga fordringar (tkr)

	2018	2017
Kundfordringar	3 892	3 789
Fordringar hos andra myndigheter	15 877	20 291
Övriga fordringar	233	95
Summa kortfristiga fordringar	20 002	24 176

Not 16

Periodavgränsningsposter tillgångar (tkr)

	2018	2017
Förutbetalda hyreskostnader, utomstatliga	26 169	23 571
Övriga förutbetalda kostnader, inomstatliga	487	503
Övriga förutbetalda kostnader, utomstatliga	6 804	6 233
Summa förutbetalda kostnader	33 460	30 306

Förutbetalda hyreskostnader avser Mittuniversitetets hyreskontrakt med hyresvärdar på resp. campusort.

Upplupna bidragsintäkter, inomstatliga	32 321	17 913
Upplupna bidragsintäkter, utomstatliga	11 726	9 590
Summa upplupna bidragsintäkter	44 047	27 503

Upplupna bidragsintäkter inomstatliga

Forskningsråd	20	
Universitet och högskolor	4 393	3 413
Övriga statliga myndigheter	7 217	2 057
EU (Tillväxtverket och Länsstyrelser förvaltande myndighet)	20 691	12 443
Summa upplupna bidragsintäkter inomstatliga	32 321	17 913

Ökningen av upplupna bidragsintäkter 2018 härrör från en ökning av EU-finansierade projekt främst inom de Regionala Strukturfonderna. EU:s programperiod pågår 2014-2020.

Upplupna bidragsintäkter utomstatliga

Kommuner och landsting	2 293	2 008
Svenska Företag	2 264	1 088
Svenska organisationer	5 799	4 532
EU	944	257
Utländska företag och organisationer	426	1 704
Summa upplupna intäkter utomstatliga	11 726	9 590

Övriga upplupna intäkter, inomstatliga	3 893	3 462
Övriga upplupna intäkter, utomstatliga	1 068	1 718
Summa övriga upplupna intäkter	4 960	5 180

Summa periodavgränsningsposter 82 468 62 989

Not 17

Avräkning med statsverket (tkr)

	2018	2017
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag	798 594	760 278
Anslagsmedel som tillförts räntekontot	-798 594	-760 278
Återbetalning av anslagsmedel	0	0
Summa avräkning med statsverket	0	0

Not 18

Räntekonto i Riksgäldskontoret (tkr)

	2018	2017
Behållning räntekonto	340 248	319 612
Beviljad kontokredit hos Riksgäldskontoret	0	0
Utnyttjad kontokredit hos Riksgäldskontoret	0	0

Not 19

Statskapital (tkr)

	2018	2017
Investerat av Staten i MIUN Holding AB	2 125	2 125
Kulturtillgångar	667	667
Summa	2 792	2 792

I regleringsbrev för 2012, anslag 2:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. tilldelas Mittuniversitetet 1 000 tkr för bildande av Holdingbolag. I regleringsbrev för 2013, anslag 2:70 tilldelas Mittuniversitetet ett kapitaltillskott om högst 1 125 tkr till MIUN Holding AB.

Not 20

Myndighetskapital (tkr)

	Statskapital ¹	MIUN Holding AB inkl. dotterbolag	Bal. kapitalförändring anslagsfinansierad verksamhet	Bal. kapitalförändring avgiftsfinansierad verksamhet	Bal. kapitalförändring bidragsfinansierad verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utåående Balans 2017	2 792	593	167 024	11 146	7 261		188 817
Ingående Balans 2018	2 792	593	167 024	11 146	7 261		188 817
Fg års kapitalförändring		1 408	-10 215	-539	-2 052	11 398	0
Årets justering av fg års resultat inom MIUN Holding AB inkl. dotterbolag		52					52
Årets kapitaltillskott MIUN Holding AB inkl. dotterbolag							0
Årets kapitalförändring		36	30 659	-126	-3 340		27 230
Summa årets förändring	0	88	30 659	-126	-3 340		27 281
Utåående Balans 2018	2 792	681	197 683	11 020	3 921		216 099

¹ Specifikation statskapital, se not 19

	2018	2017
A. Ackumulerat överskott (årets och balanserad kapitalförändring)	216 099	188 817
B. Årets totala kostnader	994 712	978 378
A i procent av B	22%	19%

Redovisning av kapitalförändring per verksamhetsgren

	Balanserad kapitalförändring (A)	Direktbokförd kapitalförändring (B)	Årets kapitalförändring (C)	Summa (A+B+C)
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå				
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	75 572		-3 807	71 765
Uppdragsverksamhet	11 085		704	11 789
Forskning och utbildning på forskarnivå				
Forskning och forskarutbildning	98 785		30 525	129 310
Uppdragsforskning	581	52	-191	442
Summa	186 024	52	27 230	213 307
Statskapital	2 792			2 792
Universitetet totalt	188 817	52	27 230	216 099

Not 21

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (tkr)

	2018	2017
Ingående avsättning	4 583	7 380
Årets avsättning	1 674	1 483
Årets pensionsutbetalningar	-3 906	-4 281
Summa utgående avsättningar	2 351	4 583

Not 22

Övriga avsättningar (tkr)

	2018	2017
Ingående avsättning lokalt omställningsarbete	7 951	6 830
Årets avsättning	931	1 120
Utgående avsättning lokalt omställningsarbete	8 882	7 951
Ingående avsättning pensionsersättning (engångspremier)	4 176	2 501
Årets avsättning	919	1 675
Årets utbetalningar	0	0
Utgående avsättning pensionsersättning (engångspremier)	5 094	4 176
Summa utgående avsättningar	13 976	12 126

Not 23

Lån i Riksgäldskontoret (tkr)

För investeringar i anläggningstillgångar disponerar Mittuniversitetet en låneram på 150 000 tkr (2017: 150 000 tkr).

	2018	2017
Skuld vid årets början	125 545	119 880
Upptagna lån	27 909	36 741
Årets amorteringar	-29 373	-31 077
Skuld vid årets slut	124 080	125 545

Under december månad har investeringar gjorts till ett värde av 5 329 tkr och kommer att lånefinansieras i samband med nästkommande lånetillfälle.

Not 24

Kortfristiga skulder till andra myndigheter (tkr)

	2018	2017
Arbetsgivaravgift	11 558	11 729
Avtalsförsäkringspremie	17	0
Skulder till andra myndigheter	8 175	7 578
Mervärdeskatt	975	1 663
Summa kortfristiga skulder till andra myndigheter	20 725	20 970

Not 25

Leverantörsskulder (tkr)

	2018	2017
Leverantörsskulder	39 869	30 821
Summa leverantörsskulder	39 869	30 821

Leverantörsskulder har ökat 2018 pga ett antal fakturor med stora belopp mot leverantörer.

Not 26

Övriga kortfristiga skulder (tkr)

	2018	2017
Personalens källskatt	11 364	11 747
Övrigt	902	933
Summa övriga kortfristiga skulder	12 266	12 680

Not 27

Periodavgränsningsposter skulder (tkr)

	2018	2017
Upplupna löner och arvoden inklusive sociala avgifter	7 704	11 262
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	39 899	39 213
Övriga upplupna kostnader	4 439	3 953
Summa upplupna kostnader	52 042	54 428

Förändringen av upplupna löner inkl. sociala avgifter motsvaras till största del av minskning av uppbokade uppsägningslöner.

Oförbrukade bidrag, inomstatliga	30 100	26 473
Oförbrukade bidrag, utomstatliga	50 564	49 696
Summa oförbrukade bidrag	80 664	76 170

Av det totala värdet på oförbrukade bidrag avser 9,3 mkr externa finansiärers andel av restvärdet på investeringar i projekt.

Oförbrukade bidrag, inomstatliga

Forskningsråd	4 499	5 297
Universitet och högskolor	1 407	2 807
Övriga statliga myndigheter	24 194	18 369
Summa oförbrukade bidrag inomstatliga	30 100	26 473

Ökningen av oförbrukade bidrag 2018 härrör främst från ökade bidrag från Verket för Innovationssystem (Vinnova) samt ökning av EU-finansierade investeringar inom främst Regionala Strukturfonderna.

Oförbrukade bidrag, utomstatliga

Kommuner och landsting	19 136	14 763
Svenska Företag	5 961	5 193
Svenska organisationer	22 179	28 164
EU	1 824	1 333
Utländska företag och organisationer	1 463	244
Summa oförbrukade bidrag utomstatliga	50 564	49 696

Förbrukningstakt oförbrukade bidrag exklusive transfereringar, inomstatliga

Beräkning av oförbrukade bidrags förbrukningstakt är en schablonberäkning av genomsnittlig omsättningshastighet/förbrukningstakt. Förbrukningstakten för bidragsverksamhet med statlig finansiering bedöms sammantaget vara linjär. Redovisningsrådet inom Högskolornas forum för redovisningsfrågor (HfR) har rekommenderat en gemensam modell för beräkning av förbrukningstakt. Denna modell har inte varit tillämplig inom Mittuniversitetet då inomstatliga upplupna bidrag överstigit oförbrukade bidrag och endast tillfälligt bedömts varit det omvända. Till och med 2016 har därför annan beräkningsmodell använts. Inomstatliga oförbrukade bidrag har under några år överstigit upplupna bidrag och bedömdes 2017 därmed inte vara tillfällig. Förbrukningstakten för 2017 beräknades därför enligt HfR:s modell. 2018 överstiger inomstatliga upplupna bidrag storleksmässigt oförbrukade bidrag och Mittuniversitetet övergår till ursprunglig modell till och med 2016. För jämförelse mellan åren har 2017 beräknats enligt samma modell. Oförbrukade bidrag från statliga myndigheter förväntas tas i anspråk inom tidsintervall enligt tabell nedan, tkr.

	2018	2017
Summa oförbrukade bidrag, inomstatliga exkl. transfereringar	28 577	25 250
Beräknad omsättningshastighet	0,8	1,4
Förbrukning per månad vid antagande om rak förbrukning	1 925	2 921

	2018	2017
Förbrukas inom 3 månader	5 774	8 763
Förbrukas inom 4-12 månader	17 321	16 487
Förbrukas inom mer än 1 år till 3 år	5 482	
Förbrukas mer än 3 år		
Summa förbrukning oförbrukade bidrag, inomstatliga exkl. transfereringar	28 577	25 250

	2018	2017
Övriga förutbetalda hyresintäkter, utomstatliga	672	491
Övriga förutbetalda intäkter, inomstatliga	8 032	8 259
Övriga förutbetalda intäkter, utomstatliga	4 032	9 346
Summa förutbetalda intäkter	12 736	18 096

Förutbetalda intäkter inomstatliga

Universitet och högskolor	2 988	2 363
Övriga statliga myndigheter	5 044	5 895
Summa förutbetalda intäkter, inomstatliga	8 032	8 259

Förutbetalda intäkter utomstatliga

Kommuner och landsting	620	435
Svenska företag	277	116
Svenska organisationer	1 742	7 302
Utlandsstudenter	1 393	1 274
Övriga		220
Summa förutbetalda intäkter, utomstatliga	4 032	9 346

Förutbetalda intäkter har minskat jämfört med 2017 för genomförda aktiviteter 2018 inom uppdrag kopplat till ökad integration och kompetensförsörjning för nyanlända vars finansiering förskottsbetalats tidigare år.

Summa periodavgränsningsposter (skulder)	145 441	148 694

7.5.3 Noter rörande ledamöter i myndighetens styrelse

Not 28

Ledamöterna redovisar under hela eller delar av 2018 följande uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Nygårds Peter	Styrelseordförande, Svenska Turistföreningen (STF) Styrelseordförande, Ecoclime Group AB Styrelseordförande, Almi GreenTech riskkapitalfond Styrelseordförande, Carbon Exit Styrelseledamot, IVL Svenska Miljöinstitutet AB Ledamot, Insynsrådet Energimarknadsinspektion
Bäckman Olof	Styrelsesuppleant, Sundsvalls studenters Kårhus AB
Edström Per	Styrelseordförande, Tankestugan i Härnösand AB
Embertsén Per	Styrelseledamot, RISE-ETC AB Styrelseledamot, Blikk AB
Fällström Anders	Ledamot, Insynsrådet Institutet för Rymdfysik Ledamot, Insynsrådet Länsstyrelsen Västernorrlands län
Hallberg Anna	Styrelseledamot, Almi Invest AB Styrelseledamot, Almi Invest Mitt AB Styrelseledamot, Almi Invest Syd AB Styrelseledamot, Atrium Ljungberg AB Styrelseledamot, Lifco AB Styrelseledamot, Partnerinvest Norr AB
Johansson Anita	Styrelseordförande, Håll Nollan serviceaktiebolag Styrelseordförande, Transportstyrelsen Styrelseledamot, Försäkringskassan Styrelseledamot, Kyrkholmen konsult AB
Lindén Lena Maria	Styrelseledamot, Phrenicus AB
Norell Bergendahl Margareta	Styrelseledamot, Magelungen Utveckling AB
Wirtén Håkan	Styrelseordförande, Världsnaturfondens AB Styrelseledamot, Skogsstyrelsen Ledamot, Insynsrådet Energimyndigheten

Not 29

Ersättningar och andra förmåner för ledamöter i Mittuniversitetets styrelse. I redovisningen av utbetalda ersättningar ingår även lön för anställning när styrelseledamöterna också är personal vid Mittuniversitetet.

Styrelseledamöter anställda vid Mittuniversitetet (kr)		Period i styrelsen
Anders Fällström	1 341 084	2018-01-01-2018-12-31
Katarina L Gidlund	808 489	2018-01-01-2018-12-31
Kristina Zampoukos	484 484	2018-01-01-2018-12-31
Per Edström	393 759	2018-01-01-2018-12-31

Ersättningar och andra förmåner utbetalda under räkenskapsperioden till externa ledamöter (kr)

Peter Nygårds	66 000	2018-01-01-2018-12-31
Mats Benner	28 000	2018-01-01-2018-12-31
Margareta Norell Bergendahl	28 000	2018-01-01-2018-12-31
Håkan Wirtén	28 000	2018-01-01-2018-12-31
Lena Maria Lindén	28 000	2018-01-01-2018-12-31
Anita Johansson	15 400	2018-01-01-2018-12-31
Per Embértsen	28 000	2018-01-01-2018-12-31
Anna Hallberg	28 000	2018-01-01-2018-12-31
Linus Theorell	28 000	2018-01-01-2018-12-31
Felix Breitholtz	14 000	2018-01-01-2018-12-31
Olof Bäckman	14 000	2018-01-01-2018-06-30

7.6 Sammanställning av väsentliga uppgifter

	2018	2017	2016	2015	2014
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter ¹	7 041	6 594	6 968	6 985	6 886
- Andel kvinnor	66%	64%	63%	63%	64%
- Andel män	34%	36%	37%	37%	36%
Kostnad per helårsstudent (tkr)	84	88	81	80	77
Totalt antal helårsprestationer ¹	5638	5 589	5 714	5 631	5 658
- Andel kvinnor	66%	65%	65%	65%	67%
- Andel män	34%	35%	35%	35%	33%
Kostnad per helårsprestation (tkr)	105	104	99	99	93
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst) ²	21	20	24	27	24
- Andel kvinnor	22%	30%	32%	41%	42%
- Andel män	78%	70%	68%	59%	58%
Totalt antal nyantagna doktorander	30	43	42	42	46
- Andel kvinnor	53%	53%	36%	43%	61%
- Andel män	47%	47%	64%	57%	39%
Totalt antal doktorander med någon aktivitet	190	197	187	167	193
- Andel kvinnor	52%	54%	51%	47%	52%
- Andel män	48%	46%	49%	53%	48%
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.) ³	98	101	89	86	95
- Andel kvinnor ³	56%	56%	52%	52%	51%
- Andel män ³	44%	44%	48%	48%	49%
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag	0	0	0	1	3
- Andel kvinnor	-	-	-	-	-
- Andel män	-	-	-	100%	100%
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen ⁴	3,83	3,90	6,17	4,29	3,58
- Studietid för kvinnor	3,38	5,25	7,00	3,00	3,25
- Studietid för män	4,20	3,00	5,75	4,50	3,75
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen ⁴	7,80	7,03	6,50	6,42	5,67
- Studietid för kvinnor	7,07	6,89	7,14	7,17	5,97
- Studietid för män	9,36	7,21	5,92	5,97	5,34
Totalt antal doktorsexamina	22	16	23	24	33
- Andel kvinnor	68%	56%	48%	38%	52%
- Andel män	32%	44%	52%	62%	48%
Totalt antal licentiatexamina	9	5	9	7	6
- Andel kvinnor	44%	40%	33%	14%	33%
- Andel män	56%	60%	67%	86%	67%
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer ⁵	318	320	329	315	384
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation	1 192	1 175	1 082	1 095	930

Finansiella och väsentliga uppgifter – Sammanställning av väsentliga uppgifter

	2018	2017	2016	2015	2014
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter ³	863	853	835	827	848
- Andel kvinnor ³	54%	53%	53%	53%	53%
- Andel män ³	46%	47%	47%	47%	47%
Medelantal anställda	1 069	1 068	1 067	1 036	1 022
Totalt antal lärare (årsarb.) ^{3 6}	394	390	387	381	393
- Andel kvinnor ^{3 6}	50%	48%	46%	45%	45%
- Andel män ^{3 6}	50%	52%	54%	55%	55%
Antal disputerade lärare (årsarb.) ⁷	240	242	237	233	241
- Andel kvinnor ⁷	44%	41%	39%	39%	38%
- Andel män ⁷	56%	59%	61%	61%	62%
Antal professorer (årsarb.) ³	60	63	63	68	71
- Andel kvinnor ³	31%	31%	28%	25%	24%
- Andel män ³	69%	69%	72%	75%	76%
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav	1 022	966	927	890	928
utb. på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	613	580	563	568	565
– andel anslag (%)	91%	91%	92%	93%	92%
– andel externa intäkter (%)	9%	9%	8%	7%	8%
forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	409	386	364	322	362
–andel anslag (%)	60%	61%	63%	64%	57%
–andel externa intäkter (%)	40%	39%	37%	36%	43%
Kostnader totalt (mnkr)	995	978	937	918	898
–andel personal	69%	68%	68%	67%	67%
–andel lokaler	11%	12%	12%	13%	12%
Lokalkostnader ⁸ per kvm (kr)	1 791	1 790	1 721	1 746	1 559
–andel av justerade totala kostnader (%)	12%	13%	12%	14%	
Balansomslutning (mnkr)	575	544	555	538	541
– varav oförbrukade bidrag	81	76	74	65	70
– varav årets kapitalförändring	27	-11	-10	-28	29
– varav myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	216	189	200	210	238
i) inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå	84	87	110	127	132
ii) inom forskning och utbildning på forskarnivå	132	102	90	83	106

¹ Exkl. uppdragsutbildning, beställd utbildning och avgiftsskyldiga.

² Exkl. beställd utbildning.

³ Beräkningen omfattar från 2016 alla som har erhållit lön under året, för att bättre motsvara Ekonomistyrningsverkets definition av årsarbetskrafter. Tidsseriebrott 2015 – 2016.

⁴ Medelvärde för bruttostudietid i Ladoks uppföljningstjänst uttryckt i år.

⁵ Inkluderar tidskriftsartiklar samt forskningsöversikter.

⁶ Beräkningen avser följande befattningskategorier: professorer, universitetslektorer, meriteringsanställningar samt universitetsadjunkter.

⁷ Beräkningen avser anställningar som normalt kräver doktorsexamen: professorer, universitetslektorer samt meriteringsanställningar.

⁸ Redovisas i enlighet med SUHF:s rekommendationer om lokalkostnader i den del som avser sammanställning av lokalkostnader, se bilaga 2 till rekommendationerna (REK 014:1, dnr 14/069).

8 Intern styrning och kontroll samt universitetsstyrelsens underskrifter

8.1 Intern styrning och kontroll

Mittuniversitetet omfattas av förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. Myndighetsledningen vid Mittuniversitetet ansvarar därmed för att det finns en process för intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt. Denna process ska säkerställa att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen (2007:515), det vill säga bedriver verksamheten effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten håller väl med statens medel.

Bakgrund

Mittuniversitetet har under 2018 bedrivit arbete med intern styrning och kontroll i enlighet med kraven i förordningen (2007:603). Intern styrning och kontroll handlar om att fullgöra ansvaret för verksamheten och är ett medel för att uppnå verksamhetens mål. En god intern styrning och kontroll bidrar till att verksamheten bedrivs effektivt och rättssäkert, att allvarliga fel undviks samt att förtroendet för myndigheten säkerställs.

Riskbedömning och -hantering

En central del av intern styrning och kontroll är myndighetens riskanalys och riskhantering. Riskanalysen är också en grund för att styrelsen ska kunna intyga att den interna styrningen och kontrollen är betryggande. Riskanalysen identifierar de omständigheter

som utgör en väsentlig risk för att myndigheten inte ska kunna fullgöra sina uppgifter, uppnå verksamhetens mål och uppfylla kraven i 3 § myndighetsförordningen.

Inför 2018 identifierades elva sådana riskområden av Mittuniversitetets ledning. För att hantera riskerna har en rad åtgärder genomförts vilket bland annat har resulterat i att sex risker fått en minskad risknivå och bedömts inte längre som väsentliga risker.

Uppföljning av riskerna utifrån ett väsentlighets- och avvikelseperspektiv har gjorts fortlöpande vid ett antal styrelsemöten under året.

Under året har även Mittuniversitetet arbetat med riskanalysprocessen för att anpassa den utifrån förändringar i förordningen om intern styrning och kontroll som trädde i kraft 2019-01-01.

Kontrollaktiviteter

Kontrollaktiviteter bidrar till att säkerställa att ledningens direktiv efterlevs samt att nödvändiga åtgärder vidtas för att hantera risker för att organisationens mål inte uppnås. Kontrollaktiviteterna kan vara både förebyggande och retroaktiva.

Mittuniversitetet har kontrollaktiviteter inom hela organisationen, på olika nivåer och funktioner. Exempel på detta är generella IT-kontroller (till exempel godkännande av behörigheter), dualitet vid godkännande av betalningar, attestordningar, verifikationer, avstämningar samt kontinuerliga stickprovskontroller.

Mittuniversitetet genomförde under året ett antal stickprovskontroller, bland annat i fråga om upphandling där stickproven visar på bra efterlevnad.

Rutiner för stickprovskontroller kopplade till området bisysslor har upprättats och kontroller pågår för första gången under perioden januari – februari 2019.

Kommunikation och utbildning

Under året har Mittuniversitetet genomfört utbildningar för nya avdelningschefer, forskarhandledare, fakultetshandläggare etc. i förvaltningsrätt samt de rättsliga förutsättningarna för arbete inom staten. I utbildningen ingick bland annat en belysning av jäv ur flera aspekter.

Intern- och externrevision

Anställningen som internrevisionschef vid Mittuniversitetet har varit vakant under större delen av 2018, och under rekryteringsperioden har konsulttjänster upphandlats för att genomföra två av tre granskningar som fanns med i revisionsplanen: process för riskhantering och behörighetshantering. Endast en av dessa granskningar är avslutad, nämligen process för riskhantering.

Granskningen av riskhanteringsprocessen syftade till att bedöma huruvida Mittuniversitetet har en effektiv och ändamålsenlig riskhanteringsprocess som stödjer Mittuniversitet i att uppnå sina mål och fullgöra sitt uppdrag. Granskningen syftade även till att bedöma om processen uppfyller de externa krav som finns på myndigheten. Granskningen visar att regleringen efterlevs av Mittuniversitetet. När det gäller bedömningen av effektiviteten och ändamålsenligheten i riskhanteringen utifrån god praxis på området gör konsulterna dock bedömningen att förbättringsmöjligheter finns. Här

handlar det bland annat om att besluta om förhållningssätt, principer och ambitionsnivå för riskhantering vid Mittuniversitetet.

Under 2018 har även rekommenderade åtgärder utifrån iakttagelser från föregående års internrevisionsgranskningar genomförts, bland annat innefattande uppföljning av ansökningar om externa medel.

Riksrevisionen har under 2018 genomfört såväl löpande granskningar som granskning av årsredovisningen 2017. Inga väsentliga brister har rapporterats utifrån granskningen av årsredovisningen. Riksrevisionens granskning av rutinerna för Mittuniversitetets ägarstyrning av det helägda MIUN Holding AB med dotterbolag visar dock att ägarstyrningen har varit bristande. Mittuniversitetet har på grund av detta upphandlat konsulttjänster för att se över ägarstyrningen. I uppdraget ingår även att se över rutiner och processer.

8.1.1 Bedömning

Universitetsstyrelsen bedömer att Mittuniversitetets interna styr- och kontrollsystem är utvecklat på ett sådant sätt att ledningen med rimlig säkerhet kan anta att systemet dels uppmärksammar och hanterar risker i verksamheten, dels identifierar brister i systemet.

Bedömningen baseras bland annat på Mittuniversitetets interna styr- och kontrollmiljö, bedömningen och hanteringen av verksamhetsrisker, kontrollaktiviteter samt iakttagelser från internrevision och Riksrevisionen.

Detta innebär att universitetsstyrelsen bedömer att Mittuniversitetets interna styrning och kontroll har varit betryggande under 2018.

8.2 Universitetsstyrelsens underskrifter

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Sundsvall 2019-02-20

Peter Nygårds
Ordförande

Anders Fällström
Rektor

Margareta Norell Bergendahl
Vice ordförande

Mats Benner

Per Edström

Per Embertsén

Anna Hallberg

Anita Johansson

Katarina L Gidlund

Lena Maria Lindén

Tobias Schelin

Linus Theorell

Caroline Wendle

Håkan Wirtén

Kristina Zampoukos

Kontakt

Telefon 010-142 80 00
Webb miun.se

Campus

Sundsvall Holmgatan 10, 851 70 Sundsvall
Östersund Kunskapens väg 8, 831 25 Östersund